

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ВРАЊСКЕ БАЊЕ

1. ОПШТИ ДЕО

1.1. Повод и контекст израде Плана и уводне напомене

Изради Измена и допуна Плана генералне регулације Врањске Бање (у даљем тексту: **Измене и допуне Плана**), приступа се на основу Одлуке Скупштине града Врања о изради Плана, („Службени гласник Града Врања“, број 08/17).

Предмет израде Измена и допуна Плана генералне регулације Врањске Бање су:

- Усклађивање са Законом о планирању и изградњи и другим важећим Законима и Правилницима;
- Усклађивање са изменама у Плановима вишег реда;
- Усклађивање са Уредбом о категоризацији државних путева;
- Дефинисање трасе топловода;
- Дефинисање намена и садржаја у спортско-рекреативном центру;
- Допуна претежних намена компатибилним наменама;
- Дефинисање локације за пумпну станицу;
- Промена траса појединих градских саобраћајница;
- Промена појединих намена и садржаја у Плану.

1.2. Циљеви израде Плана

Измене и допуне Плана треба да пруже основ за унапређење услова живота на територији обухвата Плана.

Измене и допуне Плана треба да пруже подршку на успостављању претежне намене, која омогућава изградњу у етапама, имај развојну функцију и доприноси динамици урбаних промена.

Основни циљ израде Измена и допуна Плана је формирање планског основа за рационално уређивање и коришћење простора у обухвату Плана, односно обезбеђивање просторних услова за:

- уређење дела насељеног места;
- границе подручја обухваћене планом;
- поделу простора на посебне целине и зоне;
- одређивање претежне намене земљишта по зонама и целинама;
- утврђивање регулационих линија улица, нивелационих кота раскрсница улица и површина јавне намене;
- правце, коридоре и капацитете саобраћајница, енергетске, водопривредне, комуналне и друге инфраструктуре.

Задатак Измена и допуна Плана је да дефинише елементе будућег просторног, програмског, функционалног, садржајног и обликовног решења комплекса.

Непосредан циљ израде овог Плана је стварање правног и планског основа за издавање локацијских услова са дефинисањем урбанистичких услова за

изградњу објеката разних намена са потребном саобраћајном и комуналном инфраструктуром.

1.3. Правни и плански основ

Правни основ за израду Плана је:

- **Закон о планирању и изградњи** ("Службени гласник Републике Србије", број 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14);
- **Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања** ("Службени гласник Републике Србије", број 64/15);
- **Одлука Скупштине града Врања о изради Измена и допуна Плана генералне регулације Врањске Бање** („Службени гласник града Врања“, број 08/17).

Плански основ за израду Плана је:

- **Закон о Просторном плану Републике Србије** („Службени гласник Републике Србије“, број 88/10);
- **Уредба о утврђивању Регионалног Просторног плана општина Јужног Поморавља** („Службени гласник Републике Србије“, број 83/10);
- **Уредба о утврђивању Просторног плана подручја инфраструктурног коридора Ниш - граница Републике Македоније** ("Службени гласник Републике Србије", број 77/02) и **Уредба о утврђивању Измена и допуна просторног плана подручја инфраструктурног коридора Ниш - граница Републике Македоније** („Службени гласник Републике Србије“, број 127/14);
- **Просторни план Града Врања** ("Службени гласник града Врања", број 13/11 и 21/11-измена).

1.4. Извод из материјала за рани јавни увид Измена и допуна плана генералне регулације Врањске Бање.

Материјал за рани јавни увид и Извештај о обављеном раном јавном увиду је разматрала Комисија за планове Скупштине Града Врања (у даљем тексту: Комисија) на седници одржаној **15.05.2018.** године. Донет је закључак Комисије о усвајању Извештаја о обављеном раном јавном увиду поводом израде Измена и допуна Плана генералне регулације Врањске Бање, број **06-111/2018-08.**

ПОСТОЈЕЋА НАМЕНА ПОВРШИНА

Становање

Грађевински реон се не поклапа са границом обухвата Плана. У граници обухвата Плана је земљиште за јавне намене и земљиште за остале намене и зеленило.

Унутар грађевинског реона укључен је део пољопривредног и водног земљишта, у деловима у којима непосредно коришћење ових површина није у функцији насељских активности, с тим да је заштићено од градње. Такође су укључене и оне грађевинске површине у којима се налазе групе објеката за становање на које се могу изградом Плана проширити границе суседних намена, као и површине реке и обале од посебног значаја за уређење.

Организација простора је, између осталог, заснована на резултатима детаљне анализе простора кроз идентификацију постојеће градске структуре на нивоу блока. На територији Плана заступљени су следећи типови становања: уз државни пут другог реда број 239 - северни деоплана, заступљени су породични стамбени објекти спратности П+1 до П+1+Пк-2, затим, блокови са јасно дефинисаном уличном матрицом прилагођеном морфологији терена, правилну парцелацију и регулисану изградњу. У централној зони плана заступљено је породично становање спратности П+1+Пк до П+2, стихијски и бесправно изграђени делови са породичним становањем, са нејасно дефинисаном уличном мрежом и лошом комуналном опремљеношћу. Северозападни део плана карактерише рурално становање, лоше комуналне опремљености. Јужни део Плана је уједно и центар Бање са породичним

стамбеним објектима и вишепородичним становањем спратности П+2+Пк до П+3+Пк на три локације. Потез уз Бањску реку део нерегулисаног корита, карактерише непланска градња стамбених објеката, пословно производних објеката и складишних простора.

Делатности

Јавне службе, друштвене, комуналне и комерцијалне делатности

На територији Плана функционишу неколико делатности, просторно распоређене у широј зони центра града и уз саобраћајнице које полигонално крећу из центра града.

Табела 1. - Делатности на територији Плана

Предшколске установе	Један објекат	Један објекат
Основне школе	Један објекат	Предраг Девеџић
Објекти здравства	Два објекта	Здравствена станица Специјална болница за рехабилитацију
Објекти културе	Један објекат	Библиотека
Саобраћај	Један објекат	Аутобуска станица Железничка станица
Администрација	Два објекта	Полиција Пошта
Комуналне делатности		Гробља

Саобраћај

Основне карактеристике постојећег стања

Основно обележје саобраћајне мреже Врањске Бање су градске саобраћајнице I и II реда (раније, државни путеви другог реда број 239 и 239а). Оба путна правца су у многоме обележила развој саобраћајне мреже у Врањској Бањи.

Наслеђена улична мрежа, са уским профилима, лошим застором или без застора и густом ивичном изградњом, високом концентрацијом административних садржаја у централној градској зони, за собом повлачи:

- велика саобраћајна оптерећења која нису праћена одговарајућим профилем улице;
- недовољан број уређених затворених паркиралишта;
- велики број нерегуларних паркирања дуж уличних фронтова /на коловозу, тротоарима и зеленим површинама/.

На основу утврђених основних карактеристика постојећег стања, према усвојеним методама прогноза и стопама раста, прогнозиране су транспортне потребе и капацитети по свим сегментима функционисања саобраћајног система.

Оквирни закључак анализе постојећег стања и мера интервенције: није могуће једнострано посматрање и побољшање функционисања саобраћајног система у планском периоду, због великог броја ограничавајућих елемената, већ је неопходан свеобухватни приступ планском решењу, који подразумева:

- правилно категорисање постојеће и планиране мреже градских саобраћајница и прикључака на окружење;
- правилну расподелу саобраћајних потреба /просторна, видовна и временска/;
- прерасподелу саобраћајних токова у складу са планираном мрежом и регулисаним укрштањима;

- дефинисање паркинг капацитета у складу са потребама, могућностима реализације и општим саобраћајним концептом, а најважније омогућити спровођење планираних мера и режима функционисања комплетног саобраћајног система.

При формирању планског концепта решења саобраћаја, у Генералном урбанистичком плану Врањске Бање усвојена мрежа подсећа на полигону шему, категорисана према планираној намени и функционалним захтевима.

На основу овога, формирана је основна зона саобраћаја око градског језгра коју треба опслужити адекватном саобраћајном мрежом и која је изводним правцима одговарајућег ранга повезана на спољно окружење:

- прву, централну зону, чини центар Бање са пешачком зоном-парком;
- следећа је, уже језгро, оивичено градским саобраћајницама првог и другог реда;
- трећу, чини шири простор око градског подручја, обухваћен примарним обилазним прстеном, одакле се изводним правцима - градска саобраћајница I реда (раније, државни пут IIБ реда број 442) остварује веза са државним путем IA реда - аутопут Е-75.

Јавни превоз - Друмски превоз

Највећи превозник је "Јединство-Кавим" из Врања, који према подацима за 2008. годину има 507 запослених и 130 аутобуса којима се врши:

- 153 поласка на 22 линије у градском и приградском саобраћају;
- 14 полазака на 6 линија у међуградском и 5 полазака на 5 линија у међународном превозу, што је укупно превезених 6065 путника на дан у 1 смеру, односно 1100 до 1200 путника у вршном часу/смеру. У просеку је 35 путника по поласку, што даје просечно искоришћење 63-64% по поласку.

За утврђену просечну дужину линије око 20 км добијен је укупни транспортни рад око 112 280п/км на дан. На простору Врањске Бање тренутно не постоји специјално одређен простор за аутобуску станицу. Користи се простор у централној зони и служи искључиво за локалне линије.

Биланс постојећих намена на територији Плана

Табела 2. - Постојећа намена површина и процентуална заступљеност

ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ Постојећа намена	Површина (ha)	Процентуална заступљеност (%)
Јавни објекти	4,15	0,93
Комунални објекти	1,30	0,29
Спортско рекреативни комплекси	0,93	0,21
Саобраћај	29,86	6,67
Рурално становање	88,47	19,75
Породично становање (пословање , неуређено)	135,02	30,14
Вишепородично становање	1,30	0,29
Пословно-услугне зоне	1,83	0,41
Смештајно-услугне зоне (специјализовани центри)	3,83	0,85
Производно-пословне зоне	40,13	8,96

Објекти посебног значаја	5,17	1,15
Парк и парк-шуме (уређене јавне зелене површине)	34,58	7,72
Водно земљиште	35,56	7,94
Шуме и шумско земљиште	8,74	1,95
Пољопривредно земљиште	57,13	12,75
У К У П Н О	448,00	100%
	Површина (ha)	Процентуална заступљеност (%)
ПОДРУЧЈЕ ПГР ВРАЊСКЕ БАЊЕ	1355,00	100%
ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	448,00	33,10
ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ ПРОШИРЕЊЕ	116,06	8,61
ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	207,82	15,34
ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	521,72	38,50
ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	61,40	4,53

Закључци анализе постојећег стања Становање

- Урбана обнова као битно стратешко опредељење. Из овог произилази очување традиционалних вредности, али и принципи одрживог развоја кроз социјални и културни аспект становања;
- Проширење разноврсности понуде типова становања кроз проширење типолошке класификације становања (корисницима бањских услуга, старим особама, односно младим брачним паровима, запосленима који део времена проводе у централној зони, вишегенерацијским породицама, хендикепираним лицима, социјалним категоријама и другим категоријама становништва, као успостављање тржишних механизма из домена стамбене изградње);
- Обликовање појединих стамбених целина, тако да се формирају препознатљиве амбијенталне целине;
- Модернизација и повећање стамбеног фонда;
- Повећање смештајних капацитета кроз реконструкцију постојећих стамбених капацитета или изградњу нових;
- Размештање планираних делатности и дела радних места у оквиру површина за становање са циљем остваривања мешовитих намена, као и функционално унапређење зоне становања;
- Примењивати на свим нивоима услове који хендикепираним лицима омогућавају кретање, сналагање и боравак у простору;
- Проширењем типолошке класификације становања одговориће се на разноврсне захтеве корисника, а у циљу подршке развоју тржишне привреде;
- Оживљавање идентитета и реинтерпретација традиционалних облика становања.

Централне функције

- Унапређење и развој градске урбане структуре развојем нових специјализованих врста централних активности;
- Унапређење и развој постојећег система централних активности каналисањем актуелних трендова развоја;
- Дефинисање јавног интереса у сектору градских централних активности;
- Омогућити обезбеђење ефикасног развоја терцијарног сектора (пословања и комерцијалних делатности) а у складу са потребама грађана, јавним и општим вредностима локалне заједнице.

Саобраћај

1. Градска саобраћајница, Улица Краља Петра I Ослободиоца, која пролази по целој дужини насеља Врањска Бања повезује појединачно функционалне градске целине, а међусобне комуникације између градских целина обезбеђују се постојећим и новопланираним саобраћајницама;
2. Градска саобраћајница, Улица омладинских бригада, повезује Врањску Бању са државним путем I реда ауто-пут Е-75 и Кривом Фејом, и даље;
3. Потребно је резервисати и заштити постојећи простор за побољшање елемената локалног саобраћаја као основног чиниоца просторне организације насеља;
4. Регулисање мирујућег саобраћаја савременим мерама (изградња довољног броја паркиралишта у партеру и у гаражама, наплата паркирања, уклањање паркинг места са коловоза и улица у најужем центру Врањске Бање итд.);
5. Треба у потпуности рехабилитовати пешачки и бициклистички саобраћај;
6. Јавни градски превоз мора доживети потпуну афирмацију и постати главно превозно средство за повезивање са Врањем, ради повећања укупне мобилности становника, смањења гужви у мотроном саобраћају и побољшање нивоа услуга;
7. Реконструкција постојеће саобраћајне мреже у циљу остваривања саобраћајног профила који је могућ.

Продукција

- Створити услове за преструктурирање привреде форсирањем средњих и малих адаптивних предузећа са профитабилном производњом најпропулзивнијих индустријских грана;
- Створити услове за развој терцијарних делатности, посебно туризма, бањског туризма, трговине, као и услуга разних врста (угоститељство).

Рекреација

- Природне и створене вредности урбаног предела Врањске Бање су истовремено и погодности и ограничења за одређене начине коришћења и уређивања рекреативних простора;
- Обезбеђење што богатије понуде различитих рекреативних садржаја, по свим нивоима организације рекреативних простора и садржаја у Врањској Бањи;
- Обезбеђивање континуитета у функционалном и просторном повезивању рекреативних простора: надовезивањем, интегрисањем, концентрацијом, повезивањем сличних и различитих простора;
- Обезбеђење богате и сложене структуре различитих простора за рекреацију;
- Обезбеђење приступачности рекреативних простора на пешачким дистанцама.

Комуналне услуге

- Модернизација и проширење капацитета комуналних услуга увођењем нових комуналних услуга;
- Повећање квалитета услуга;
- Повећање доступности односно приступачности за све категорије корисника.

Техничка инфраструктура

- Модернизација и проширење мрежа инфраструктурних система;

- Повећање квалитета услуга и инфраструктурних капацитета;
- Проширење разноврсности понуде увођењем нових инфраструктурних система;
- Одрживост у планирању, реализацији и експлоатацији.

Евидентирани и заштићени објекти, споменици културе и природе и амбијенталне целине

Савремени приступ заштити градитељског наслеђа подразумева нову, осавременењену методологију, одређене принципе и утврђене кодексе. Универзални значај наслеђа прихваћен је у савременој културној политици, која посвећује пажњу културној специфичности и културној различитости. Појам „заштита споменика културе“ проширен је на заштиту културног пејзажа, целину историјског простора и његове околине, као и урбану конзервацију историјских урбаних и природних простора. Али није довољно само сачувати грађевине и физичке структуре, већ је потребно препознати и начин развоја таквог простора, што је битан део очувања његовог културног идентитета.

На подручју обухвата Измена и допуна Плана постоје евидентирани и означена културна добра. Постоје индиције да можда на подручју Плана постоје подземни копови из прошлих времена. У случају проналаска истих све земљане радове који се буду обављали на тим просторима треба да прати археолошки надзор.

ПЛАНИРАНЕ НАМЕНЕ ПОВРШИНА

Подела територије Плана на зоне

Подручје Плана је територијално подељено на три целине које обухватају карактеристичне и препознатљиве делове насеља и то Врањска Бања, Кумарево и Бујковац, у оквиру којих су предвиђене и међусобно усклађене различите типичне зоне формиране на основу типа, начина изградње објеката и основне намене простора.

■ **ТИПИЧНА УРБАНА Зона 1 - рурално становање**

ТУЗ 1 припадају насеља руралног становања у северозападном делу Плана.

■ **ТИПИЧНА УРБАНА Зона 2 - становање малих густина**

ТУЗ 2 припадају насеља породичног становања у централном, северозападном и североисточном делу Плана.

■ **ТИПИЧНА УРБАНА Зона 3 - становање малих густина - посебно становање**

ТУЗ 3 припадају насеља посебног породичног становања у централном и југоисточном делу Плана.

■ **ТИПИЧНА УРБАНА Зона 4 - становање средњих густина**

ТУЗ 4 припадају блокови уз Улицу Краља Петра Првог ослободиоца као и блок у југозападном делу Плана.

■ **ТИПИЧНА УРБАНА Зона 5 - становање великих густина**

ТУЗ 5 припада искључиво блок уз Улицу Краља Петра Првог ослободиоца.

■ **ТИПИЧНА УРБАНА Зона 6 - становање виле и пансиони**

ТУЗ 6 Припадају блокови у јужном и југоисточном делу Плана.

■ **ТИПИЧНА УРБАНА Зона 7 - индустрија и производне зоне**

ТУЗ 7 задржава постојећу зону уз Улицу јужноморавских бригада.

■ **ТИПИЧНА УРБАНА Зона 8 - пословно производне зоне**

ТУЗ 3.6 Задржава постојећу производну зону уз Улицу јужноморавских бригада, као и пословно-услугне садржаје који су лоцирани уз истоимену улицу.

■ **ТИПИЧНА УРБАНА Зона 9 - пословно услугне зоне**

ТУЗ 3.7 - Пословно-услугне зоне су лоциране уз Улицу јужноморавских бригада и Краља Петра Првог ослободиоца, уз реку Бањштицу и новопланирану сабирну саобраћајницу (војни магацини).

Грађевинско земљиште за јавне намене и садржаје

Грађевинско земљиште за јавне садржаје и намене на територији Плана обухвата све просторе, комплексе и појединачне локације предвиђене за објекте и активности

од јавног интереса. То су комплекси и објекти јавних служби, површине и објекти намењени спорту и рекреацији, комунални садржаји и комплекси, јавне зелене и парковске површине, саобраћајнице и саобраћајне површине и комплекси.

Образовање, школство и дечија заштита

Јавни објекти Ј -1: Дечија установа

Планом се предвиђа реконструкција, адаптација и доградња постојеће дечије установе. Планиране садржаје реализовати у складу са важећим нормативима, а максимална спратност објекта ограничена је на П+1.

Јавни објекти Ј -2: Основна школа

На територији Плана се налазе две основне школе. Оне својим капацитетом и положајем у градској општини задовољавају у потпуности потребе генерације од 7 до 14 година на подручју Плана. Предвиђа се реконструкција, адаптација и доградња постојећих школских објеката. У границама Плана се не предвиђа изградња нових школа.

Јавни објекти Ј -3: едукациони центар са огледним одељењем

Управна зграда у склопу комплекса живинарске фарме задовољава потребе нове намене. Планом се предвиђа реконструкција, адаптација и доградња постојећег објекта.

Јавне службе и администрација

Јавни објекти Ј -4: Градска библиотека-огранак

Градска библиотека је смештена у оквиру вишепородичних стамбених објеката, у Улици Краља Петра Првог ослободиоца. Капацитет библиотеке задовољава потребе становника.

Јавни објекти Ј -5: Администрација:

Општина-Услужни центар, Управа Бање

Општинска управа-услужни центар и општински суд су смештени у једном објекту, на парцели површине 1200m². Могуће интервенције усмерити према реконструкцији и адаптацији објекта и то тако да се омогући функционална и физичка подела објекта, како би се формирале две посебне грађевинске парцеле за сваку од поменутих институција.

Јавни објекти Ј -6: Администрација: Омладински центар

Објекат војног магацина мења намену у омладински центар. Планом се предвиђа реконструкција, адаптација и доградња постојећег објекта.

Јавни објекти Ј -7: Администрација: Полицијска управа

У приземљу објекта вишепородичног становања је смештено одељење Полицијске управе Врање. Објекат задржава намену у Плану. Постојећа локација је у Улици Краља Петра I Ослободиоца.

Јавни објекти Ј -8: Дом здравља

Примарна здравствена заштита грађана се обавља у постојећем објекту Дома здравља. На парцели површине око 3900m² постоји могућност доградње објекта уколико се за то укаже потреба (за станове лекарског особља, проширење објекта дома здравља или проширење службе хитне помоћи). Могућа је реконструкција објекта ради унапређења услова рада и функционисања свих садржаја.

Јавни објекти Ј -9: Рехабилитациони центар

Здравствена заштита-рехабилитација грађана се обавља у постојећем објекту Рехабилитационог центра-стационар. На парцели постоји могућност доградње објекта уколико се за то укаже потреба (за станове лекарског особља, проширење стационара или смештајног капацитета у стационару). Могућа је реконструкција објекта ради унапређења услова рада и функционисања свих садржаја.

Јавни објекти Ј -10: Апотека

Градска апотека је смештена у оквиру вишепородичног стамбеног објекта у центар града. Капацитет апотеке задовољава потребе становника.

Јавни објекти Ј-13: техничке службе Јавних предузећа

(Комрад, Водовод, Пошта, Електродистрибуција)

Техничке службе су смештене у постојећим објектима у центру Врањске Бање. Објекте је могуће реконструисати, доградити или адаптирати.

Комунални објекти и садржаји

Јавни објекти Ј -11: Пијаца

Градска - „зелена“ пијаца је задржана на постојећој локацији у центру, планира се нова локација дневне зелене пијаце.

Јавни објекти Ј -12: Гробља

Градско гробље и ромско гробље

Намена на постојећем гробљу у границама овог Плана се задржава. Планом се, ради рационалнијег коришћења простора планира проширење истог са појасом зеленила и у истом потезу формирање новог простора за ромско гробље.

Планирати изградњу неопходних пратећих садржаја. Организацију површина дефинисати тако да се обезбеди несметано кретање интервентних и комуналних возила у складу са прописима из ове области.

Део простора намењен ромском гробљу одвојиће се заштитном зоном зеленила.

Комплекси за спорт и рекреацију

Јавни објекти Ј -16: Спорт и рекреација

(спортски терени и игралишта, мање спортске сале, балон сале)

Планом се у потпуности задржава постојећи комплекс парка, као и зеленило уз рехабилитациони центар уз могућност његове реконструкције и повећања техничке и просторне опремљености. Слободне парковске површине усмерити на спонтану рекреацију: шетња, забава, игра, разонода, одмор у природи, а за активан облик рекреације односно спорта предвидети у постојећим и новопланираним посебно уређеним површинама, просторијама и објектима. Планира се изградња спортских терена и објеката на потезу поред реке.

Парцеле саобраћајних комплекса

Јавни објекти Ј -15: Аутобуска станица

Постојећи положај аутобуске станице је у просторном погледу веома непогодан, посебно због тога што је њена веза са градском саобраћајницом I реда и осталом примарном уличном мрежом урађена на неадекватан начин. Како је локација постојећег аутобуског стајалишта и са становишта просторног развоја у потпуности незадовољавајућа, овим Планом се предвиђа њено измештање. Нови комплекс аутобуске станице поред функционалности и постаће привлачнији корисницима.

Јавни објекти Ј -16: Јавни паркинг простори

Постојећа паркиралишта су уз Улицу Краља Петра I Ослободиоца и уз сабирну саобраћајницу поред реке, као и паркирање уз градску саобраћајницу првог реда.

Поред постојећих површина за паркирање, која се у потпуности задржавају, планиране су и нове локације за јавна паркиралишта. Активирањем десне обале Бањске реке стање мирујућег саобраћаја обавезује на планирање већих паркиралишта. Проблем паркирања моторних возила је у већој мери изражен, те би поштовањем саобраћајних прописа као и организацијом паркирања као и планирањем нових паркинг простора ослободили поједине саобраћајне површине (тротоари и коловози).

У деловима зоне колективног становања и на потезима где су одређене активности (образовање и трговина) које су свакодневно посећене од већег броја корисника, недовољан је број паркинг места, те је планом предвиђено повећање површина за стационарни саобраћај.

Јавни објекти Ј -17: железничка станица

Постојећи положај железничке станице се задржава уз могућност реконструкције, доградње или адаптације постојећег објекта.

Грађевинско земљиште за остале намене

Типична урбана зона 1 - рурално становање

У оквиру грађевинске парцеле организационо се планира поред стамбеног и економско двориште, са обезбеђеним колским прилазом на јавну саобраћајницу и помоћним објектима. Очекује се да се велики део сеоских блокова на којима су данас окућнице са пољопривредним објектима, постепено трансформише у индивидуално становање. У том процесу је могуће да се површине парцела постепено смањују, а да се пољопривредни објекти замењују другим или трећим стамбеним објектом. У току трансформације неопходно је поштовати Планом задате параметре за предметни тип изградње.

Величина парцеле је променљива. Објекти су слободностојећи спратности П - П+1 - П+2. Осим стамбених објеката на парцели су изграђени и помоћни објекти, а задњи део дворишта се користи за повртњаке и узгој живине.

Парцеле су ограђене и свака има приступ на јавну површину.

Паркирање се обезбеђује унутар парцеле.

Користи се постојећа саобраћајна мрежа, улице су претежно неасфалтиране и малог профила. Насеље је добро саобраћајно повезано са градском општином.

Комунална и инфраструктурна опремљеност је на ниском нивоу, недостаје канализациона мрежа.

• Типична урбана зона 2 - становање малих густина

Уређене, плански грађене градске целине малих густина до 150ст/ха смештене у ширем центру градског подручја са правилном или делимично правилном матрицом саобраћајница, као и становање са једнострано и двостарно узиданим објектима у строгом центру градске општине и становање на узаним и дубоким парцелама уз Улицу јужноморавских бригада-градска саобраћајница првог реда. Величина парцела је преко 300 м² што је омогућило изградњу и другог стамбеног објекта на парцели. Такође су присутни стамбени блокови са неправилном матрицом саобраћаја, чије су трасе условљене неповољном конфигурацијом терена.

Овој зони припадају блокови лоцирани у централном делу градске општине, јужно и источно у односу на градске саобраћајнице првог и другог реда. Величина парцела је 300-500 м² са слободностојећим стамбеним објектима. Тенденција је да се ови неуређени блокови трансформишу у уређене плански грађене целине, кроз уређење јавних површина саобраћајница, тротоара и зелених површина.

У зони су препозната и насеља са великим бројем индивидуалних кућа на једној парцели, са прекораченим индексом изграђености. Основни проблем је немогућност формирања правилне саобраћајне матрице унутар насеља

• Типична урбана зона 3 - посебно становање малих густина

Парцела на којој су смештени објекти без одређеног реда, површине и спратности, инфраструктурно оскудно опремљени.

Предвиђа се трансформација парцеле у складу са урбанистичким параметрима.

• Типична урбана зона 4 - становање средњих густина

Парцеле на којима су искључиво породични објекти су ограђене и свака има приступ директно са улице. Карактеристична је ивична изградња за породичне објекте са јасно дефинисаном грађевинском линијом, углавном су грађени као двојни објекти у прекинутом низу или објекти у низу.

Вишепородични објекти су грађени у низу - центар града, или као слободностојећи са смакнутом грађевинском линијом на јединственој грађевинској парцели. Приземља вишепородичних објеката се обично користе за услужне делатности.

Предвиђа се трансформација појединих блокова становање малих густина у ову урбану зону, укрупњавањем парцела и изградњом у складу са урбанистичким параметрима.

• Типична урбана зона 5 - становање великих густина

Парцеле на којима су искључиво породични објекти су ограђене и свака има приступ директно са улице. Карактеристична је ивична изградња за породичне објекте са јасно дефинисаном грађевинском линијом, углавном су грађени као објекти у прекинутом низу или објекти у низу.

Вишепородични објекти су грађени у низу - центар града, или као слободностојећи са смакнутом грађевинском линијом на јединственој грађевинској парцели. Приземља вишепородичних објеката се обично користе за услужне делатности. Предвиђа се трансформација појединих блокова-становање малих густина у ову урбану зону, укрупњавањем парцела и изградњом у складу са урбанистичким параметрима.

- **Типична урбана зона 6 - виле и пансиони**

Парцеле на којима су искључиви породични објекти и свака има приступ директно са улице. Карактерише их ивична изградња уз Улицу Краља Петра I ослободиоца и на источној страни градске општине Врањска Бања.

Предвиђа се трансформација појединих блокова-становање малих густина у ову урбану зону.

- **Типична урбана зона 7 - индустрија и производне зоне**

Намена се Планом задржава на постојећим парцелама.

Постојеће локације су добро саобраћајно повезане са градском општином и инфраструктурно опремљене. Организацију нових и реконструкцију постојећих производних погона изводити у складу са Законом дозвољеним параметрима за одређене врсте делатности.

- **Типична урбана зона 8 - пословно производне зоне**

Пословно-производне зоне на територији Плана су предвиђени на неколико постојећих и нових слободних локација и то у делу насеља уз градску саобраћајницу првог реда Краља Петра првог ослободиоца и јужноморавске улице.

- **Типична урбана зона 9 - пословно услужне зоне**

Пословно-услужни садржаји на територији Плана су предвиђени на неколико постојећих и нових, слободних локација и то у делу насеља уз градску саобраћајницу првог реда Краља Петра првог ослободиоца и јужноморавске улице.

Верски објекти

- Црква Светог Илије у Врањској Бањи

Објекат цркве је површине око 150.00 м² и Планом задржава намену на локацији. Могуће је реконструисати и адаптирати објекат у складу са важећим параметрима.

1.5. Граница плана и обухват грађевинског подручја

Планом генералне регулације Врањске Бање а сада и Изменама и допунама Плана обухваћено је подручје које чине следеће катастарске општине: Врањска Бања, Кумарево и Бујковац. Планско подручје обухвата површину од 495,00 ha у границама дела катастарске општине КО Врањска Бања и у деловима катастарских општина: КО Кумарево и КО Бујковац.

Редни број	Катастарска општина	Површина КО	Површина грађевинског подручја
1.	Врањска Бања	789	433,45
2.	Бујковац	1146	44,50
3.	Кумарево	339	15,20
	УКУПНО		493,15

Граница Измена и допуна Плана је дефинисана на следећи начин:

Од **преломне тачке 1** на међи катастарских парцела 424 КО Врањска Бања и 425 КО Врањска Бања иде у правцу североистока међном линијом 425 КО Врањска Бања, сече катастарску парцлу 421-пут КО Врањска Бања, даље наставља истим правцем међном линијом катастарске парцеле 350 КО Врањска Бања, 349/1 КО Врањска Бања, сече 348 КО Врањска Бања, 347/2 КО Врањска Бања, 347/1 КО Врањска Бања, 343/3 КО Врањска Бања, 343/1 КО Врањска Бања, 342 КО Врањска

Бања, 341 КО Врањска Бања, 340 КО Врањска Бања, 339 КО Врањска Бања, 338 КО Врањска Бања, 337 КО Врањска Бања, 336/1 КО Врањска Бања, 336/2 КО Врањска Бања, 335 КО Врањска Бања, 334 КО Врањска Бања, 321 КО Врањска Бања, 333 КО Врањска Бања, 332/4 КО Врањска Бања, 322 (пут) КО Врањска Бања и даље сече 277 КО Врањска Бања, 278 КО Врањска Бања, 232/8 КО Врањска Бања, 232/7 КО Врањска Бања, 232/6 КО Врањска Бања, 232/5 КО Врањска Бања, 232/34 КО Врањска Бања - међна линија северозападна, граница мења правац из североистока у северозапад, иде међном линијом кп. 232/1 КО Врањска Бања, мења правац и сече 232/1 КО Врањска Бања и иде даље пратећи међну линију 232/1 КО Врањска Бања, 232/16 КО Врањска Бања, 232/11 КО Врањска Бања, 232/33 КО Врањска Бања, 232/14 КО Врањска Бања, 213 КО Врањска Бања, 212 КО Врањска Бања, 211 КО Врањска Бања, 210 КО Врањска Бања, мења правац у североисток и сече кп. 214 КО Врањска Бања, 215 КО Врањска Бања, 216-воденички јаз КО Врањска Бања, 32 КО Врањска Бања, 34 КО Врањска Бања, мења правац и скреће северозападно линијом кп. 35/6 КО Врањска Бања, 35/5 КО Врањска Бања, 35/4 КО Врањска Бања, 35/3 КО Врањска Бања 35/2 КО Врањска Бања, 35/1 КО Врањска Бања, 28 КО Врањска Бања, сече 27 КО Врањска Бања, мења правац ка истоку, наставља међном линијом 27 КО Врањска Бања, мења правац ка северу међном линијом 2987- воденички јаз КО Врањска Бања, сече исту катастарску парцелу, наставља међном линијом катастарске парцеле 37 КО Врањска Бања, до преломне тачке 2.

Од **преломне тачке 2** граница мења правац, наставља ка истоку и сече катастарске парцеле 37 КО Врањска Бања, 87 КО Врањска Бања, 92 КО Врањска Бања, 2986/4 КО Врањска Бања (напуштено корито Бањске реке), 93 КО Врањска Бања до прелома 3.

Од **преломне тачке 3** мења правац и креће ка југоистоку међном линијом катастарских парцела 93 КО Врањска Бања, 94 КО Врањска Бања, 95/1 КО Врањска Бања, 96 КО Врањска Бања, до преломне тачке 4.

Преломна тачка 4 се налази на међи катастарских парцела 96 КО Врањска Бања и 83 КО Бујковац. Од прелома 4 граница креће у правцу североистока међном линијом катастарских парцела 83 КО Бујковац, сече катастарске парцеле 84 КО Бујковац, 85 КО Бујковац, 3386 КО Бујковац, 93 КО Бујковац, 92 КО Бујковац, 96 КО Бујковац, 97 КО Бујковац, 95 КО Бујковац, 94 КО Бујковац, 68 КО Бујковац (некатегорисани пут), 112 КО Бујковац, 139 КО Бујковац (некатегорисани пут), 116 КО Бујковац, 115 КО Бујковац, 117 КО Бујковац, 4834 КО Бујковац (Чивлачки поток) до преломне тачке 5.

Од **преломне тачке 5** граница мења правац и креће југоисточном страном катастарске парцеле 4834 КО Бујковац (Чивлачки поток) до преломне тачке 6 на међи 536 КО Бујковац и 535 КО Бујковац.

Од **преломне тачке 6** креће у правцу југозапада међном линијом катастарских парцела 536 КО Бујковац, 537 КО Бујковац, 544 КО Бујковац, сече 562 КО Бујковац (некатегорисани пут) и даље не мењајући правац сече катастарске парцеле 579/3 КО Бујковац, 579/5 КО Бујковац, наставља међном линијом катастарских парцела 579/3 КО Бујковац, 579/5 КО Бујковац, 579/4 КО Бујковац, 579/2 КО Бујковац, 581 КО Бујковац, сече 642 КО Бујковац, 640 КО Бујковац, 638 КО Бујковац, где се налази преломна тачка 7.

Од **преломне тачке 7** мења правац у правцу југоистока међном линијом 634 КО Бујковац, 633 КО Бујковац, 635/1 КО Бујковац, 635/2 КО Бујковац, 654 КО Бујковац, сече 653 КО Бујковац, 4837 КО Бујковац (пут), 656 КО Бујковац, 657 КО Бујковац, 4840 КО Бујковац (пут), 677/2 КО Бујковац, 677/1 КО Бујковац, 2689 (заједнички пут) КО Врањска Бања, и даље сече 147 КО Врањска Бања, 149 КО Врањска Бања, 150/3 КО Врањска Бања, 151/2 КО Врањска Бања, 151/1 КО Врањска Бања, 152 КО Врањска Бања, 155 КО Врањска Бања, 156 КО Врањска Бања, наставља међном линијом 160/3 и 160/4 КО Врањска Бања, до међе кп. 160/4 КО Врањска Бања и 158/5 КО Врањска Бања, наставља истим правцем, међном линијом кп 167 КО Врањска Бања, 166/1 КО Врањска Бања, 166/2 КО Врањска Бања, 165 КО Врањска Бања, 741 КО Врањска Бања, 740 КО Врањска Бања, 738/2 КО Врањска Бања, сече

739 КО Врањска Бања, наставља међном линијом 735 КО Врањска Бања, сече 739 КО Врањска Бања, наставља међном линијом 737 КО Врањска Бања, сече 745 КО Врањска Бања, 734 КО Врањска Бања (јаруга), наставља међном линијом 914 КО Врањска Бања, 647/4 КО Врањска Бања, 647/2 КО Врањска Бања, 647/3 КО Врањска Бања, 648 КО Врањска Бања, 643 КО Врањска Бања, 666 КО Врањска Бања, 667 КО Врањска Бања, 665 КО Врањска Бања, 664 КО Врањска Бања, 661 КО Врањска Бања, 662/2 КО Врањска Бања, сече 707 КО Врањска Бања, 708 КО Врањска Бања, 709 КО Врањска Бања, наставља међном линијом 684/2 КО Врањска Бања, сече 706 КО Врањска Бања, 704 КО Врањска Бања, наставља међном линијом 704 КО Врањска Бања у правцу југозапад, сече 700 КО Врањска Бања, 694 КО Врањска Бања наставља међном линијом 692/1 КО Врањска Бања, сече 694 КО Врањска Бања, 700 КО Врањска Бања, наставља међном линијом 923 КО Врањска Бања, 921/5 КО Врањска Бања, 921/6 КО Врањска Бања, 922 КО Врањска Бања, сече 919 КО Врањска Бања, до међе кп. 930/2 КО Врањска Бања и 934 КО Врањска Бања, иде међном линијом 943/2 КО Врањска Бања, 934 КО Врањска Бања, 935/2 КО Врањска Бања, 942/1 КО Врањска Бања, 942/2 КО Врањска Бања, сече 955 КО Врањска Бања, наставља међном линијом 949 КО Врањска Бања, мења правац на североисток међном линијом 952 КО Врањска Бања, сече 952 КО Врањска Бања, наставља међном линијом 950 КО Врањска Бања, 830/1 КО Врањска Бања, 832 КО Врањска Бања, у правцу истока до преломне тачке 8.

Од **преломне тачке 8** граница прати међну линију катастарске парцеле 832 КО Врањска Бања у правцу југа, сече 3013-некатегорисани пут КО Врањска Бања, сече катастарске парцеле 829 КО Врањска Бања, 3014-пут КО Врањска Бања, сече 967 КО Врањска Бања, иде међном линијом катастарских парцела 967 КО Врањска Бања, 970 КО Врањска Бања, сече 972 КО Врањска Бања, 975/1 КО Врањска Бања, иде међном линијом 975/1 и 975/3 КО Врањска Бања, 1590 КО Врањска Бања, 1591/2 КО Врањска Бања, сече 3011 КО Врањска Бања, наставља међном линијом катастарских парцела 1641 КО Врањска Бања, 1642 КО Врањска Бања, сече 1643 КО Врањска Бања, 3033-пут КО Врањска Бања, наставља међном линијом 1634 КО Врањска Бања, сече катастарске парцеле 1634 КО Врањска Бања, 1633 КО Врањска Бања, 1632 КО Врањска Бања (пут), 1631 КО Врањска Бања, 1686 КО Врањска Бања, 1688 КО Врањска Бања, наставља међном линијом катастарских парцела 1688 КО Врањска Бања, 1687 КО Врањска Бања, 1691 КО Врањска Бања, 1692 КО Врањска Бања, сече катастарску парцелу 3034 КО Врањска Бања (поток), наставља међном линијом катастарских парцела 1695 КО Врањска Бања, 1696 КО Врањска Бања, 1698 КО Врањска Бања, наставља међном линијом катастарских парцела 1702 КО Врањска Бања, 1930 КО Врањска Бања, до преломне тачке 9 на тромеђи катастарских парцела 1930 КО Врањска Бања, 1929 КО Врањска Бања и 1754 КО Врањска Бања.

Од **преломне тачке 9** граница наставља у правцу југоистока и сече 1929 КО Врањска Бања и наставља међном линијом 1929 КО Врањска Бања, сече 3010 КО Врањска Бања (пут), сече 1759 КО Врањска Бања, 3039 КО Врањска Бања, наставља међном линијом 1903 КО Врањска Бања, 1902 КО Врањска Бања, сече 1899 КО Врањска Бања, наставља међном линијом 1896 КО Врањска Бања, 1895 КО Врањска Бања, 1894 КО Врањска Бања, сече 1892 КО Врањска Бања, 1891 КО Врањска Бања, 3046 КО Врањска Бања (пут), 1890 КО Врањска Бања, 3057 КО Врањска Бања, наставља међном линијом 3057 КО Врањска Бања, мења правац, наставља ка истоку и сече 1884/1 КО Врањска Бања, наставља међном линијом 1883 КО Врањска Бања, 1859/3 КО Врањска Бања, сече 1859/1 КО Врањска Бања, 1855/1 КО Врањска Бања, до преломне тачке 10.

Од **преломне тачке 10** мења правац ка југозападу сече 1855/1 КО Врањска Бања, 3058 КО Врањска Бања (пут), 2023/1 КО Врањска Бања, 3059 КО Врањска Бања (воденички јаз), 2986/1 КО Врањска Бања (Бањска река), иде међном линијом 2986/1 КО Врањска Бања, 2027 КО Врањска Бања, 2029 КО Врањска Бања, 2030 КО Врањска Бања, 2758 КО Врањска Бања до преломне тачке 11.

Од **преломне тачке 11** граница мења правац и креће ка западу, сече 2763 КО Врањска Бања, 3074 КО Врањска Бања (пут), 2762 КО Врањска Бања, 3075 КО Врањска Бања (пут), 2767 КО Врањска Бања, 2730 КО Врањска Бања, 2729 КО Врањска Бања, 2728 КО Врањска Бања, 2727 КО Врањска Бања, 2723 КО Врањска Бања, 2722 КО Врањска Бања, 2721 КО Врањска Бања, 2720/1 КО Врањска Бања, 2720/2 КО Врањска Бања, 2719 КО Врањска Бања, 2712 КО Врањска Бања, 2773 КО Врањска Бања, 2670 КО Врањска Бања, 2672 КО Врањска Бања, 2669 КО Врањска Бања, наставља међном линијом у правцу северозапада 2669 КО Врањска Бања, сече 2675 КО Врањска Бања, 3072 КО Врањска Бања (поток), 2668 КО Врањска Бања, 2632/1 КО Врањска Бања, наставља међном линијом 2636/1 КО Врањска Бања, 2636/2 КО Врањска Бања, 2638/1 КО Врањска Бања, 2638/2 КО Врањска Бања, 2652 КО Врањска Бања, сече 3070 КО Врањска Бања (пут), 2609 КО Врањска Бања, до преломне тачке 12.

Од **преломне тачке 12** која се налази на међи кп. 2609 КО Врањска Бања и 2608 КО Врањска Бања, граница мења правац ка северу међном линијом кп. 2609 КО Врањска Бања, сече 2381 КО Врањска Бања, 2382 КО Врањска Бања, 2379 КО Врањска Бања, 2377/1 КО Врањска Бања, међном линијом 2377/2 КО Врањска Бања, 2371/2 КО Врањска Бања, сече 2371/1 КО Врањска Бања, сече 2374 КО Врањска Бања, 2375 КО Врањска Бања, 3064 КО Врањска Бања (поток), 2387/29 КО Врањска Бања, међном линијом 2385/2 КО Врањска Бања, сече 2385/1 КО Врањска Бања, наставља међном линијом кп. 2391/3 КО Врањска Бања, 2392/1 КО Врањска Бања, сече 2394 КО Врањска Бања, 2395 КО Врањска Бања, 2396/2 КО Врањска Бања, 2396/1 КО Врањска Бања, 2397 КО Врањска Бања, 2398 КО Врањска Бања, 3066 КО Врањска Бања (пут), сече 2503 КО Врањска Бања, 2502/1 КО Врањска Бања, 2502/2 КО Врањска Бања, 2506/1 КО Врањска Бања, 2504/2 КО Врањска Бања, 2500 КО Врањска Бања, 2499 КО Врањска Бања, 2498 КО Врањска Бања, 2496 КО Врањска Бања, 3028 (поток) КО Врањска Бања, 2448/2 КО Врањска Бања, 2448/1 КО Врањска Бања, 2448/3 КО Врањска Бања, сече 2451 КО Врањска Бања, 2456/6 КО Врањска Бања, 2452/1 КО Врањска Бања, 2452/2 КО Врањска Бања, 2452/3 КО Врањска Бања, 2452/4 КО Врањска Бања, иде међном линијом 2454 КО Врањска Бања, сече 3027 КО Врањска Бања (пут), међном линијом 2480/2 КО Врањска Бања, сече 2477 КО Врањска Бања, 2476/1 КО Врањска Бања, наставља међном линијом 2476/1 КО Врањска Бања, сече 3024 КО Врањска Бања (Самарски поток), сече 2470 КО Врањска Бања (јаруга), наставља међном линијом кп. 2469/6 КО Врањска Бања, 1466/54 КО Врањска Бања, сече 2468/1 КО Врањска Бања, и наставља међном линијом 2468/1 КО Врањска Бања, 1466/55 КО Врањска Бања, сече 1466/55 КО Врањска Бања, 1466/63 КО Врањска Бања (јаруга), 1466/66 КО Врањска Бања, 1466/2 КО Врањска Бања (пут), 1466/67 КО Врањска Бања, сече 1466/2 КО Врањска Бања (пут), даље наставља међном линијом 1466/33 КО Врањска Бања, сече 1466/69 КО Врањска Бања (јаруга), 1464/2 КО Врањска Бања, 1464/1 КО Врањска Бања, 1465 КО Врањска Бања, до мејне белеге 7 са кат. општином Кумарево и даље у правцу севера по граници катастарских парцела (које истовремено представљају и границу кат. општина Врањска Бања и Кумарево) 1465 КО Врањска Бања, 1381 КО Врањска Бања, 1380 КО Врањска Бања, 1379 КО Врањска Бања, 1378 КО Врањска Бања, 1377/1 КО Врањска Бања до преломне тачке 13.

Од **преломне тачке 13** граница мења правац ка североистоку крећући се међном линијом 1377/1 КО Врањска Бања и 1377/2 КО Врањска Бања до преломне тачке 14.

Од **преломне тачке 14** која се налази на тромеђи кп. 1377/2 КО Врањска Бања и 1383/6 КО Врањска Бања и 1373 КО Врањска Бања, граница скреће ка северозападу међном линијом катастарских парцела 1373 КО Врањска Бања, 1374/2 КО Врањска Бања и 1352 КО Врањска Бања до преломне тачке 15.

Преломна тачка 15 налази на тромеђи катастарских парцела 1334/5 КО Врањска Бања, 1350 КО Врањска Бања и 1352 КО Врањска Бања. Од тачке 15 граница мења правац ка југозападу и наставља међним линијама катастарских парцела 1334/5 КО Врањска Бања, 1335 КО Врањска Бања, сече 1336/3 КО Врањска Бања, 1336/4 КО

Врањска Бања и даље сече 1675 КО Кумарево, 1676 КО Кумарево, 1677 КО Кумарево, 2551 КО Кумарево (пут), 1692 КО Кумарево, наставља међном линијом катастарске парцеле 2550 КО Кумарево (пут), сече катастраску парцелу 1725 КО Кумарево до преломне тачке 16.

Преломна тачка 16 се налази на катастарској парцели 1725 КО Кумарево. Граница креће ка северозападу и сече катастраске парцеле 1725 КО Кумарево, 2550 КО Кумарево (пут), наставља међном линијом 1730 КО Кумарево, 1735 КО Кумарево, 1734 КО Кумарево, 1744 КО Кумарево, 1322 КО Кумарево, сече 1320/1 КО Кумарево, 2561 КО Кумарево (јаруга), 1317 КО Кумарево (пут), 1319 КО Кумарево, 1314 КО Кумарево, 1316 КО Кумарево, 1315 КО Кумарево, 1317 КО Кумарево (пут), 2561 КО Кумарево (јаруга), наставља међном линијом катастарских парцела 1289 КО Кумарево, 1284 КО Кумарево, 1288 КО Кумарево, сече 2547 КО Кумарево (пут), наставља међном линијом 2547 КО Кумарево (пут), 1128 КО Кумарево, сече 1128 КО Кумарево, 1127 КО Кумарево, 1124 КО Кумарево, наставља међном линијом катастарских парцела 1129 КО Кумарево, 1130 КО Кумарево, 1131 КО Кумарево, 1133 КО Кумарево, 1134 КО Кумарево, 1135 КО Кумарево, граница скреће ка североистоку међном линијом 1135 КО Кумарево, 2547 КО Кумарево (пут), сече 2547 КО Кумарево (пут), 2561 КО Кумарево (пут), 935 КО Кумарево, 936 КО Кумарево, и наставља међом 936 КО Кумарево, 935 КО Кумарево, 939 КО Кумарево, 940 КО Кумарево и 942 КО Кумарево до преломне тачке 17.

Преломна тачка 17 налази се на тромеђи катастарских парцела 942 КО Кумарево, 943 КО Кумарево и 925 КО Кумарево, мења правац и креће ка југу међном линијом катастарских парцела 942 КО Кумарево, 941 КО Кумарево, 928/1 КО Кумарево, мења правац ка истоку, и иде међном линијом катастарских парцела 927/1 КО Кумарево и 927/2 КО Кумарево, сече катастарске парцеле 923 КО Кумарево, 922 КО Кумарево, 921 КО Кумарево, 920 КО Кумарево, 919 КО Кумарево, 918 КО Кумарево, 917 КО Кумарево, 916 КО Кумарево, 915 КО Кумарево, 914 КО Кумарево, 913 КО Кумарево, 912 КО Кумарево, 911 КО Кумарево, 910 КО Кумарево, 909 КО Кумарево, 908 КО Кумарево, 907 КО Кумарево, 906 КО Кумарево, 905 КО Кумарево, 904 КО Кумарево, 903 КО Кумарево, 897 КО Кумарево, 896 КО Кумарево, 894 КО Кумарево, 893 КО Кумарево, 886/2 КО Кумарево, 885 КО Кумарево, 884 КО Кумарево, 883 КО Кумарево, 882 КО Кумарево, 881 КО Кумарево, 880 КО Кумарево, 879 КО Кумарево, 878 КО Кумарево, 870 КО Кумарево, 867/2 КО Кумарево и 867/1 КО Кумарево, до преломне тачке 18.

Преломна тачка 18 се налази на међној линији катастарске парцеле 868 КО Кумарево. Граница мења правац ка северозападу и иде међном линијом катастарских парцела 868 КО Кумарево, 869 КО Кумарево, 464 КО Врањска Бања, 441/4 КО Врањска Бања, 441/3 КО Врањска Бања, 441/2 КО Врањска Бања, 441/1 КО Врањска Бања, 440 КО Врањска Бања и 430/1 КО Врањска Бања, мења правац ка југозападу, сече катастарске парцеле 865 КО Кумарево, 864 КО Кумарево и наставља међном линијом катастарске парцеле 864 КО Кумарево ка северозападу, међном линијом катастарских парцела 3084 КО Врањска Бања (железничка пруга), 426/2 КО Врањска Бања, 426/3 КО Врањска Бања и 425 КО Врањска Бања до преломне тачке 1 где се и завршава опис границе.

2. ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА

Измене и допуне Плана се израђују у делу:

- Усклађивање са Законом о планирању и изградњи и другим важећим Закономима и Правилницима;
- Усклађивање са изменама у Плановима вишег реда;
- Усклађивање са Уредбом о категоризацији државних путева;
- Дефинисање трасе топловода;
- Дефинисање намена и садржаја у спортско-рекреативном центру;
- Допуна претежних намена компатибилним наменама;
- Дефинисање локације за пумпну станицу;
- Промена траса појединих градских саобраћајница;
- Промена појединих намена и садржаја у Плану.

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ВРАЊСКЕ БАЊЕ МЕЊА СЕ У СЛЕДЕЋИМ ТАЧКАМА:

2.1. У целини 1.0. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ поглавље 1.6. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ, у делу Плански основ додаје се у склопу тачке три:

и Уредба о утврђивању Измена и допуна просторног плана подручја инфраструктурног коридора Ниш - граница Републике Македоније („Службени гласник Републике Србије“, број 127/14).

2.2. У целини 2.0. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ поглавље 2.2. ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА, тачка 2.1.1. Становање, став 3 се мења и гласи:

На територији Измена и допуна Плана заступљени су следећи типови становања: уз државни пут IIБ реда број 442 - северни део плана, заступљени су породични стамбени објекти спратности П+1 до П+1+Пк или 2, затим, блокови са јасно дефинисаном уличном матрицом прилагођеном морфологији терена, правилну парцелацију и регулисану изградњу. У централној зони плана заступљено је породично становање спратности П+1+Пк до П+2, стихијски и бесправно изграђени делови са породичним становањем, са нејасно дефинисаном уличном мрежом и лошом комуналном опремљеношћу. Северозападни део плана карактерише рурално становање, лоше комуналне опремљености. Јужни део Плана је уједно и центар Бање са породичним стамбеним објектима и вишепородичним становањем спратности П+2+Пк до П+3+Пк на три локације. Потез уз Бањску реку део нерегулисаног корита, карактерише непланска градња стамбених објеката, пословно производних објеката и складишних простора.

2.3. У целини 2.0. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ поглавље 2.2. ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА, тачка 2.2.3. Саобраћај, Основне карактеристике постојећег стања, став 1, се мења и гласи:

Основно обележје саобраћајне мреже Врањске Бање су градске саобраћајнице I и II реда (раније, државни путеви IIБ реда број 442 и 443). Оба путна правца су у многоме обележила развој саобраћајне мреже у Врањској Бањи.

Државни пут II реда број 239 постаје државни пут IIБ реда 442 а Државни пут II реда број 239а престаје да буде државни пут и добија статус Градска саобраћајница I реда (део општинског пута ОП-17 ван грађевинског подручја), а на основу Уредбе о

категоризацији државних путева ("Службени гласник РС", број 105/13, 119/13 и 93/15).

2.4. У целини 2.0. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ поглавље 2.2. ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА, тачка 2.2.3. Саобраћај, Основне карактеристике постојећег стања, став 3. се мења и гласи:

- трећу, чини шири простор око градског подручја, обухваћен примарним обилазним прстеном, одакле се изводним правцима - градска саобраћајница I реда (део државног пута IIБ реда број 442) остварује веза са државним путем IIА реда број 258 и градском саобраћајницом I реда (раније, државни пут IIБ реда број 443) на северној страни, а са нижим рангом повезује окружење.

2.5. У целини 3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА поглавље 3.1. КОНЦЕПТ УРЕЂЕЊА И ИЗГРАДЊЕ НА ПРЕДМЕТНОМ ПОДРУЧЈУ, став 1. се мења и гласи:

- Анализи и оцени затеченог стања на предметном подручју, у свему према члану 48. Закона о планирању и изградњи, обрађеној кроз Материјал за рани јавни увид Плана.

2.6. У целини 3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА, поглавље Урбанистичке зоне на територији плана, тачка 3.3.1. Грађевинско земљиште за јавне намене садржаје, тачка 3.3.1.2. Јавне службе и администрација, у делу Јавни објекти J-8: Дом здравља мења се површина парцеле 3900м² на приближно 3550 м².

2.7. У целини 3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА поглавље поглавље Урбанистичке зоне на територији плана, тачка 3.3.1. Грађевинско земљиште за јавне намене и садржаје, тачка 3.3.1.2. Јавне службе и администрација, на крају текста додаје се: J-18 Администрација: пословање.

2.8. У целини 3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА поглавље поглавље Урбанистичке зоне на територији плана, тачка 3.3.1. Грађевинско земљиште за јавне намене и садржаје, тачка 3.3.1.3. Комунални објекти и садржаји у делу Јавни објекти J-11: Пијаца, брише се: планира се нова локација дневне зелене пијаце.

2.9. У целини 3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА поглавље 3.2. ПРОСТОРНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРЕДЛОЖЕНОГ РЕШЕЊА, тачка 3.2.1. Планиране намене површина на територији Плана, *Табела 3. - Биланас постојећих и планираних намена - упоредна табела* се мења и гласи:

Табела 3. - Биланас постојећих и планираних намена - упоредна табела

Намена	Постојеће стање		План	
	Површина (ha)	Проц. заст. (%)	Површина (ha)	Проц. заст. (%)
Земљиште за јавне намене				
▪ Јавни објекти и специјализовани центри	7,98	1,78	4,54	1,08
▪ Комунални, инфраструктурни и саобраћајни комплекси и објекти	1,30	0,29	6,96	1,66
▪ Спортско -рекреативни комплекси	0,93	0,21	13,7	3,27
▪ Саобраћајнице	29,86	6,67	50,17	11,97
▪ Паркинг и трг-сквер	-	-	1,42	0,34
▪ Парковске и уређене јавне зелене површине, зеленило са рекреацијом	29,89	6,67	48,05	11,46
▪ Објекти посебног значаја	5,17	1,15	2,17	0,52
Укупно:	75,13	17,77	127,01	30,31
Земљиште за остале намене				
▪ Рурално становање	88,47	19,75	24,75	5,90
▪ Породично становање малих густина	127,05	28,36	183,27	43,73
▪ Становање средњих густина	5,96	1,33	4,03	0,96
▪ Виле и пансиони	-	-	4,34	1,04
▪ Становање великих густина	1,30	0,29	2,06	0,49
▪ Посебно становање	8,34	1,86	4,26	1,02
▪ Пословно-услужни садржаји	1,83	0,41	17,96	4,29
▪ Индустрија и производне зоне	-	-	10,56	2,52
▪ Пословно производни комплекси	38,30	8,54	40,67	9,70
▪ Верски објекти	0,19	0,04	0,19	0,04
Укупно:	271,44	60,59	292,09	69,69
Неизграђено земљиште				
▪ Слободно неизграђено земљиште, неуређено зеленило	8,74	1,95	-	-
▪ Речна корита и водно земљиште	35,56	7,94	14,94	3,56
▪ Пољопривредно земљиште	57,13	12,75	6,94	1,65
Укупно:	101,43	22,64	21,88	5,21
ПОДРУЧЈЕ ПГР ВРАЊСКЕ БАЊЕ				
▪ Грађевинско земљиште	448,00	30,06	419,01	84,98
▪ Водно земљиште-речна корита	61,40	4,53	14,94	3,03
▪ Парк шуме и шумско земљиште	521,72	38,50	38,59	7,82
▪ Пољопривредно земљиште	207,82	15,33	6,94	1,65
▪ Заштитни појас инфраструктурног коридора		8,57	13,58	2,75
УКУПНО ПГР:	1355,00	100%	493,15	100%

2.10. У целини 3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА поглавље 3.2. ПРОСТОРНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРЕДЛОЖЕНОГ РЕШЕЊА, тачка 3.2.2. Подела територије Плана на зоне, став 1. се мења и гласи:

Подручје Измена и допуна Плана је територијално подељено на три целине које обухватају карактеристичне и препознатљиве делове насеља и то Врањска Бања, Кумарево и Бујковац, у оквиру којих су предвиђене и међусобно усклађене различите типичне зоне формиране на основу типа, начина изградње објеката и основне намене простора.

2.11. У целини 3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА поглавље 3.5. Правила регулације, тачка 3.5.2. Грађевинска линија, после става 8. додаје се став 9. који гласи:

Грађевинска линија у Улици Краља Петра Првог Ослободиоца – ГРАДСКА САОБРАЋАЈНИЦА ПРВОГ РЕДА, на делу дуплих трака остаје минимум 20,00 м удаљена од регулационе линије, обострано. За постојеће објекте ово правило не важи.

Уз улицу Јужноморавских бригада – ГРАДСКА САОБРАЋАЈНИЦА ДРУГОГ РЕДА остаје удаљење грађевинске линије од регулационе мин 10,00м. Не дозвољава се изградња помоћних објеката испред грађевинске линије.

2.12. Целина 3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА поглавље 3.6. САОБРАЋАЈ, ЗЕЛЕНИЛО И ИНФРАСТРУКТУРА, мења се у целиности и гласи:

3.6. Саобраћај, зеленило и инфраструктура

3.6.1. Саобраћајнице и саобраћајне површине Циљеви

На основу анализе постојећег стања, као и планираног и очекиваног просторног и друштвено-економског развоја, циљеви које саобраћајни систем у оквиру Плана треба да задовољи су следећи:

- ефикасно повезивање основне градске уличне мреже са државним путем II А реда број 258 и државним путем I А реда број А1-Е75;
- развој основне уличне мреже у смислу праћења просторног развоја насеља уз оптимално поштовање постојећих парцелација и регулације;
- обнављање и реконструкција постојеће саобраћајне мреже, што има за циљ повећање нивоа безбедности и квалитета превоза;
- повећање безбедности на путно-пружном прелазу, имајући у виду да се пруга протеже уз реку Јужну Мораву на делу који улази у грађевинско земљиште;
- организација постојеће и планиране уличне мреже са циљем измештања теретног и транзитног саобраћаја из централне градске зоне.

3.6.2. План саобраћаја

✓ Државни путеви

Просторни План Републике Србије као и Просторни план инфраструктурног коридора Ниш-граница републике Македоније планира изградњу државног пута IA реда број А1 (аутопут Е-75). Коридор државног пута I А реда број А1 (аутопут Е-75) дужине око 150,2 km започиње на његовом укрштању са коридором аутопута Е-80 (М-113) испред града Ниша, у близини насеља Трупале (на стациономи 812+000), а завршава се на граници са Републиком Македонијом (на стациономи 963+954). Државни пут IA реда број А1 не пролази кроз територију обухвата Плана и већ је изграђен и у примени је на територији града Врања.

Саобраћајно повезивање Врањске Бање остварује се преко **планиране петље „Врањска Бања“** на стационажи **км 916+700** тј. у функцији везе државног пута II Б реда 442, као и везе Врањске Бање националног и перспективно међународног значаја и примарне туристичке дестинације Власина и Крајиште; (плански хоризонт условљен реализацијом неизграђене деонице државног пута II реда Б број 442 и активирањем туристичког простора Бесна Кобила у оквиру наведене туристичке дестинације).

Петља "Врањска Бања" није изведена али се у догледно време планира њена изградња.

Развој путне и уличне мреже Врањске Бање у великој мери је условљен природном конфигурацијом терена. Поред тога, стихијска и непланирана градња у појединим деловима градске општине узроковала је изградњу саобраћајница неповољних попречних профила. Из ових разлога, као примарни задатак издваја се реконструкција и санација постојеће уличне мреже у циљу спречавања њене даље деградације, као и трасирање нових саобраћајница уз максимално поштовање постојеће парцелације и регулације.

Предложено решење уличне мреже Врањске Бање засновано је на допуњеној и реорганизованој постојећој уличној мрежи, при чему се водило рачуна о постављеним циљевима развоја саобраћајног система, као и о планираној организацији становања и просторном размештају осталих активности.

На подручју Плана генералне регулације Врањске Бање дефинисане су следеће категорије уличне мреже:

- државни пут II Б реда број 442;
- градске саобраћајнице првог реда;
- градске саобраћајнице другог реда;
- градске сабирне саобраћајнице;
- стамбене саобраћајнице, и
- прилази.

У складу са Законом о јавним путевима ("Службени гласник РС", број 41/18) и Уредбе о категоризацији државних путева ("Службени гласник РС", број 105/2013, 119/2013 и 93/2015) у оквиру границе Плана налази се:

- **Државни пут II Б реда број 442**, веза са државним путем 258-Крива Феја-Горња Љубата-веза са државним путем 234.

Државни пут II Б реда број 442 се на стационажи **км 064+352** одваја од државног пута II А реда број 258, одакле почиње његова траса дужине око шездесет километара.

Државни пут II Б реда број 442 у Изменама и допунама Плана почиње са стационажом **км 063+594** и завршава са стационажом **км 060+980**.

Сва укључења на предметни државни пут су постојећа, као и главни пружни прелазкоји сее државни пут на стационажи **км 063+494**. Измене и допуне Плана не планирају нове прикључке. Ширина саобраћајних трака износи 7,00 м са обостраним планираним тротоарима и у свему је у складу са одредбама из Закона о јавним путевима.

Државни пут II Б реда број 442 у делу обухвата Измена и допуна Плана добија статус градске саобраћајнице првог реда.

Повезивање постојећих и нових садржаја планирани су у складу са чланом 37. и 38. Закона о јавним путевима. Повезивање се базира унутар граница Плана на постојећим и планом дефинисаним прикључним местима.

При новом повезивању стамбене зоне, стамбено-пословне зоне, индустријске зоне и др. на државни пут II Б реда број 442 потрено је предвидети паралелну сервисну саобраћајницу која ће повезивати целокупну локацију дуж путног праваца, у циљу безбеднијег одвијања саобраћаја на предметном путу и смањења конфликтних тачака.

Измене и допуне Плана предвиђају и обезбеђују заштитни појас и појас контролисане градње:

- Објекти високоградње морају бити удаљени **мин. 10,00м** од ивице попречног профила државног пута II Б реда, уз обезбеђење приоритета безбедног одвијања саобраћаја на предметном државном путном правцу.

Прихватање и одводњавање површинских вода мора бити адекватно решено, уз усклађивање са системом за одводњавање предметног државног пута.

Ограде и дрвеће поред јавних путева подижу се тако да не ометају прегледност јавног пута и не угрожавају безбедност саобраћаја.

Проблем постојећег и перспективног пешачког, стационарног и јавног градског саобраћаја, као и заштита постојећих и евентуално нових инсталација решити, персективно, изградњом обостраних тротоара.

Изградњу **бициклических стаза** поред предметног пута планирати:

- са адекватном, стандардима утврђеном грађевинском конструкцијом, која задовољава одредбе утврђене тачкама 7.1.2. 7.4.3. и 7.4.4. Правилника о основним условима које јавни путеви изван насеља и њихови елементи морају да испуњавају са гледишта безбедности саобраћаја ("Сл. лист СФРЈ", број 35/81 и 45/81);
- са удаљењем слободног профила бициклическе стазе од ивице коловоза предметног пута 1,50м (ширина банке предметног пута);
- са размотреним и пројектно решеним свим аспектима коришћења и несметаног приступа бициклическој стази од стране инвалидних и хендикепираних особа;
- са обезбеђеним приступом бициклическе стазе до постојећих или пројектом утврђених бициклических прелаза на предметном путу;
- са саобраћајном анализом постојећег и перспективног бициклическог саобраћаја и саобраћаја возила на предметном путу, у циљу утврђивања постојећих и перспективних пешачких прелаза на којима је потребно обезбедити позитивне пешачке семафоре, или упозоравајућу светлосну сигнализацију.

Аутобуска стајалишта планирати саобраћајно безбедно у складу са саобраћајно безбедносним карактеристикама и просторним потребама, у складу са чланом 70. и 79. Закона о јавним путевима и уз поштовање следећих услова:

- Почетак, односно крај аутобуских стајалишта мора бити удаљен минимално 20,00 од почетка односно краја лепеза прикључног пута у зони раскрснице.
- Дужина прегледности на деоници предметног пута на којој се пројектује и гради аутобуско стајалиште мора бити најмање 1,50 дужине зауставног пута возила у најнеповољнијим временским условима (снег на путу) за рачунску брзину кретања возила од 50,00км/сат.
- Наспрамна (упарена) аутобуска стајалишта поред јавног пута пројектовати и градити тако да се гледајући у смеру вожње, прво наилази на стајалиште са леве стране пута и тада подужно растојање два наспрамна аутобуска стајалишта (од краја левог до почетка десног) мора износити минимално 30,00 м.
- Изузетно, аутобуска стајалишта се могу пројектовати и градити тако да се прво аутобуско стајалиште поставља у смеру вожње са десне стране и тада међусобни размак крајњих тачака аутобуских стајалишта (од краја десног до почетка левог) не сме бити мање од 50,00 м.
- Ширина коловоза аутобуских стајалишта поред предметног пута мора износити 3,50 м.
- Дужина укључне траке са предметног пута на аутобуска стајалишта мора износити 3,50 м.
- Дужина укључне траке са аутобуских стајалишта на предметни пут мора износити 24,80 м.
- Дужина ниша аутобуских стајалишта мора износити 13,00 м за један аутобус, односно 26,00 м за два или зглобни аутобус.
- Попречни пад коловоза аутобуских стајалишта мора бити минимум 2% од ивице коловоза пута.
- Коловозна конструкција аутобуских стајалишта мора бити једнаке носивости као и коловозна конструкција предметног пута.

НАПОМЕНА: Аутобуска стајалишта планирати смакнуто у складу са горе наведеним условима.

Изменама и допунама Плана државни пут II Б реда број 442 је градска саобраћајница II реда - Улица јужноморавских бригада. Значајно је напоменути да градска саобраћајница не представља типичну саобраћајницу (није у потпуности интегрисана са осталом саобраћајном мрежом неселја) и са њом је повезана преко прикључка, што сав улазно-излазни саобраћај у Врањској Бањи концентрише и усмерава на ову везу.

Улична мрежа

Специфичност саобраћајног решења у Плану је свакако градска саобраћајница I реда -Улица Краља Петра I Ослободиоца. У улазном делу је карактеришу раздвојне траке које се укључују у градску саобраћајницу II реда (државни пут II Б реда број 442). У правцу центра Врањске Бање продужава са дуплом траком да би се поново вратила на једну коловозну траку, прелази на другу страну реке Бањштице и иде до центра Врањске Бање.

На градску саобраћајницу првог реда-Улица Краља Петра I Ослободиоца су повезане градске саобраћајнице другог реда, стамбене и сабирне саобраћајнице, а све у циљу обезбеђивања ефикаснијег и безбеднијег одвијања саобраћаја. Ова саобраћајница одговара својој намени и у добром је стању. Предлаже се уредно одржавање коловозног застора (реконструкција коловоза саобраћајнице, обнова хоризонталне и вертикалне сигнализације, као и решавање проблема паркирања) као и интервенције у техничком и инвестиционом смислу на местима укрштања са саобраћајницама нижег реда.

Ове мере се односе и на реконструкцију постојећих раскрсница у нивоу саобраћајнице (укрштање под углом) као и обезбеђивање троугла прегледности у зонама раскрсница (уређење природне вегетације или рушење објеката које смањују прегледност). Планира се обострано изградња бициклистичких стаза уз тротоар, као и појас зеленила са леве стране коловоза и обнова дрвореда који је сада само у неким деловима присутан.

Пројектом стационарног саобраћаја у Врањској Бањи (*израдио Предузеће за пројектовање VLN GROUP Врање, 2011. година*) решава се проблем паркирања у центарлној зони Врањске Бање а сви елементи из Пројекта су уграђени у овај План. Студијом техничког регулисања саобраћаја дефинисане су техничке и организационе мере којима се одређују места и начин паркирања на саобраћајницама.

Због повећања безбедности у саобраћају на сабирним и стамбеним саобраћајницама, као најфреквентнијим путним правцима у Врањској Бањи, предлажу се, попред већ наведених и следеће мере:

- обезбеђивање стандардних попречних профила саобраћајница и проширење делова улица који представљају уска грла, ако је неопходно и рушењем објеката;
- улагање у обнову и изградњу квалитетне јавне расвете саобраћајница, нарочито у зонама раскрсница и пешачких прелаза;
- ограничење двосмерног кретања саобраћаја на главној улици;
- ограничење брзине кретања моторних возила у централној градској зони на 50 km/h, а у зонама са интензивним пешачким саобраћајем на 30 km/h (школа, пијаца, Дом здравља и сл.);
- потпуно поштовање постављене саобраћајне сигнализације, нарочито по питању паркирања у централној градској зони, што би у многоме смањило загушење мреже.

Мрежа градских сабирних и стамбених саобраћајница формирана је тако што је постојећа мрежа стамбених улица допуњена новим саобраћајницама, узимајући у

обзир постојећу парцелацију, планиране стамбене зоне и остале садржаје, као и потребу да се функционалније повежу одређене урбанистичке зоне.

Интервенције на градским сабирним саобраћајницама односе се углавном на реконструкцију коловозног застора и проширењу попречног профила, који је у већини случајева неповољан и непотпун, имајући у виду одсуство тротоара на великом делу саобраћајница нижег реда.

Планиране саобраћајнице су трасиране у односу на новопланиране намене. Највећи проценат новопланираних саобраћајница је сабирног типа (мањи проценат стамбеног типа). Планирана мрежа саобраћајница је у складу са новонасталом ситуацијом на терену. Мостом преко реке Бањштице спајају се Улице Краља Петра Првог ослободиоца и Улица партизански пут као и новопланирана градска саобраћајница другог реда и на тај начин повезује се Бања са будућим спортским комплексом и стамбеним и пословним наменама са друге обале реке Бањштице а у исто време то је једина веза са сеоским насељима и браном Првонек.

Табела 4. : Улична мрежа у насељу

Категорија	Процентуална заступљеност - %
Постојећа улична мрежа	29,86 - 6,67%
Планирана улична мрежа	53,84 - 10,92%
Повећање	4,25%

Велики проблем несметаном одвијању саобраћаја у Врањској Бањи представља теретни саобраћај кроз централну градску зону. Увођење једносмерног кретања возила у централној зони делимично се решава проблем. Због немогућности забране теретног саобраћаја у градској општини препорука је изградња планиране саобраћајнице у југоистичном делу Плана као наставак Улице Љутице Богдана која ће део саобраћаја у правцу Изумна и бране Првонек преусмерити и тиме смањити загушење у самом центру Бање.

Због измештања теретног саобраћаја (који се првенствено везује за брану Првонек) из централне градске зоне планирана је градска сабирна саобраћајница која је паралелна са Улицом партизански пут. Проблем је изражена висинска разлика, па је неопходно постојећу саобраћајницу системом стамбених саобраћајница спојити са новопланираном саобраћајницом.

Мостови су карактеристични за Врањску Бању. Свих девет мостова преко реке Бањштице су у добром стању. Планирана је изградња још једног моста и два пешачка прелаза. Изменама и допунама Плана планира се могућа адаптација и реконструкција. За мост који повезује Дом Здравља са градском саобраћајницом првог реда планира се ширење са још две коловозне траке.

У складу са развојем градске општине Врањска Бања могуће је и даље ширити мрежу мостова.

✓ Железнички саобраћај

Кроз Врањску Бању пролази магистрална једноколосечна електрифицирана железничка пруга Е70/Е85 нормалног колосека Београд - Младеновац - Ниш - Прешево - граница Македоније, за јавни путнички и теретни железнички саобраћај. На прузи саобраћају међународни и даљински путнички и теретни возови. Пруга је у јако лошем стању што је довело до увођења сталних ограничења брзине чиме се увећало време путовања. Са становништва просторног размештаја градске општине веома су неповољни моменти: пружни прелаз, железничка станица као и траса пруге која пролази кроз грађевинско подручје Врањске Бање.

На подручју Измена и допуна Плана налази се **железничка станица Врањска Бања** (стационажа **км. 348+015**) која је отворена за пријем и отпрему путника, за рад и на манипулацији са робом. Железничка станица има 3 станична колосека, као и

индустријске колосеке за ТИВ, Немеатале и Благодат. На првом манипулативном колосеку се налази и колска вага. За опслуживање овог службеног места предвиђен је саобраћај сабирних и сабирно манипулативних возова, јер је у станици остварен знатан обим робног рада у претходном периоду.

Положај станичне зграде се задржава на постојећој локацији који је оцењен као задовољавајући. Саму станичну зграду је потребно реконструисати и модернизовати како би на адекватан начин одговорила својој намени.

Овом пругом тренутно саобраћа 5–8 пари међународних теретних возова дневно и 6–7 пари возова за превоз путника од којих су 2–3 пара у међународном саобраћају. Просечно време путовања путничких возова између службених места Врањска Бања и Врање је око 9 минута.

На основу добијених услова од ЈП “Инфраструктура железнице Србије” Београд железничко земљиште мора остати јавно грађевинско земљиште са постојећом наменом – за јавни железнички саобраћај.

у току је израда техничке документације за модернизацију пруге (Ниш) Трупале-Прешево-државна граница. Разматрају се предложене варијанте модернизације пруге, при чему је најприхватљивије решење које обухвата капитални ремонт целе пруге са повећањем максималне брзине без промене трасе и нивелете пруге и без промене постојећег пружног појаса. Сва службена места на предметном подручју се задржавају на истој локацији. Наведеном модернизацијом биће остварено краће време путовања између службених места а такође би приближило Врањску Бању туристима, обзиром да се иста отвара за развој здравственог туризма и рекреације. Такође, разматра се и варијанта која обухвата реконструкцију и модернизацију наведене железничке пруге са изградњом другог колосека железничке пруге Београд - Младеновац - Ниш – Прешево - граница Македоније, тако да она у будућности постане двоколосечна електрифицирана железничка пруга.

Планира се нова траса за будућу двоколосечну електрифицирану пругу за саобраћај возова великих брзина, као инфраструктурни објекат за даљу будућност у циљу очувања потребног земљишта и стварања документационе основе о планираној железничкој инфраструктури да би Општине могле планирати свој урбани и просторни развој, а све према Просторном плану подручја инфраструктурног коридора Ниш-граница Републике Македоније („Службени гласник РС“, број 77/02) и Изменама и допунама Просторног плана подручја инфраструктурног коридора Ниш-граница Републике Македоније („Службени гласник РС“, број 127/14).

Како пруга пролази кроз градско подручје, јављају се колизионе тачке са друмским и пешачким саобраћајем, које се морају обезбедити на адекватан начин. Овај проблем је најизраженији у северозападном делу Плана, где се пешачки и колски саобраћај преко пруге одвија у нивоу. Ово је једина веза са државним путем првог А реда број 258. Велики интензитет колског и мало мање пешачког саобраћаја на овом прелазу захтева сталну контролу и одржавање уређаја за обезбеђивање путног прелаза (звучни и светлосни сигнали).

У будућем периоду се очекује интензивнији саобраћај на овој прузи (фреквенција возова испод 5 минута у појединим периодима). Због локације пружног прелаза и само једног уласка у Врањску Бању, као и висине контактне мреже, можда исти постане надземи/подземни прелаз. Условне прописује ЈП “Железнице Србије” Београд. У условима повећања обима железничког саобраћаја у годинама након европских интеграција Србије, када железничка пруга оправда свој међународни карактер, овај путно пружни прелаз биће неопходно денивелисати.

Денивелација путно-пружног прелаза у Улици јужноморавских бригада тренутно не представља приоритет због малог обима саобраћаја и он је адекватно обезбеђен одговарајућом светлосном и звучном сигнализацијом, као и полубраницима и браницима.

Железничко подручје је земљишни простор на коме се налазе железничка пруга, објекти, постројења и уређаји који непосредно служе за вршење железничког саобраћаја, простор испод мостова и виадуката, као и простор изнад трасе тунела;

Железничка инфраструктура може бити јавна железничка инфраструктура

(у даљем тексту: железничка инфраструктура) и индустријска железница или индустријски колосек. Железничка инфраструктура обухвата: горњи и доњи строј пруге, објекте на прузи, станичне колосеке, телекомуникациона, сигнално-сигурносна, електровучна, електроенергетска и остала постројења и уређаје на прузи, опрему пруге, зграде железничких станица са припадајучим земљиштем и остале објекте на железничким службеним местима који су у функцији организовања и регулисања железничког саобраћаја са земљиштем које служи тим зградама, пружни појас и ваздушни простор изнад пруге у висини од 12м, односно 14м код далеководна напона преко 220kV, рачунајући од горње ивице шине. Железничка инфраструктура обухвата и изграђени путни прелаз код укрштања железничке инфраструктуре и пута изведен у истом нивоу са обе стране колосека у ширини од 3 метра рачунајући од осе колосека, укључујући и простор између колосека када се на путном прелазу налази више колосека.

Индустријски колосек је железнички колосек који се прикључује на јавну железничку инфраструктуру и служи за допремање и отпремање робе за власника, односно носиоца права коришћења тог колосека. Сви наведени услови који се односе на заштиту железничке инфраструктуре се примењују и на индустријску железницу и индустријски колосек.

Пружни појас је земљишни појас са обе стране пруге, у **ширини од 8,00 м**, у **насељеном месту 6,00 м**, рачунајући од осе крајњих колосека, земљиште испод пруге и **ваздушни простор у висини од 14,00 м**. Пружни појас обухвата и земљишни простор службених места (станица, стајалишта, распутница, путних прелаза и сл.) који обухвата све техничко-технолошке објекте, инсталације и приступно-пожарни пут до најближег јавног пута.

Инфраструктурни појас је земљишни појас са обе стране пруге, у **ширини од 25,00 м**, рачунајући од осе крајњих колосека који функционално служи за употребу, одржавање и технолошки развој капацитета инфраструктуре;

У инфраструктурном појасу, ширине 25 метара са обе стране пруге, могу се постављати каблови, електрични водови ниског напона за осветљење, телеграфске и телефонске ваздушне линије и водови, контактни водови и постројења, канализације и цевоводи и други водови и слични објекти и постројења на основу издате сагласности управљача инфраструктуре, која се издаје у форми решења.

Заштитни пружни појас је земљишни појас са обе стране пруге, у **ширини од 100,00 м**, рачунајући од осе крајњих колосека;

Размак између два укрштања железничке инфраструктуре и јавног пута не може да буде **мањи од 2.000 метара**. Укрштање железничке инфраструктуре са некатегорисаним путевима изводи се усмеравањем тих путева на најближи јавни пут, који се укршта са железничком инфраструктуром. Ако то није могуће треба међусобно повезати некатегорисане путеве и извести њихово укрштање са железничком инфраструктуром на заједничком месту.

Могуће је планирати саобраћајнице паралелно са пругом, ван земљишта чији је корисник железница, али тако да размак између железничке пруге и пута буде толики да се између њих могу поставити сви уређаји и постројења потребни за обављање саобраћаја на прузи и путу, с тим да износи **најмање 8,00 м** рачунајући управно на осовину најближег колосека до најближе тачке горњег строја пута.

Стамбене и пословне објекте планирати ван инфраструктурног појаса предметних железничких пруга.

На основу Просторног плана Републике Србије и Просторног плана инфраструктурног коридора Ниш граница републике Македоније на територији градске општине Врањска Бања планирана је и **траса пруге за велике брзине Е-85**. Коридор пруге за велике брзине укупне дужине 148,0km и ширине 250,00 м обухвата **трасу пруге ширине 35,00 м** са обостраним (**непосредним и ширим**) **заштитним појасом** укупне ширине од **200,00м**.

Положај коридора дат је оријентационо, док ће његов коначни положај бити дефинисан по верификацији Генералног пројекта.

✓ Пешачки саобраћај

Просторни размештај већине јавних функција у Врањској Бањи је у изохрони пешачења до 30 минута. Овај вид саобраћаја је потребно подстрекивати из многобројних разлога (смањење гужве на улицама, нема проблема паркирања, нема емисије штетних гасова, повољан утицај на организам и слично), али је потребно омогућити и његов несметан развој.

Због тога је потребно извршити побољшање и унапређење услова за кретање пешака ослобађањем јавног простора од паркираних аутомобила и планским размештајем уличних садржаја (киоска, летњих башти, уличних тезги и др.). Такође, је потребно предузети акције којима ће се јавне површине учинити привлачним и пре свега безбедним, али и прилагођеним за особе са специфичним потребама.

Саобраћајнице у склопу основне уличне мреже обавезно морају поседовати тротоаре минималне ширине 1,50м. Пешачке стазе је потребно трасирати у централној градској и ободним насељским зонама, тако да повезују јавне садржаје којима гравитира највећи број грађана. Положај тротоара (пешачких стаза), њихова димензија и урбана опрема која се дуж њих поставља треба да обезбеди пуну физичку заштиту пешака од осталих учесника у саобраћају. Због повећања безбедности одвијања пешачког саобраћаја потребно је применити разноврсне мере, од којих су неке већ поменуте, а које обухватају и следеће:

- јасно, физичко раздвајање различитих видова саобраћаја уз измештање теретног и транзитног саобраћаја из зона са најинтензивнијим пешачким саобраћајем;
- обезбеђивање континуалних тротоара одговарајућих ширина;
- изградња семафоризованих пешачких прелаза у зонама пословања, као и становања са интензивним пешачким токовима на сваких 150-200 m;
- постављање заштитних ограда на тротоарима у зонама интензивног прелажења преко улице (школе, вртићи, Дом здравља, аутобуска станица итд.).

✓ Бициклистички саобраћај

Ради безбедности учесника у саобраћају који користе бицикл за своје кретање, треба где год је то могуће градити бициклистичке стазе или резервисати део коловоза искључиво за кретање бициклиста, без обзира на чињеницу што су и они равноправни учесници у саобраћају. Предлог је да бициклистичка стаза буде уз градску саобраћајницу првог реда-Улица Краља Петра Првог Ослободиоца обострано, као и уз Бањску реку.

За кретање особа које су везане за инвалидска колица, без обзира да ли користе мануелни или механички погон, треба обезбедити погодности за силажење или пењање на тротоар, као и лак приступ објектима који имају степениште изградњом рампи за њихово кретање.

✓ Стационарни саобраћај

Паркирање је најизразитије у централној градској зони. Један аспект проблема је непостојање довољно слободних површина намењених паркирању, док се са друге стране не поштују саобраћајни прописи који се тичу паркирања и на тај начин отежава одвијање саобраћаја.

Пројектом стационарног саобраћаја у Врањској Бањи (*израдио Предузеће за пројектовање VLN GROUP Врање, 2011. година*) решава се проблем паркирања у централној зони Врањске Бање. Студијом техничког регулисања саобраћаја дефинисане су техничке и организационе мере којима се одређују места и начин паркирања на саобраћајницама. Поред постојећих планирано је и неколико нових паркинг простора.

Активирањем простора уз реку Бањштицу за спорт и рекреацију, створена је могућност лоцирања нових паркинга, који ће опслуживати новопланирану зону, али и све јавне функције у окружењу.

У централној зони је 134 паркинг места на наведеним паркиралиштима. Сва паркиралишта су намењена дуготрајном и краткотрајном паркирању. Предлаже се

управно паркирање под углом од 90° у двоструком реду где год је то могуће. Максималан број возила у низу, по једном реду, је 10 аутомобила. Уобичајено је кретање кроз паркинге двосмерно са јединственим улазом/излазом. Код свих локација паркинга, не постоје изражени негативни визуелни ефекти. Ипак је неопходно паркинг простор оплемењити елементима пејзажне архитектуре.

Код организације већих паринга неопходно је инсталирати вертикалну и хоризонталну инсталацију као и систем за евидентирање слободних места. Максимални број возила и једном низу је 15, након чега се мора обезбедити пролаз за пешаке. Ако се паркиралиште налази непосредно уз главну градску саобраћајницу и интезивне пешачке токове обавезно је поставити елементе пејзажне архитектуре у циљу смањења амбијенталног загађења (вертикални и хоризонтални зелени застори, зелене шкарпе и сл.).

У зонама индивидуалног становања простор за паркирање треба обезбедити у оквиру парцела, којима се мора обезбедити приступ на јавне саобраћајнице. Начин паркирања зависи од типа стамбене јединице, конфигурације терена и расположивог простора тј. одстојања грађевинске од регулационе линије. За поједине садржаје требало би примењивати следеће нормативне вредности за паркирање:

Табела 5. : Нормативи за паркирање за поједине намене

ВРСТА САДРЖАЈА	Потребан број паркинг места
СТАНОВАЊЕ (колективно)	1-1,2ПМ/1 стамбена јединица
СТАНОВАЊЕ (индивидуално)	1 ПМ/ 1 стан
ИНДУСТРИЈА И СКЛАДИШТА	0,25 - 0,30 ПМ/ по 1 запосленом
ПОСЛОВАЊЕ (администрација)	10 ПМ /1000 m ²
ШКОЛЕ	0,25 - 0,35 ПМ/ по1 запосленом
ТРГОВИНА	20 - 40 ПМ/1000 m ² корисне површине
ПОШТА, БАНКА	20 - 30 ПМ/1000 m ² корисне површине
ХОТЕЛ	50 ПМ/ 100 соба
УГОСТИТЕЉСТВО	25 - 30 ПМ/1000 m ² корисне површине
СПОРТСКИ ОБЈЕКТИ	0,30 ПМ/ по гледаоцу
ДОМ ЗДРАВЉА - СТАЦИОНАР	25 ПМ/ 1000 m ² корисне површине

Аутобуска станица

Локација постојеће аутобуске станице - градски превоз са становишта плана просторног развоја Врањске Бање је незадовољавајућа. Планом је предвиђено њено измештање.

Планирана локација аутобуске станице

Веза Врањске Бање са државним путем првог А реда број А1 (М1/Е75) и алтернативним путним правцем, као и са осталом примарном уличном мрежом, остварена је градском саобраћајницом другог реда -Улица јужноморавска (државни пут другог Б реда број 442) и градском саобраћајницом првог реда-улица Краља Петра првог Ослободиоца и Улице партизански пут. Локација новопланиране аутобуске станице је веома повољна у погледу саобраћајног повезивања.

Варијанта обједињавања путничких терминала: аутобуског, као допунског вида саобраћаја и железничког саобраћаја, као система за масовни јавни

саобраћај, не би дало жељене резултате у случају Брањске Бање из следећих разлога:

- не постоје довољни просторни капацитети у близини железничке путничке станице за лоцирање аутобуског терминала;;
- успутна станица за локални аутобуски превоз постоји у непосредној близини железничке станице;
- новопланирана локација главне аутобуске станице налази се на мање од 10 минута хода од централне градске зоне;
- такси служба у Врањској Бањи постоји, лоцирана је на платоу уз бањски парк. Локација постојеће такси станице је неповољна. Са изградњом нове аутобуске станице, такси служба ће бити премештена на паркинг простору уз аутобуску станицу.

Изградњом, планирана аутобуска станица би својом функционалношћу постала привлачнија корисницима аутобуског саобраћаја као и градског превоза.

Станице за снабдевање моторних возила горивом

На простору обухваћеног Изменама и допунама Плана не налази се ни једна станица за снабдевање горивом. Тренутно једина станица је лоцирана испред старог моравског моста, између река Јужне Мораве и државног пута државног пута II А реда број 258 и државног пута I А реда број А1 /Е75. Капацитет ове станице је четири точиона места и са становишта потреба Врањске Бање и околних сеоских насеља се може оценити као задовољавајући. Ова станица је у приватном власништву.

Имајући у виду просторни изглед Врањске Бање (узана а дугачка територија) јавља се потреба за најмање још једном станицом која би се лоцирала уз градску саобраћајницу првог реда-Улица партизански пут. Планирано је да се станица лоцира уз комплекс аутобуске станице, до које би се приступило са градске саобраћајнице првог реда-Улица партизански пут.

Чињеница је да се у последње време повећава број корисника ауто гаса. Новопланирану станицу је такође могуће опремити и овом врстм горива.

Велика заступљеност пољопривредне производње и потребе за погонским горивом пољопривредних машина и трактора, захтевају бензинске станице мањег капацитета, а могуће их је лоцирати на прилазима Врањској Бањи и у правцу сеоских насеља Корбевац и Ћуковац. Будуће локације станица ће спречити улазак пољопривредних машина у центар Врањске Бање и то ће се обављати на прилазу граду. Тиме се смањује непотребно успоравање саобраћаја у централној градској зони и време опслуживања.

Локације за нове станице за снабдевање моторних возила горивом потребно је утврдити у складу са противпожарним прописима и условима које одређују надлежни органи у области саобраћаја, екологије, водопривреде и санитарне заштите.

3.6.3. Рекреативне, слободне и зелене површине

Рекреативне површине

Потенцијали и ограничења за развој мрежа простора за рекреацију и спорт

Основу развоја мрежа ових простора у Врањској Бањи представљају природне и створене вредности које се сагледавају као погодност и ограничење за развој условљавајући: локацију, врсту, начин коришћења, уређивања и опремања простора.

1. Природне вредности као потенцијал и ограничење за развој рекреативних простора

- **Парк уз рехабилитациони центар** - парк постоји и добро је лоциран у урбаној структури;
- **Парк-шума** – добар положај парк шуме у грађевинском подручју;
- **Шума** - шумске заједнице на побрђу Врањске Бање чине котлински

оквир око Врањске Бање;

- **Реке и водотоци** - кроз подручје Плана протиче Бањска река-Бањштица;
- **Морфологија терена** - природна погодност за развој различитих рекреативних простора заснива се на разноврсној морфологији подручја Плана. Брдовити терени на истоку-југоистоку и северозападу и њихова међусобна удаљеност диктирају изградњу на простору па се планира заштита ових потеза од изградње и њихово адекватно коришћење у рекреативне сврхе уз могућност повезивања са одговарајућим садржајима комерцијалног карактера. Насупрот томе површине у низијском потезу Плана треба користити за развој већих рекреативно спортских терена.

2. Створене вредности као потенцијал и ограничење за развој рекреативних простора

- Локације постојећих рекреативних и озелењених простора као и новопланираног простора за спортско-рекреативни центар у Врањској Бањи утичу на планирање мреже рекреације у самој Врањској Бањи. Положај спортско-рекреативног центра се заснива на доступности, повезаности и разноврсности у понуди рекреативних садржаја;
- Стамбене зоне у којима није остварена погодна гравитациона доступност рекреативних простора указују на потребу образовања нових простора. Ово се посебно односи на новије делове Врањске Бање;
- Друштвене делатности и слободни простори уз ове објекте представљају просторе који се користе у слободно време за рекреацију. Са друге стране отворени простори уз објекте здравства и религије најчешће се озелењавају и уређују као парковски простори, који такође по еколошкој основи доприносе рекреацији у Врањској Бањи;
- Остали фактори локација рекреативних простора у Врањској Бањи су: локације стамбених зона велике и средње густине насељености, концентрација терцијарних делатности: трговине, угоститељства и услуга, неизграђени простори у грађевинском подручју и ван њега, пољопривредно земљиште.

Ограничења за развој мрежа простора за рекреацију и спорт

Ограничења за развој рекреације, спорта и зеленила можемо посматрати са више становишта:

1. Ограничења за развој рекреације и спорта у јавном сектору: Потпуно одсуство јавних рекреативних простора у појединим деловима Врањске Бање са једне, и проблем власништва и конкуренције са другим наменама (становање);
2. Природне и створене вредности као ограничење за развој појединих врста рекреативних простора - степен и начин изграђивања, уређивања, опремања и коришћења простора за рекреацију;
3. Величина простора за спорт и рекреацију као и могућност изградње затворених објеката намењених рекреацији и спорту, намена простора у окружењу.

Приступ стварању концепта будућег развоја рекреативних простора

Рекреативни простори се планирају за различите кориснике и облике одвијања рекреације као и за различите нивое и облике уређења. Структура и заступљеност различитих видова рекреативних простора треба да се развијају у правцу обезбеђења што већег избора различитих садржаја и њиховог квалитетног просторног и функционалног повезивања са осталим градским садржајима. Адекватним уређивањем, коришћењем и привређивањем потребно је обезбедити

непрекинут развој мрежа рекреативних простора у Врањској Бањи. Садржај, коришћење и уређивање простора за рекреацију и спорт се планирају у циљу:

- што бољег задовољавања рекреативних потреба становника и посетилаца бање,
- унапређења еколошких квалитета урбане средине, као и
- доприноса привредном развоју градске општине.

То опредељује и приступ развоју рекреације и спорта у Врањској Бањи који се заснива на **интегралном планирању рекреације и спорта** (повезивање економије, социјалног развоја и екологије) у Врањској Бањи, и заснива се на:

а) потреби економичног управљања просторним и људским ресурсима (у условима недостатка одговарајуће опремљених простора за спорт и рекреацију исти простори се користе и за школски, рекреативни спорт),

б) повећању квалитета живљења становника понудом рекреативних простора посебног идентитета, организације и избора садржаја,

в) повећању атрактивности града за такмичарски спорт опремањем простора, чиме се истовремено доприноси и квалитету рекреације и привреди града.

Интегралном планирању мрежа рекреативних простора и система зеленила. Интегрални приступ се заснива на узајамном бољитку (већина зелених површина се може рекреативно користити, а заступљеност и квалитет зеленила утичу на еколошке квалитете урбане средине и индиректно доприносе квалитету рекреираниости у урбаном средини), али и потреби да се сврсисходно управља градским природним и економским ресурсима - при опредељивању стратешких положаја и облика уређивања простора којима ће се остваривати вишеструка корист.

Циљеви и задаци развоја

Циљеви развоја рекреативних простора на подручју плана су:

- Обезбеђење богате структуре различитих простора за рекреацију и степена рекреативног коришћења и уређивања. Лоцирање рекреативних простора на подручју Плана условити квалитетом: одвијања садржаја урбане рекреације, искоришћености рекреативног потенцијала градских простора, остваривања функционално-просторних међуодноса градских садржаја и унапређивања квалитета животне средине;
- Очување и унапређење квалитета уређености и опремљености постојећих рекреативних простора;
- Разматрање могућности уређивања нових и проширења постојећих рекреативних простора у складу са просторним и финансијским могућностима градске општине;
- Усмеравање развоја новопланираних спортско-рекреативних објеката ка рационалном коришћењу просторних ресурса (двојно коришћење ресурса са другим наменама и садржајима);
- Усмеравање развоја нових рекреативних и спортско-рекреативних центара и објеката ка активирању и рационалном коришћењу природних ресурса (шуме, реке, историјски локалитети) за различите облике рекреације уз максималну примену критеријума за њихову заштиту и очување;
- Систематизовање рекреативних потреба и подстицање учешћа локалне заједнице у планирању, пројектовању, изградњи и одржавању рекреативних простора;
- Подстицање различитих облика улагања у пројектовање, спровођење и одржавање рекреативних простора и спортских објеката.

Концепт организације рекреативних простора

Концепт организације простора за рекреацију и спорт у Врањској Бањи заснива се на претходно одређеном приступу интегралног планирања развоја мрежа рекреативних простора и циљева развоја рекреације и спорта у Врањској Бањи. Новопланираном структуром простора за рекреацију и спорт остварује се:

Обезбеђење доступности свим становницима градске општине на пешачким дистанцама - планским решењем се ствара мрежа спортско-рекреативних центара и објеката на градском, насељском и локалном нивоу који треба да омогуће реализацију рекреативног, такмичарског и школског спорта и рекреације. Планирају се нови простори за рекреацију и спорт у зонама недостатка и предлажу најпогодније локације;

Обезбеђење разноврсности структуре и понуде садржаја - планира се увођење нових рекреативних садржаја на одговарајућим локацијама;

Унапређење квалитета постојећих рекреативних простора - планирају се активности на унапређењу уређења, опремања, коришћења и одржавања постојећих рекреативних простора;

Унапређење квалитета пута до рекреативних простора - планира се развој различитих мрежа повезујућих рекреативних простора;

Активирање природних вредности рекреативним коришћењем - планира се уређивање парк-шума и простора за различите облике рекреације, активирање водних ресурса и приобаља;

Активирање створених вредности (културно-историјски споменици и значајни објекти и амбијенти) планирањем мрежа рекреативних простора тако да ове просторе учине доступним;

Интегрално планирање повезујућих зелених и рекреативних простора - планира се уређивање зелених коридора којима се остварује повезивање рекреативног коришћења и везе са природом и успоставља непрекинута мрежа рекреативних простора високих биолошких и естетских квалитета;

Коришћење својстава урбаних предела као полазне основе у стварању и развоју функционално-просторних мрежа рекреативних простора - планира се уређивање видиковаца и излетишта на местима уоченим као простори посебних естетских и еколошких вредности;

Планирање простора за остварење рекреативно-едукативних програма чији је циљ афирмација природе и природних вредности, упознавање са посебностима екосистема и културом конкретне средине и афирмација рекреативног спорта - на локацијама које истовремено афирмишу дате вредности.

3.6.3.1. Правила за уређење рекреативних површина Могућности организације простора за рекреацију и спорт

Организација простора за рекреацију и спорт заснива се на планирању сваке од појединачних мрежа рекреативних простора у градској општини. У том смислу услови и критеријуми дистрибуције појединих категорија рекреативних простора одређени су са једне стране нивоом просторне организације, а са друге посебним природним и створеним посебним погодностима за развој рекреативних простора на одређеном месту.

Планирање различитих нивоа просторне организације

Простори намењени рекреацији и спорту предвиђају се на различитим нивоима просторне организације у складу са степеном привлачности и значаја за одређено подручје утицаја. Рекреативни простори су према датој структури категоризовани као простори од значаја за:

- град (основни чинилац смештања је гравитациона пешачка доступност око 1000 м и добра саобраћајна доступност);
- насеље (основни чинилац смештања је гравитациона пешачка доступност око 500 м);
- локални (основни чинилац смештања је гравитациона пешачка доступност око 250 м).

Препоручене минималне површине појединих категорија рекреативних простора према рангу:

- градски парк - мин. 1 ха, пожељно 5 ха;
- градски СРЦ - мин. 4 ха пожељно 10 ха;

- насељски РЦ - мин.0,4 пожељно 2 ха;
- локални РЦ и локални парк - мин 0,2 ха.

- Рекреативни простори регионалног и градског значаја

Планирање мреже рекреативних простора градског значаја заснива се са једне стране на примарној концентрацији рекреативних активности и садржаја како би се обезбедио дуготрајнији боравак у рекреативном центру. На тај начин се планирају центри слободног времена у градском и ванградском пејзажу. Са друге стране, тежи се доступности што већем броју могућих корисника, као и укључивању различитих посебних просторно-амбијенталних ресурса, што у складу са специфичним природно-морфолошким особеностима Врања доводи до условне дисперзије ових центара на територији града;

- Рекреативни простори насељског и локалног значаја.

Планирање рекреативних простора од значаја за насеље заснива се примарно на критеријуму доступности свим становницима насеља и тиме се ови простори развијају дисперзно по граду. Међутим, тежи се такође економичном коришћењу простора и развоју централитета одређених насеља, па се као критеријум смештања ових центара одређује и тежња да се ови простори развијају уз школе и дечије установе, како би се потенцијално двоструко користили или допуњавали у понуди различитих рекреативних садржаја, чиме се тежи стварању њихове условне концентрације на нивоу појединачног насеља.

- Самостални рекреативни простори

Планирају се спортско рекреативни и зелени рекреативни простори градског, насељског и локалног ранга.

1. Развој мрежа простора намењених спортској рекреацији и културно забавним садржајима заснива се на потреби обезбеђивања услова за развој рекреативног, такмичарског и школског спорта и, у том смислу, планира се дисперзија јавних спортско рекреативних центара на нивоу насеља, концентрација такмичарског спорта у јавним градским спортско-рекреативним центрима, могућност приватног финансирања развоја како рекреативног тако и такмичарског спорта, било дисперзивно или концентрисано, као и дисперзија спортско-рекреативних садржаја у школским објектима.

- Активности на заштити простора намењених спортској рекреацији. Планом се задржавају постојећи спортско-рекреативни објекти и терени уз могућност њихове обнове и повећања техничке и просторне опремљености у складу са међународним правилима и прописима за поједине категорије спортских објеката;
- Повећање атрактивности и комфора постојећих простора за рекреативно коришћење подразумева:

а) Увођење нових садржаја - увећање разноврсности садржаја у постојећим просторима.

Повећање атрактивности рекреативних простора расте са порастом понуде различитих рекреативних садржаја. Потребно је искористити просторне капацитете постојећих рекреативних простора и обогатити понуду различитих рекреативних садржаја у њима;

б) Уређење, опремање, означавање и озелењавање простора за рекреацију и изградња потребних помоћних и пратећих објеката. Спроводи се са циљем повећања атрактивности и комфора боравка човека у рекреативном простору. Бројни простори који су планирани за рекреацију захтевају реконструкцију и уређење. Постоје и простори који су грађани спонтано почели рекреативно да користе. Почетна основа унапређења мреже рекреативних простора у Плану требала би бити уређење оних простора на којима постоји очигледна потреба за њима и иницијатива да се простори у том смислу и уреде.

- Развој нових спортско рекреативних простора и садржаја

2. Развој мрежа зелених рекреативних простора заснива се на интегралном планирању развоја рекреативних и зелених простора и тежи остваривању интегралног просторно и функционално целовитог система зеленила у градској општини. Зелени рекреативни простори се планирају у вези са обезбеђивањем услова развоја урбаних екосистема. Ова околност условљава потребу за обезбеђивањем малих и великих међусобно повезаних зелених рекреативних простора који се истовремено повезују са регионалним системом зелених простора. Зелена мрежа отворених рекреативних простора обухватала би претежно озелењене рекреативне просторе различитих величина и еколошке вредности као што су: паркови, шуме и парк шуме и зелени коридори. Активности на заштити и афирмацији постојећих зелених рекреативних простора односе се на:

- Заштиту зелених простора примарног еколошког/естетског значаја - Планом се задржавају сви зелени рекреативни простори. Додатно приоритетно заштитити постојеће просторе примарног еколошког и естетског значаја за градску општину. Посебно је потребно неговати и чувати постојећин парк и скверове као просторе еколошких и естетских унапређења градског пејзажа;
- Заштиту простора значајних визура и лепоте предела - Планом се уређују и активирају за рекреативно коришћење видиковци и простори посебне лепоте предела као значајне туристичке занимљивости;
- Активности на повећању привлачности и комфора постојећих зелених рекреативних простора односе се на адекватно уређивање и опремање постојећих паркова и увођење нових садржаја:
- Затворени простори играоница за децу (везано за пешачке зоне);
- Осмишљавање посебности и препознатљивости, као и уређивање просторног оквира за одвијање различитих културних манифестација које треба да посебно обележе културну политику и туристичку привлачност града (позорнице, мини сцене, изложбени простори,...);
- Активности на развоју нових зелених рекреативних простора односе се на стварње нових самосталних и повезујућих паркова у градском ткиву, као и уређивање излетишта на посебно привлачним локацијама.
- Нове парковске површине остварити у оквиру нових градских, насељских и локалних рекреативних центара.

Интегрисани рекреативни простори

Развој мрежа интегралних рекреативних простора – заснива се на потреби да се рекреација грађана оствари у слободно време, како у стамбеним, тако и у радним и комерцијалним просторима, па се ови простори планирају и уређују у оквиру реализације примарне намене.

Поред тога значајну понуду рекреативних садржаја и простора представљаће и у будуће школски спортско-рекреативни садржаји и простори.

Повезујући рекреативни простори

Развој мрежа повезујућих рекреативних простора (алеја, улица и кејова са дрворедима) заснива се на потреби успостављања повезаности рекреативног коришћења градског простора и побољшању пута до рекреативног простора. У условима урбане обнове и немогућности реализације већих отворених простора у средишњим градским целинама успостављања путања, које се због свог претпостављеног биолошког квалитета називају “зелени коридори” омогућава и боље повезивање са рекреативним просторима у граду. Њихово смештање, димензионисање и обликовање треба да буде такво да се образују повезани систем отворених простора уз захтев да буду функционални, безбедни, лако променљиви, да омогућавају вишеструко и вишенаменско коришћење. Образовањем мреже отворених рекреативних простора повећава се њихова приступачност, безбедност, подстиче пешачки и бициклистички саобраћај. На тај начин се посредно рекреација “уграђује” у друге људске активности, смањује се моторни саобраћај и тим створено загађење ваздуха. Ови системи представљају подршку регионалном систему

пешачких и бициклистичких стаза којима се смањује потреба за возњом у окружењу града.

Повезујући рекреативни простори у градском ткиву - Ова мрежа повезујућих рекреативних простора обухватала би претежно изграђене отворене просторе који би погодним уређивањем и међусобним повезивањем могли знатно допринети квалитету мреже рекреативних простора Плана подижући КВАЛИТЕТ ПУТА до примарних самосталних рекреативних простора (претежна намена рекреација и спорт). Уређење ове мреже би подразумевало повезивање културно-историјских, забавних, образовних и туристички значајних простора у граду, при чему управо мрежа јавних садржаја и терцијарних делатности представља основу и могућност за њен развој. Уређивање ових простора би подразумевало виши ниво опремања и репрезентативнији и пешаку угодан квалитет уређивања. Образовањем мреже ових привлачних путања које се могу преклапати са разним централним градским садржајима (трговина, угоститељство, услуге,...) унапредио би се квалитет пешачког кретања и пута до рекреативних простора у граду, чиме би се увећала њихова доступности и искоришћеност. Ова мрежа би била од посебног значаја управо у оним деловима града у којима није могуће остварити вишу еколошку вредност простора као основу за урбану рекреацију (првенствено градско средиште). Компензационом понудом различитих и бројних рекреативних садржаја и адекватним смештањем у односу на примарне рекреативне просторе, као и у односу на остале рекреативне пунктове она би значајно допринела унапређењу рекреације на подручју Плана.

Зелени коридори - Пожељно је да ови озелењени простори буду међусобно повезани у систем који је такође повезан са ванградским природним пределом. Такође, изузетно је важно да буду стратешки добро смештени на ободима брда, у правцу дувања преовлађујућих ветрова и да обезбеђују потребно проветравање града. У том смислу се и концептира стратегија њиховог развоја на начин да се будућа изградња града реализује тако да се са једне стране успоставе границе града образовањем ободног зеленог појаса (који поред осталих може имати и рекреативну функцију), а да се са друге стране центар града на местима где је то могуће повеже са ванградским природним пределом путем тзв. "зелених клинова" (различитих ширина, степена уређења и опремања и начина рекреативног коришћења) умрежавањем са постојећим парковима и развијајући нове "зелене" путање где је то могуће.

Излетнички пунктови - Планирање излетничких пунктова заснива се на коришћењу постојећих природних и створених вредности као погодности за шири регион и дневних излетишта за становнике града.

Систем зеленила - Основу еколошки одрживог развоја урбане средине представља образовање система зелених површина, који се развија у оквиру укупног система отворених простора на територији града, а који се додатно развија као део регионалног система отворених простора. Уређивање отворених простора у Врањској Бањи остварује се у правцу пуног искоришћења њихових еколошких, естетских, функционалних и социо-културних вредности, а значајна претпоставка остваривања ових квалитета јесте и образовање целовитог система зеленила у граду.

Систем зеленила одређеног насеља представља комплекс просторно повезаних градских и приградских зелених површина свих категорија, са одређеном функцијом и наменом. Ту спадају приградске шуме, приватне шуме и шикаре, градске шуме, градске баште и вртови, градски паркови, дрвореди, зелене површине вишепородичног становања, као и сви остали зелени простори на територији града. Систем је пре свега одређен са становишта земљишног покривача – зеленила, а не са становишта активности и садржаја који се на тим земљиштима одвијају.

Зелене површине организоване као систем треба да:

- имају битну улогу у раздвајању градске макроструктуре;
- да су просторно и организационо повезане у јединствен систем на принципу равномерности и непрекидности;
- да стварају оптималну еколошку, друштвену и естетски уређену животну средину;
- да одговарају савременим светским нормама, количинским и квалитативним показатељима;
- да се стварају и негују у оквиру комплексног зеленила града;
- да су у складу са карактеристикама природног предела околине и ширег подручја.

Структура и нивои просторне организације зеленила

Структура зеленила

Постојећу структуру зелених површина, на основу врста, положаја, начина повезивања и на основу обима њиховог коришћења на подручју плана чине:

- Зелене површине јавног коришћења (паркови, скверови, булевари, зеленило улица и магистрала, зеленило око административних и других јавних зграда) - ове површине су слободно доступне за све становнике и начином коришћења испуњавају најважније социјалне функције.
- Зелене површине ограниченог коришћења (специјализовани градски паркови, зелене површине око дечијих и школских установа, научно - истраживачких института, лечилишних установа, спортских комплекса, стамбених комплекса, индустријских и других предузећа) - ова категорија зелених површина има ограничен приступ било због карактера или посебне категорије корисника.
- Зелене површине специјалне намене (заштитне зоне око индустријских објеката, заштитни појасеви (против ветра и навејавања снега), водозаштитне зоне, зеленило гробаља) - задатак ових зелених површина је пре свега функционалан.

К о н ц е п т развоја система зеленила

Могућности и ограничења за развој система зеленила

Могућности - Природне вредности градског простора представљају предуслов остваривања еколошке функције отворених простора у граду. Као могућности за развој система зеленила у Плану сагледавају се следећи чиниоци:

- Неуређене површине;
- Интегрално планирање развоја рекреације и зеленила чиме се могу остварити обостране добити: активирати неискоришћене зелене површине и увећати их новим проширењем у оквиру новопланираних рекреативних простора;
- Коришћење јавних простора за увећање зеленила у граду (тргови, скверови, улице);
- Коришћење саобраћајних површина за увећање зеленила у граду (порозне, травнате подлоге паркинг површина);
- Коришћење дечијих игралишта за истовремено повећање зеленила увећава безбедност у граду (избор травнатих површина);
- Коришћење грађених структура за увећање зеленила у граду (озелењавање зидова, кровова, тераса и балкона,...).

Ограничења - Као ограничења за успостављање континуалног система зеленила у Плану сагледавају се следећи чиниоци:

- Конкуренција намена - Одређене намене везане махом за изграђивање простора умањују могућност остварења површина под зеленилом. Међутим, добром усаглашеним просторним концептом (обезбеђивање заступљености

и континуитета зеленила на стратешки важним местима) и третман површина (озелењавање тла, зидова, кровова, тераса) може се значајно допринети увећању зеленог фонда у градовима;

- Изграђеност простора - Иако представља ограничење у смислу остварења одређених облика зеленила (дрвореди) грађене структуре могу бити коришћене за увећање озелењавањем;
- Инфраструктурни водови - Позиција инфраструктурних водова може представљати значајно ограничење за развој одређених видова зеленила (дрвореди). На овим местима треба условити реализацију алтернативних видова озелењавања уличних коридора.

Циљеви развоја

Стратегија развоја система зеленила у Плану дата је у виду три основна циља развоја:

1. Унапређење квантитативне и квалитативне заступљености зеленила у обухвату Плана;
2. Успостављање повезаног система зеленила унутар бање, даље повезаног са регионалним системом зеленила;
3. Заштита и афирмација простора посебних природно-еколошких и естетских вредности.

У оквиру њих одређују се и посебни циљеви развоја зеленила као и мере за њихово спровођење:

1. Унапређење квантитативне и квалитативне заступљености зеленила на подручју Плана

Очување и унапређење квалитета уређености и опремљености постојећих јавних зелених површина

- Увођење садржаја у постојеће јавне зелене површине;
- Уређење постојећих зелених површина;
- Развој нових зелених површина у складу са просторним и финансијским могућностима бање;
- На ужој територији градске општине у процесу урбане обнове образовати нове мање зелене површине (озелењени скверови, "зелене нише") и линијско зеленило;
- Бањске неуређене површине које нису намењене изградњи уредити као јавне зелене површине;
- Обезбеђење заштитног зеленила у индустријској зони.

2. Успостављање континуалног система зеленила унутар граница Плана повезаног са подручјем Врањске Бање и са регионалним системом зеленила

- Остваривање умреженог система зелених површина коришћењем линијских веза између постојећих и планираних зелених површина;
- Повезивање система градског зеленила са регионалним шумама.

3. Заштита и афирмација простора посебних природно-еколошких и естетских вредности:

- Заштита свих унутарградских зелених површина и ванградских шума у њиховим постојећим границама;
- Заштита приградских шума;
- Санирање приобалних подручја;
- Коришћење својстава урбаних предела Врањске Бање као полазне основе у стварању, развоју и вредновању функционално-просторних мрежа зелених површина у граду;
- Уређивање приобаља река у виду зелених коридора са рекреативном функцијом
- Заштита предела посебних одлика - видиковци, јаруга и др.

Посебни задаци у имплементацији

- Подстицање учешћа локалне заједнице у планирању, пројектовању, спровођењу, изградњи, коришћењу и одржавању зелених површина;
- Подстицање различитих облика улагања у пројектовање, спровођење, изградњу, коришћење и одржавање зелених површина.

Концепт организације система зеленила

Концепција развоја система зеленила заснива се на анализи урбаних предела у смислу:

- Уочавања еколошки вредних биотопа са становишта заштите природе;
- Процена природних ресурса са становишта погодности за рекреацију, пољопривреду, шумарство, ширење насеља и др.;
- Процена визуелно вредних подручја и биотопа;
- Уочавање врсте и јачине утицаја намене простора на функционисање и слику бање;
- Уочавање сукоба између различитих намена простора, као и одређивању мера за минимизацију негативних утицаја на заштиту природних вредности у граду.

Планирање система зеленила ослања се на образовање овог система у оквиру укупног система отворених простора на градском подручју и њихове везе са регионалним системом отворених простора. При планирању развоја градског система отворених простора и максимизације његове еколошке вредности од посебног је значаја усклађивање развоја овог система са природном основом развоја што подразумева:

- Истицање структуре пејзажа, развој и истицање посебности њених урбаних предела;
- Развој посебног система отворених простора града с обзиром на особености поднебља (климатски, микроклиматски услови) и појединих предела града (изграђеност, морфологија, педолошки састав тла, осунчаност, и др.);
- Поштовање еколошких принципа смештања појединих категорија отворених простора.

Природни и створени услови и погодности представљају основне критеријуме смештања зелених површина. Зелене површине у том смислу смештају се у функцији:

- Заштите и активирања приобаља за рекреативно коришћење, и
- Заштите и афирмације простора посебних лепота природе, предела и визура (видиковци).
- Привредног коришћења шума и земљишта
- Заштите земљишта од ерозије и ветра;
- Заштите и неутрализација аерозаграђења и унапређење микроклиматских услова;
- Обезбеђења континуитета биотопа, и
- Стварања нових зелених површина санацијом и рекултивацијом градског отпада.

Концептом се остварују две основне врсте планских активности: заштита и унапређење постојећег зеленог фонда града и уређење нових зелених површина.

Циљеви уређења и озелењавања

Основни принципи на којима са заснива правилно озелењавање предметног подручја су ти да зелене површине треба да буду у функцији простора у којем се налазе, како би се остварила задовољавајућа функционално-просторна организација града као целине тј. систем зеленила, треба да прати организацију урбаног система са акцентом на спровођењу принципа повезаности и непрекидности. Поменути принципи су следећи:

- Увођење адекватних категорија зеленила у складу са наменом површина, парцелацијом и инфраструктуром;
- Очување постојећег, квалитетног зеленила, било да се ради о целинама, деловима зелених површина или појединачним квалитетним стаблима;
- Приликом реконструкције постојећих или подизања нових зелених површина, неопходно је прикупљање података о специфичностима одређене локације (ерозија, клизиште, висок ниво подземних вода итд.) како би се направио правилан избор биљног материјала.
- Обавезно усаглашавање места садње садница високог дрвећа са положајем надземних објеката, трасама подземних инсталација и ивицама коловоза, уз поштовање минималних прописаних одстојања:
 - 5,00 м од објекта
 - 1,50 м од водовода
 - 2,50 м од канализације
 - 1,50 м од електро и ПТТ инсталација
 - 2,00 м од топловода
 - 1,00 м од ивице коловоза градских улица
 - 2,00 м од ивице коловоза саобраћајница са већим дозвољеним брзинама.

3.6.3.2. П р а в и л а за уређење зелених површина Зелене површине јавног коришћења

• Шуме

Шуме овог подручја припадају Евросибирској - северноамеричкој и медитеранској регији, мезиско родопском подручју.

На делувијалним, односно алувијалним наносима Мораве па и Бањске реке налазимо фрагменте заједница врба и тополе (*Salici - Populetum*) где доминирају врбе.

За шумске заједнице на побрђу које чине котлински оквир око Врањске Бање, постоје извесне разлике када је реч о заједници -заједницама храста и грабића. Док једни сматрају да је реч о свези *Quercion petraea cerris*, заједници *Quercetum frainetto cerris carpinetosum orientalis*; други сматрају да је реч о две заједнице: шуме храста са грабићем (*Carpino orientalis – Quercetum Jov.*) и шуме цера са грабићем (*Carpino orientalis – Quercetum cerris Bor. et Jov.*). Шума храста са грабићем појављује се на падинама изнад Врањске Бање и стационара. У шумским заједницама храста и граба, поред храста китњака (*Quercus petraea – sessilis*) и граба (*Carpinus betulus*), налази се цер (*Quercus cerris*), крупна граница – сладун (*Quercus frainetto*), ситна граница (*Quercus pubescens*), црни граб (*Ostrya carpinifolia*), бели граб (*Carpinus betulus*), црни јасен (*Fraxinus ornis*), брест (*Ulmus campestris*), дивља јабука (*Malus silvestris*), дивља крушка (*Pirus communis*), и др. У спрату жбуња јавља се дрен (*Cornus mas*), глог (*Crataegus monogyna*), и др. На ширем подручју налазимо и мезијску шуму цера (*Quercetum cerris moesiicum*), која је распрострањена на већим надморским висинама. Шуме брдске букве (*Fagetum montanum*) заузимају горњи појас, али се налазе и на нижим надморским висинама на северним експозицијама и у увалама.

Најчешће се јављају као чисте букове састојине, али се понекад букви придружује липа (*Tilia platyphyllos*), јавор (*Acer platanoides*), бели граб (*Carpinus betulus*) и др.

У шумама су присутне и врсте чији се плодови могу јести: дивља крушка, дивља шумска јабука (*Malus silvestris*), дрењина (*Cornus mas*), купина (*Rubus discolor*), шумска јагода (*Fragaria vesca*), бели глог (*Crataegus monogyna*), мукиња (*Sorbus aria*), брекиња (*Sorbus torminalis*), трн – трниња (*Prunus spinosa*) и др. На основу вишегодишњих проучавања утврђено је присуство разноврсног лековитог биља. Вршени су и опити и са плантажним гајењем лековитог биља у Врањској Бањи.

Под аутохтоним шумама се налази 198,59 ха, а под шумским културама (четинарске шуме) 26,47ха.

По добним разредима, саставу и степену очуваности шуме су хетерогене. Ова констатација се првенствено односи на приватне шуме. Шуме у државном власништву су доброг квалитета.

- **Парк шума изнад бањског рехабилитационог комплекса**

Основне функције **парк-шуме** су уз обиље рекреативних могућности за посетиоце. Парк-шума обзиром на њену величину је значајни извор свежег и здравог ваздуха за само насеље, због чега у систему зеленила заузима једно од најважнијих места.

Кроз читаву парк-шуму треба да се протежу добре саобраћајнице, нарочито уз њену ивицу, ради брзог и доброг транспорта. Унутар самог зеленила, препорука су пешачке стазе, без тврдог застора. На многим деловима парк-шуме остављају се или крчењем стварају широке ливаде-проплати, са неколико појединачних стабала, на којим посетиоци трче или се рекреирају на други начин.

Парк-шуму изнад бањског комплекса треба третирати као наставак Бањског парка. Овај део парка има посебан значај и место где се бањски гост може издвојити из урбанизације. Парк-шуму изнад бањског комплекса треба максимално проширити и тако уредити да се унапреде како еколошке тако и естетске вредности, при чему се максимално поштује његова аутохтоност. У обзир улазе аутохтоне биљне врсте (како дрвенасте тако и зељасте) које припадају вегетацији храстових шума у околини Врањске Бање.

Изменама и допунама Плана парк-шуми се додаје **компатибилна намена**. На просторима парк шуме могу се градити објекти који су у функцији задовољења потреба становника бање као и бањског госта кроз компатибилну намену: туризам (хотелски, пансионски...), спорт и рекреација, виле и пансиони. Планирани објекти морају својим обликом и применом материјала да се уклапају у околину или да поприме карактеристике поднебља у оквиру градитељског наслеђа.

- **Паркови и остале површине парковског типа**

За подизање нових парковских површина адекватном организацијом простора обезбедити оптималне услове корисницима различитих категорија. Паркове пројектовати као површине јавног карактера, које композиционо чине јасне целине у којима мрежа путева и стаза повезује остале композицијске елементе: платое, елементе са водом, дечја игралишта, спортске терене, пољане и друго.

Парковски објекти различите функционалне намене могу бити: стаклене баште, летња позорница, сцена отвореног театра, амфитеатар, кафе и слично. Мали вртно-архитектонски елементи су: фонтане, декоративни базени, павиљони, перголе, парковски мобилијар, ограде, светилке и слично. У плану је постављање позорнице у делу парка око извора термалне воде.

За реконструкције постојећих парковских површина извршити снимање постојећег стања, утврдити потребе и реконструкцију вршити са посебном пажњом и уз поштовање основних принципа озелењавања по којима су подизани.

Парк је у савременом граду најважнији елемент система зеленила, значајан и као место свакодневног одмора и неопходни елемент природе. Окошницу зеленила у Врањској Бањи, као и у свим другим бањама по Србији и Европи, чини парк са својим залеђем. Према доступним подацима у Врањској Бањи, зелене површине у Парку покривају површину од 16.500 м². Током 1998. године вршена су истраживања шумске вегетације Врањска Бања. Том приликом анализирана је и дендрофлора парка у Бањи (Јовановић, В. ет ал 1998/99).

У парку је, забележено 17 врста дрвећа и 6 врста жбунова. Број стабала, дрвенастих врста износио је 127 комада, а број жбунова 28. Поред пописа врста, за сваку посебну врсту, дати су и подаци о броју примерака, виталности, висини и пречнику стабала. За већину дрвећа констатује се да је добре виталности сем смрче (*Picea abies*), аризонског чемпреса (*Cupresus arizonica*) и источне тује (*Thuja orientalis*); а од

жбуња наводи се да задовољавајућу виталност имају вирџинијска клека (*Juniperus virginiana*), махонија (*Mahonia aquifolium*) и Лавсонов хамеципарис (*Chamaecyparis lawsoniana*); а слабу виталност четворопрашничка тамарика (*Tamarix tetrandia*). Подаци о висини и пречнику стабла дају могућности за праћење раста појединих врста што је од изванредног значаја.

Од постојећег дрвореда, на ободу Парка, поред Бањске реке, евидентирано је 14 стабала, док се предвиђа садња 32 саднице.

Сумирајући, може се констатовати да је дрвеће испред и око бањског комплекса у добром стању, као и по ободу парковске површине уз литицу брега. У осталим деловима парка дрвећа је мало и сем ретких изузетака је мале виталности.

Због значаја ове зелене површине као изузетног природног ресурса и тенденције повезивања са околним зеленилом парк редовно одржавати и обнављати биљни материјал.

Кроз Измене и допуне Плана здржава се претежна намена на простору.

- **Зелене површине око објеката јавних служби**

Избором врста, начином обраде и колористичким ефектима нагласити репрезентативност објеката. Главне прилазе, просторе око споменика, водених површина и фонтана, решавати партерним попличавањем и зеленилом, са најдекоративнијим врстама из категорије ниског и полеглог шибља, ружа, перена и сезонског цвећа.

- **Повезујуће градске зелене површине**

Пожељно је да сви озелењени простори буду међусобно повезани у систем који је такође повезан са ванградским природним пејзажем. Успостављење просторног и функционалног континуитета зелених простора остварује се спровођењем различитих облика повезујућег зеленила.

У односу на функцију, уређење и димензије, као и избор зеленила разликујемо: дрвореде, зелене коридоре и заштитно зеленило дуж саобраћајница.

- **Дрвореди и остале пратеће зелене површине дуж саобраћајница**

Дрвореди представљају једну од најзначајнијих категорија јавног зеленила чија се важност огледа у позитивним санитарним ефектима и у естетском уобличавању делова насеља и нових градских четврти. Основна функција дрвореда је ублажавање уличне жеге у летњем периоду године, повећавање релативне влажности ваздуха, снижавање нивоа градске буке.

Задржати постојеће дрвореде унутар саобраћајних коридора који се кроз реконструкцију могу допунити у складу са просторним могућностима;

Формирати нове дрвореде у свим улицама у којима попречни профили и трасе подземних и надземних инсталација то дозвољавају;

Потребно је урадити попис постојећих дрвореда у граду и студију могућности лоцирања нових. Проширити мрежу дрвореда где год је могуће, тј. где је профил улице преко 12,00 м. У улицама одређеним Планом, као и у главним трговачким улицама са ширином тротоара већом од 4,00 м обавезно подизати дрвореде.

Код примарних саобраћајница су обавезни двоструки дрвореди;

За формирање дрвореда користити искључиво "школоване" дрворедне саднице високе преко 3,50 м, са правим деблом, чистим од грана до висине од 2,50 м и прским пречником преко 10 цм;

Приликом пројектовања поштовати минимална прописана одстојања од места садње високог дрвећа до ивица ровова подземних инсталација, ивица коловоза и најближих делова надземних објеката;

Растојања између садница дрвећа у дрвореду прилагодити изабраној врсти:

- 5,00 м за ниско дрвеће
- 5,00 м до 7,50 м за средњевисоко дрвеће
- 7,50 -10,00 м за високо дрвеће

Дрвеће у склопу паркинга (без пратеће зелене површине) обавезно садити у задњој

трећини паркинг места. У изузетним ситуацијама толерише се и садња на средини; Око садница на тротоарима и паркинзима предвидети хоризонталну и вертикалну заштиту;

За дрвореде у склопу тротоара и паркинга, не користити високо дрвеће са снажним кореновим системом који подиже околне поплочане површине. Бирати врсте које немају цветове и плодове који ће прљати и оштећивати аутомобиле. Такође је важно да дрвеће не излучује разна етарска уља, која могу да оштете лак аутомобила (липа, орах и др.) Најчешће коришћене врсте дрвећа за паркинг просторе су: јавор, млеч, јасен, црвени храст, платан;

На потезима где није могуће формирање дрвореда применити остале облике линијског или пункталног озелењавања;

Дрвореди и пратеће зеленило не смеју да смањују прегледност и угрожавају безбедност саобраћаја;

При пројектовању зелених површина дуж саобраћајница посебну пажњу посветити функција оптичког вођења;

Величину масива прилагодити дозвољеним брзинама кретања возила.

Дрвореди у Бањи, дуж градске саобраћајнице, у улици Краља Петра I Ослободиоца као неизоставан део зеленила Врањске Бање, траже санацију.

Улицом Партизански пут треба подићи зеленило. Подизањем дрвореда, дуж десне обале, оплемениће се изглед реке и створити природни филтер за издувне гасове. Функција зеленила, на левој обали Бањске реке, је у функцији оплеменавање реке, али и објекта који се ту налазе (школа, здравствена установа и др.).

Изменом и допуном Плана се планирају дрвореди уз улице Краља Петра Првог Ослободиоца и уз улицу Партизански пут. Дрвореде планирати и у свим саобраћајницама које задовољавају техничке услове за сместај дрвореда.

- **Заштитно зеленило уз градску саобраћајницу првог реда**

Основни задатак зелених површина дуж улица је изолација пешачких токова и ободних зграда од колског саобраћаја, стварање повољних санитарно - хигијенских и микроклиматских услова за становнике, а такође и повећање естетских квалитета градског пејзажа.

Избор биљног материјала треба да буде подређен посебним условима, због чега се пре свега бирају аутохтоне врсте високе декоративности, али отпорне на различите негативне утицаје пута. Уколико представљају и репрезентативне аутохтоне примерке из околине, значај им је већи, јер путницима на дискретан начин указује на дендролошко и природно богатство краја кроз који иначе често само пројуре.

- **Заштитно зеленило поред Бањске реке**

Због велике вредности воде, водене површине што је могуће више треба приближити становницима, а то је управо могуће изградњом кејова или њиховим укључивањем у друге категорије зелених површина. Водоток у граду треба да постане централна оса „кичма“ будућег развоја система зеленила.

Река као природни феномен „дели“ насеље на два дела, тако да овај простор треба учинити заједничким и повезати просторе са обе стране. Ово се најбоље може извести уређењем корита реке и изградњом обалоутврде и кеја као шеталишта дуж реке. Уређен кеј доприноси повећању фонда зеленила, штити канал од загађења, обезбеђује потребну аерацију и влагу у ваздуху и ликовно решава пејзаж кроз разноврсне садржаје.

Изменом и допуном Плана даје се могућност да заштитно зеленило поред основне функције добије унапређен садржај, од дечијег парка, теретане у природи, јога парка и простора за медитацију и др.

Зелене површине ограниченог коришћења**• Зелене површине дечијих установа**

Дечијим вртићима као категорији зелених површина у граду придаје се све већи значај и то у насељима са великим бројем становника без довољно зеленила. Осим стварања повољних микроклиматских услова, зелене површине дечијих вртића морају да задовоље и потребе активне игре, прилагођене узрасту и психичком развоју деце.

- По нормативима величина дворишта за децу предшколског узраста треба да буде 15м² по детету;
- При одабиру дрвећа и жбуња за дечије вртиће бирају се врсте које могу да поднесу пењање, ломљење и савијање, а избегавају све биљке са израштајима који могу да повреду (трнови оштри листови, плодови) и оне врсте које имају отровне делове (тиса). Такође не користити врсте које у периоду опадања плодова много прљају простор (нпр. дуд). Избор врста треба да буде разноврсан, не само због декоративности, већ да би се ученици упознали са биљним богатством;
- Због штетног утицаја озонских рупа и прекомерне инсолације обавезно обезбедити потребну засену на просторима педвиђеним за игру деце користећи дрвеће густе круне (липа, храст, јавор, кестен, платан);
- Не користити изразито алергене врсте;
- Користити врсте које луче фитонциде и побољшавају биолошку вредност ваздуха;
- Елементи за игру и разоноду који се користе у дечијим вртићима морају бити складно уклопљени у околину. Најпогоднији материјал за прављење различитих пењалица и играчака је дрво.

У Врањској Бањи постоји један дечији вртић и он је адекватно уређен у складу са наменом.

• Зелене површине школа

Основне функције зеленила око школа изражене су потребом да се ученицима обезбеди потребан мир за усвајање нових знања, најпре кроз стварање услова за умањену буку, а затим и кроз побољшавање микроеколошких услова у школи и њеној непосредној околини.

- По нормативима величина школског дворишта ван центра града треба да буде 10 – 15м² по ученику. У густом ткиву блоковске изградње оптимална површина по ученику може да буде мања од 4м²;
- Зелене површине постављати ободно, где ће имати функцију изолације самог комплекса од околних саобраћајница и суседа. Овај тампон треба да буде довољно широк и густ, састављен од четинарског и листопадног дрвећа и шибља, да би обезбедио повољне микроклиматске услове;
- Приликом одабира биљних врста водити рачуна да нису отровне, да немају бодље;
- Не користити изразито алергене врсте;
- Користити врсте које луче фитонциде и побољшавају биолошку вредност ваздуха
- Улазни део у комплекс школе решава се тако да сама институција изгледа достојанствено – коришћењем високог, раскошног дрвећа и декоративног жбуња као и доста цветног материјала;
- Споредни и помоћни улази, економске просторије и санитарни објекти маскирају се одговарајућим групама жбуња.

Препорука је да се уреди школски простор допунским формирањем зелених оаза за одмор деце.

• Зеленило спортско рекреативних центара

Зеленило спорта и рекреације је категорија зеленила са свим својим специфичностима а оне се огледају у томе да су то углавном врло посећене

површине које су организоване као парк са пуно различитих садржаја (игралишта, спортски терени, спортске хале и сл.).

Зелене површине у оквиру спортско рекреативних целина имају више функција, од којих су најзначајније заштитна, мелиоративна и санитарно – хигијенска. Велики значај има друштвено – социјална функција зеленила на спортским теренима.

Садни материјал који се користи мора бити пажљиво одабран, избећи врсте са отровним плодовима или плодовима који су на други начин штетни (нпр. трновите биљке, биљке чији је цвет алергогеног карактера).

Такође треба водити рачуна пре свега о томе како је зеленило распоређено и на који начин су обезбеђени услови доброг проветравања, инсолације и заштите од негативних утицаја спољашње средине. У погледу светлости и сенке у композицији спортско – рекреативних површина свака биљка мора наћи своје место у односу на то да ли упија или одбија сунчеве зраке. Биљке са крупнијим и глатким лишћем одбијају велику количину светлости, стварајући непријатне и заслепљујуће одблеске, који замарају поглед. Зато се на местима која су изложена јаким сунчевим зрацима, саде биљке ситнијег лисног мозаика и са маљавим листом, у комбинацији са четинарима чији асимилациони органи највише упијају сунчеве зраке и дају зеленим површинама мекоћу (гледичија, млеч, брест и скоро сви четинари).

У погледу вртно-архитектонске обраде простора форсирати природни, пејзажни стил, уместо правилног - геометријског. Садња је у склоповима. У овом комплексу најбитнији део је игралиште као место окупљања и комуникације.

• Зелене површине у зонама колективног становања

Зелене површине стамбених блокова су највећи зелени масиви на територији стамбене заједнице. Њихова основна намена је – побољшање животне средине и микроклиме стамбених територија и стварање услова за целодневни одмор становника у средини блиској природној. Блоковско зеленило добром организацијом простора учинити пријатним местом, како за игру деце, тако и за миран одмор одраслих. Јако битна је и визуелна и просторна веза стана са околним слободним површинама. За то служи одређена композиција зеленила која визуелно обогаћује простор. Приликом пројектовања водити рачуна о избору врста, осунчаности, положају дрвећа у односу на објекте и инсталације, избору мобилијара, функционалности пешачких стаза и платоа и избору застора. Део зелених површина око објекта углавном треба да буде покривен травњаком. Композиција зеленила на овим површинама треба да се одликује једноставним облицима и чистим колоритним решењем и без стереотипног понављања распореда, јер се променама постиже разноликост. Однос листопадног и четинарског дрвећа треба да буде и односу 3:1.

Пешачке комуникације, стазе и алеје на територији стамбеног блока пројектују се водећи рачуна о најкраћим правцима ка главним садржајима. У зависности од интензитета коришћења њихова ширина се димензионише од 1,50 до 3,00 м.

• Зелене површине око кућа за индивидуално становање

Зона индивидуалног становања треба да уреди окућницу тако да предбашта према улици има карактер врста са украсним дрвећем и шибљем а садња башта може бити и повртњак и воћњак. На овај начин шетња улицама представљаће угодан доживљај као да се иде кроз парковски уређен простор. Оваква организација простора око кућа доприноси и стварању односа према зеленилу, а и васпитава омладину и нараштај у хуманом духу заштите природе која нас окружује.

• Зелене површине индустријских комплекса

Зелене површине индустријских зона представљају саставни део градског система зеленила. Главне функције зеленила у овим зонама су:

- ✓ стварање повољног микроклимата, што подразумева заштиту од повећане температуре због великих металних и бетонских површина, као и заштиту од доминантних ветрова;

- ✓ заштита од шkodљивих утицаја и загађења;
- ✓ формирање слободних простора за краћи одмор, освежење и спорт;
- ✓ зеленило делује психички и емоционално повољно на раднике после заморног посла;
- ✓ знатан је и естетски значај зеленила.

Зеленило индустријске зоне дели се на спољно (подигнуто изван производног простора) и унутрашње (подигнуто у фабричком производном простору). Добро компонованим односом унутрашњег и спољашњег (заштитног) зеленила, тежити ка што већој заштити околине од загађења. При изградњи нових индустријских предузећа зеленило треба да чини чак 40% укупне површине фабричког комплекса. Изор биљних врста, које се предвиђају одређује се карактеристикама производње, карактером и концентрацијом штетних материја које емитује индустрија као и њиховим еколошким, функционалним и декоративним својствима. Засади треба да буду отпорни на гасове, дим и прашину. Такође није допуштена примена врста које могу да угрозе технолошки процес производње.

Зелене површине специјалне намене

• Зеленило рехабилитационог центра

Зеленило око рехабилитационог центра и Дома здравља представља значајнију категорију зеленила, јер ова природна драгоценост је мотив настанка бањског насеља и сврха боравка гостију у бањи јесте коришћење бањских капацитета у здравствене сврхе.

Зеленило рехабилитационог центра осим хигијенског и естетског има и психолошки значај, јер је радосна и ведра средина важан чинилац у процесу лечења. Функција зеленила рехабилитационог центра је стварање хигијенских услова за процес лечења, а такође и за шетњу болесника, побољшање режима инсолације просторија у лечилишном блоку, а такође њихова заштита од ветра, прашине, буке и других аерозагађивача.

Код избора биљних врста, осим уобичајених правила (аутохтоне биљке, биљке отпорне на услове средине), треба се трудити да у избор буде укључено и биље са посебним „санитарним деловањем“ (фитонцидне биљке, врсте које позитивно утичу на јонизацију ваздуха, врсте које увећавају влажност ваздуха, ублажавају ветрове) као и врсте које величином и бројем листова позитивно утичу на састав ваздуха. У такве спадају и украсне врсте као што су липа, пауловнија, магнолија, јасмин. Такође треба водити рачуна о односу светла и сенке.

• Водозаштитно зеленило

У рационалном коришћењу и заштити водених површина и токова једна од главних мера је регулисање њиховог протока. Међу многим факторима који утичу на проток посебан значај има водозаштитна вегетација. Она утиче на то да земљиште интензивније упија падавине, да спорије отиче до водотока, чиме се отклањају јаке пролећне поплаве, а стварају водотоци богати водом.

- Садњу обављати у складу с прописаним условима из поглавља о заштити из овог плана, као и уз претходне услове установе надлежне за воде;
- Максимално сачувати природни амбијент а пажљивим интервенцијама у зонама уз обале учинити доступним и пријатним местом за пасивни одмор и активну рекреацију;
- У зеленилу уз речне токове је дозвољено формирање парк-шума, аквапаркова, излетишта, рекреативних површина и сл;
- Изборе врста прилагодити конкретним амбијенталним целинама како би се максимално нагласили ефекти водених огледала и на пажљиво одабраним местима нагласити садњом појединачних стабала жалосних врба.
- Приликом избора врста треба настојати да се користе превасходно оне које добро успевају поред воде (врбе, тополе, јова и неки хрстови).

У непосредној близини воде сви потребни санитарни и декоративни ефекти успешно се постижу коришћењем дрвећа, жбуња и травњака, састављених од трава отпорних на гажење.

• **Зелене површине гробља**

Зелене површине на простору гробља спадају у категорију специјалне намене чија је основна улога оплемењавање простора и обезбеђивање пријатнијег боравка. Специфично психолошко стање посетилаца ових зелених површина захтева и посебан приступ озелењавању. Свечан и достојанствен улаз са групом дрвећа или дрворедом, као и појединачним стаблима, треба да омогуће стицање представе о важности места, а да истовремено обезбеде нужну и потребну тишину и мир. Функционална подела територије гробља састоји се у следећим односима:

- 60% површине намењене гробним местима;
- 20% заштитни зелени појас и парковски обликован простор;
- 16% површине за саобраћајнице и приступне стазе;
- 4% трг за испраћај са објектима високоградње.

Карактер гробља захтева његово одвајање од осталих делова града како у визуелном тако и у акустичком погледу. То се постиже формирањем заштитних појасева дрвећа и жбуња око читавог гробља.

Кроз читаву површину гробља пружају се стазе, а за њихово озелењавање користе се врсте дрвећа густе и раскошне крошње *Tilia* - липа, *Acer* - јавор, *Acer platanoides* - млеч, *Aesculus hippocastanum* - дивљи кестен односно четинарске врсте. Често се користе и пузавице *Hedera helix* - бршљан, *Vinca minor* - зимзелен, *Vinca major* - велика зимзелен, као и шимшир и тује. При избору ових врста водити рачуна о њиховој величини, како не би сметало објектима на гробљу. Такође тиме се избегава претерано засенчење.

2.13. У целини 3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА, поглавље 3.6. САОБРАЋАЈ, ЗЕЛЕНИЛО И ИНФРАСТРУКТУРА, тачка 3.6.4. Техничка инфраструктура, Хидротехничка инфраструктура, после тачке **Атмосферска канализација-планирано** стање додаје се:

✓ **Колектор отпадних вода**

Траса фекалног колектора се састоји од гравитационог и потисног цевовода и полази од постојећег мерног места (мост на Бањштици).

Дужина колектора "Врањска Бања" пречника DN225,250,280,315,400 износи 8.000,00м **до постројења за пречишћавање отпадних вода.**

На теритирији грађевинског подручја Врањске Бање колектор се смешта у **катастарске парцеле 470, 2997, 430/1, 2992 (ДП II Б реда број 442) КО Врањска Бања и кататстарске парцеле 2545, 2561, 2547, 2548/1 КО Кумарево.**

Простор у коме се утврђују посебна правила коришћења и уређења у циљу заштите колектора отпадних вода од намерног или случајнога оштећења, као и од других штетних дејстава која могу трајно утицати на загађење животне средине дефинисан је као **ПОЈАС ЗАШТИТЕ. Појас заштите** у плану је дефинисан **по 2,50 м обострано од осовине цеви колектора, укупно 5,00 м.**

Спољна граница заштитног појаса представља уједно и границу планског обухвата.

• **Правила коришћења простора по посебним зонама**

Правила коришћења простора у коридору колектора одређена су на следећи начин:

- **У појасу заштите** није дозвољена изградња објеката, постављање уређаја и вршење радњи које на било који начин могу оштетити колектор.

По правилу, код решавања имовинско правних односа приоритет има непосредан споразум инвеститора са власницима непокретности, путем уговора о закупу или уговора о установљењу права службености.

Траса фекалног колектора се састоји од гравитационог и потисног цевовода и креће од постојећег мерног места (у близини Плавог моста) и преусмерава се у:

- Новопројектовану пумпну станицу **“Плави мост”** (чвор B54), а затим се потискује потисним цевоводом (PEHD DN 225) уз градску саобраћајницу I реда, улица Јужноморавских бригада - државни пут II Б реда број 442. Траса је планирана у путном земљишту и даље наставља ка западу (катастарска парцела 2992 КО Врањска Бања) ка новопројектованој пумпној станици **PS “Врањска Бања”** (катастарска парцела 2997 КО Врањска Бања);
- од Пумпне станице **PS “Врањска Бања”** (чвор T14 -T15') траса потисног цевовода (PEHD DN 225) је предвиђена у осовини стамбене саобраћајнице (катастарске парцеле 2997 и 430/1 КО Врањска Бања и катастарска парцела 2548/1 КО Кумарево);
- Пумпна станица **"Кумарево"** (чвор T81') гравитациона деоница колектора (DN 300) поставља се у осовини општинског пута ОП 14 и пролази кроз катастарске парцеле 2548/1, 2561, 2547 и 2545 КО Кумарево;
- Од PS "Кумарево" потисни цевовод (PE DN 225) пролази у осовини општинског пута ОП 14 и пролази кроз катастарске парцеле 5687, 5680, 566 КО Топлац. Траса потисног цевовода пролази испод потока и наставља даље до (PS "Ђуковац");
- Од PS "Ђуковац" (чвор T174) гравитациона деоница колектора (PE DN 300) је у осовини општинског пута ОП 14, пролази кроз катастарске парцеле 566 КО Топлац и 6083 КО Ђуковац;
- Од PS "Ђуковац" потисни цевовод (PE DN 250) пролази у осовини општинског пута ОП 14 (катастарске парцеле 6083 и 6108 КО Ђуковац). Траса потисног цевовода пролази испод потока у Ђуковцу;
- (PS "Ђуковац1"), Траса наставља гравитационо и то деоница колектора пречника DN 300 и DN 400 (катастарске парцеле 6092 и 6116/1 КО Ђуковац);
- Од **P"Ђуковац 1"** (чвор T174) потисни цевовод (PE DN 280) прелази Јужну Мораву качењем на постојећу конструкцију моста преко Јужне Мораве и даље у осовини општинског пута ОП 14 Врање-Ђуковац до чвора где се спаја са новопројектованим колектором Солунска - PPOV (катастарске парцеле 10329/3, 10296/3, 10296/2, 10296/4 КО Врање 1).

Потребан профил гравитационог и потисног цевовода је одређен хидрауличким моделом који није предмет овог пројекта и износи:

- **DN 400 и DN 315** за гравитациони цевовод, и
- **DN 225, DN250, DN280** за потисни цевовод предвиђене су цеви PEHD 100 SDR 17 од полиетилена називног притиска PN 10 бара или у свему као у главном пројекту.

Укупна дужина колектора Врањска Бања је око 8.000,00 м, од чега је гравитациони цевовод око 3.300,00 м а потисни цевовод око 4.700,00 м.

У постојећој шахти мерног места код Плавог моста предвиђена је нова преливна грађевина (постојећи шахт реконструисати у преливну грађевину а постојећу мерну опрему уградити). За гравитациони део мреже предвиђени су ревизиони силази од монтажних АБ елемената.

На траси колектора због конфигурације терена предвиђено је више пумпних станица, а тачан број ће се дефинисати кроз Главни пројекат.

У графичком прилогу Измена и допуна Плана генералне регулације Врањске Бање - Водоприведна инфраструктура унета је траса колектора на простору Врањске Бање.

2.14. У целини 3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА, поглавље 3.6. САОБРАЋАЈ, ЗЕЛЕНИЛО И ИНФРАСТРУКТУРА, тачка 3.6.4. Техничка инфраструктура, Снабдевање природним гасом, Извод из Просторног плана Града Врања, став 4. мења се и гласи:

Локација планираног гасовода је већим делом у коридору државног пута I А реда број А1 (аутопут Е-75) и само мањим делом у коридору државног пута II А реда број 258, а изван границе Измена и допуна Плана.

2.15. У целини 3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА, поглавље 3.6. САОБРАЋАЈ, ЗЕЛЕНИЛО И ИНФРАСТРУКТУРА, тачка 3.6.4. Техничка инфраструктура, Снабдевање природним гасом, Општи услови, после става 3. додаје се:

Потребно је придржавати се следећих прописа:

1. Закона о енергетици ("Службени гласник РС", број 145/14);
2. Закона о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника ("Службени гласник РС", број 104/09);
3. Правилника о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar ("Службени гласник РС", број 37/13, 87/15);
4. Правилника о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar ("Службени гласник РС", број 37/13, 87/15);
5. Правилника о техничким условима за несметан и безбедан транспорт нафтоводима и продуктоводима ("Службени гласник РС", број 37/13);
6. Правилника о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска од 16 bar ("Службени гласник РС", број 86/15).

На предметном подручју нема изграђених гасовода и гасоводних објеката, ЈП "Србија гас" Београд нема посебне услове за заштиту постојећих гасовода.

Измене и допуне плана су усаглашене са Планом детаљне регулације разводног гасовода РГ 11-02 Лесковац- Врање са пратећим објектима на територији града Врања.

С обзиром на то да је Просторним планом Републике Србије 2010-2020 и Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2025. године планиран развој транспортног гасоводног система од ГМРС Врање према Бујановцу и да ће се изградњом гасовода у складу са Планом детаљне регулације разводног гасовода РГ 11-02 Лесковац-Врање са пратећим објектима на територији града Врања, омогућити гасификацију Врањске Бање, предвиђа се изградња:

- транспортног гасовода од челичних цеви максималног радног притиска (MOP) 55 bar, гасовод од ГМРС Врање према Бујановцу, пречника до DN 500mm (условно, тек након ближег утврђивања граница плана утврдиће се да ли је границама плана обухваћена и траса овог гасовода)
- дистрибутивног гасовода MOP 16 bar, од западне границе плана до будућих мерно регулационих станица,
- МРС за потребе широке потрошње, капацитета до 6000 m³/h,
- мерно регулационих станица за потребе већих потрошача потребног капацитета: p_{ul}= 16 bar, p_{iz} у складу са технологијом потрошача,
- дистрибутивне гасоводне мреже од полиетиленских цеви MOP 4 bar,
- гасних прикључака (у текстуалном делу плана) са мерним местима код потрошача.

Минималне димензије оградe MPC за потребе широке потрошње су 15 x 10 m. При дефинисању грађевинске парцеле за трајно изузимање у односу на постојеће и планиране намене коришћења земљишта, планирати заштитне зоне MPC у којима је забрањена изградња других објеката као и приступну саобраћајницу до MPC минималне ширине 3,00m.

Код одређивања локација MPC код већих индустријских потрошача поштовати заштитне зоне MPC у којима је забрањена изградња других објеката.

Дистрибутивни гасовод од челичних цеви MOP 16 bar планирати од границе плана до мерно регулационих станица у оквиру грађевинског подручја.

Изградњу дистрибутивне гасоводне мреже од полиетиленских цеви MOP 4 bar предвидети до потенцијалних будућих потрошача, имајући у виду густину и намену објеката у обухвату плана. Траса гасовода се планира у регулационом појасу саобраћајница, на јавном земљишту, у зеленим површинама или тротоарима са једне или обе стране саобраћајнице, зависно од потенцијалних потрошача, ради једноставнијег прикључења на дистрибутивни гасовод.

Планирати изградњу гасних прикључака од места прикључења на дистрибутивну гасовону мрежу MOP 4 bar до објеката будућих потрошача и изградњу мерно регулационих станица код потрошача.

Потребно је поштовати сва прописана растојања од постојећих и планираних гасних инсталација у складу са:

- Правилником о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска од 16 bar (*"Службени гласник РС", број 37/13, 87/15*),
- Правилником о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar (*"Службени гласник РС", број 086/2015*),
- Технички услови за изградњу гасовода и гасоводних објеката и објеката у заштитном појасу гасовода и гасоводних објеката.

Технички услови за изградњу гасовода и гасоводних објеката и објеката у заштитном појасу гасовода и гасоводних објеката

✓ Планирани гасоводи

При избору трасе планираних гасовода мора се осигурати безбедан и поуздан рад гасовода, као и заштита људи и имовине, тј. спречити могућност штетних утицаја околине на гасовод и гасовода на околину.

При избору трасе гасовода мора се осигурати:

- да гасовод не угрожава постојеће или планиране објекте, и планирану намену коришћења земљишта у складу са планским документима
- рационално коришћење подземног простора и грађевинске површине
- испуњеност услова у погледу техничких захтева других инфраструктурних објеката у складу са посебним прописима
- усклађеност са геотехничким захтевима.

Дистрибутивне гасоводе планирати у регулационом појасу саобраћајница, у јавном земљишту, у зеленим површинама или тротоарима, и трасе синхронизовати са осталим инфраструктурним водовима.

• Транспортни гасоводи од челичних цеви MOP 50 bar

Изградња нових објеката не сме угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад гасовода.

Ширина експлоатационог појаса гасовода за пречник $150 < DN \leq 500 \text{ mm}$ износи 12м (6м са обе стране осе гасовода) и у овом појасу је забрањено градити све објекте који нису у функцији гасовода. У овом појасу је забрањено изводити радове и друге активности (постављање трансформаторских станица, пумпних станица, подземних и надземних резервоара, сталних камп места, возила за камповање, контејнера, складиштења силиране хране и тешко-транспортних материјала, као и постављање оградe са темељом и сл.) изузев пољопривредних радова дубине до 0,5 метара без писменог одобрења оператора транспортног система. У експлоатационом појасу гасовода забрањено је садити дрвеће и друго растине чији корени досежу дубину већу од 1 м, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 м.

Забрањено је градити објекте намењене за становање или боравак људи, на растојањима мањим од 30 м.

Минимално потребно растојање при укрштању подземних линијских инфраструктурних објеката са гасоводом је 0,5 м.

Минимална растојања од путева, железничких колосека, подземних линијских инфраструктурних објеката и регулисаних водотокова или канала је предвидети у складу са чланом 19. Правилника о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar.

	ПРИТИСАК 16 ДО 55 bar (m)				ПРИТИСАК ВЕЋИ ОД 55 bar (m)			
	DN ≤150	150 < DN ≤ 500	500 < DN ≤1000	DN > 1000	DN ≤150	150 < DN ≤ 500	500 < DN ≤1000	DN > 1000
Некатегорисани путеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	1	2	3	5	1	3	3	5
Општински путеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	5	5	5	5	10	10	10	10
Државни путеви II реда (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	5	5	7	10	5	10	10	15
Државни путеви I реда, осим аутопутева (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	10	10	15	15	10	15	25	50
Државни путеви I реда - аутопутеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	20	20	25	25	50	50	50	50
Железнички колосеци (рачунајући од спољне ивице пружног појаса)	15	15	15	15	50	50	50	50
Подземни линијски инфраструктурни објекти (рачунајући од спољне ивице објекта)	0,5	1	3	5	3	5	10	15
Регулисан водоток или канал (рачунајући од брањене ножице насипа)	10	10	10	10	25	25	25	25

Минимална растојања надземне електро мреже и стубова далековода од подземних гасовода су:

	паралелно вођење (m)	при укрштању (m)
$\leq 20 \text{ kV}$	10	5
$20 \text{ kV} < U \leq 35 \text{ kV}$	15	5
$35 \text{ kV} < U \leq 110 \text{ kV}$	20	10
$110 \text{ kV} < U \leq 220 \text{ kV}$	25	10
$220 \text{ kV} < U \leq 440 \text{ kV}$	30	15

Минимално растојање из става 1. овог члана се рачуна од темеља стуба далековода и уземљивача. Стубови далековода не могу се постављати у експлоатационом појасу гасовода.

На укрштању гасовода са путевима угао осе гасовода према путу мора износити између 60° и 90° .

Минимална дубина укопавања гасовода, мерена од горње ивице цеви, је 0,8 м за класу локације II, III, IV, а код укрштања са путевима је 1,35м до горње коте коловозне конструкције пута.

- **Дистрибутивни гасовод од челичних цеви MOP 16 bar**

Изградња нових објеката не сме угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад гасовода. Минимално растојање темеља објеката од гасовода је 3м.

При планирању саобраћајница и уређењу терена потребно је поштовати прописане висине надслоја у односу на укопан гаовод у зависности од услова вођења (у зеленој површини, испод коловоза и сл.)

Минимална висина надслоја у односу на укопан гасовод у тротоару (рашунајући од горње ивице цеви до горње коте тротоара) је 1,0 м.

Испод коловоза саобраћајница минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до горње коте коловозне конструкције, без примене посебне механичке заштите, ако се статичким прорачуном цевовода на саобраћајно оптерећење утврди да је то могуће, износи 1,35м.

Испод коловоза саобраћајница минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до горње коте коловозне конструкције када се гасовод механички штити полагањем у заштитну цев, износи 1,0м, ако се статичким прорачуном цевовода на саобраћајно оптерећење утврди да је то могуће.

При паралелном вођењу гасовода са другим инсталацијама, потребно је поштовати Правилником о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar.

Минимална дозвољена растојања спољне ивице подземних челичних гасовода $10\text{bar} < \text{MOP} \leq 16\text{bar}$ и челичних и ПЕ гасовода $4\text{bar} < \text{MOP} \leq 10\text{bar}$ са другим гасоводима, инфраструктурним и другим објектима су:

	Минимално дозвољено растојање (m)	
	Укрштање	Паралелно вођење
Гасоводи међусобно	0,20	0,60
Од гасовода до водовода и канализације	0,20	0,40
Од гасовода до вреловода и топловода	0,30	0,50
Од гасовода до проходних канала вреловода и топловода	0,50	1,00
Од гасовода до нисконапонских и висконапонских ел.каблова	0,30	0,60
Од гасовода до телекомуникационих и оптичких каблова	0,30	0,50
Од гасовода до водова хемијске индустрије и технолошких флуида	0,20	0,60
Од гасовода до резервоара* и других извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 3 m ³	-	3,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета више од 3 m ³ а највише 100 m ³	-	6,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета преко 100 m ³	-	15,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета највише 10 m ³	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета више од 10 m ³ а највише 60 m ³	-	10,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета преко 60 m ³	-	15,00
Од гасовода до шахтова и канала	0,20	0,30
Од гасовода до високог зеленила	-	1,50
* растојање се мери до габарита резервоара		

Није дозвољено паралелно вођење подземних водова изнад и испод гасовода. Није дозвољено постављање шахта изнад гасовода.

- **Дистрибутивни гасовод од полиетиленских цеви МОП 4 bar**

Изградња нових објеката не сме угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад гасовода.

Минимално растојање темеља објеката од гасовода је 1,00 м. При планирању саобраћајница и уређењу терена потребно је поштовати прописане висине надслоја у односу на укупан гасовод у зависности од услова вођења (у зеленој површини, испод коловоза и сл.)

Минимална висина надлоја у односу на укопан гасовод у зеленој површини је 0,8м. Минимална висина надлоја у односу на укопан гасовод у тротоару (рачунајући од горње ивице цеви до горње коте тротоара) је 1,0м.

Приликом укрштања гасовода са саобраћајницама, оса гасовода је по правилу под правим углом у односу на осу саобраћајнице. Уколико то није могуће извести дозвољена су одступања до угла од 60.

Испод коловоза саобраћајница минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до горње коте коловозне конструкције без примене посебне механичке заштите, ако се статичким прорачуном цевовода на саобраћајно оптерећење утврди да је то могуће, износи 1,35м.

Испод коловоза саобраћајница минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до горње коте коловозне конструкције када се гасовод механички штити полагањем у заштитну цев, износи 1,0м, ако се статичким прорачуном цевовода на саобраћајно оптерећење утврди да је то могуће.

При паралелном вођењу гасовода са другим инсталацијама, потребно је поштовати Правилник о условима за несметану и безбедну дистрибуцију гаса гасоводима притиска до 16 bar.

Минимална дозвољена растојања спољне ивице подземних челичних и ПЕ гасовода МОП <4 bar са другим гасоводима, инфраструктурним и другим објектима су:

	Минимално дозвољено растојање (m)	
	Укритоње	Паралелно вођење
Гасоводи међусобно	0,20	0,40
Од гасовода до водовода и канализације	0,20	0,40
Од гасовода до вреловода и топловода	0,30	0,50
Од гасовода до проходних канала вреловода и топловода	0,50	1,00
Од гасовода до нисконапонских и високонапонских ел.каблова	0,20	0,40
Од гасовода до телекомуникационих и оптичких каблова	0,20	0,40
Од гасовода до водова хемијске индустрије и технолошких флуида	0,20	0,60
Од гасовода до резервоара* и других извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 3 m ³	-	3,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета више од 3 m ³ а највише 100 m ³	-	6,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета преко 100 m ³	-	15,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета највише 10 m ³	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета више од 10 m ³ а највише 60 m ³	-	10,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета преко 60 m ³	-	15,00
Од гасовода до шахтова и канала	0,20	0,30
Од гасовода до високог зеленила	-	1,50
* растојање се мери до габарита резервоара		

Није дозвољено паралелно вођење подземних водова изнад и испод гасовода. Није дозвољено постављање шахта изнад гасовода.

- **Минимална хоризонтална растојања подземних гасовода максималног радног притиска 16 bar од надземне електро мреже и стубова далековода су**

Називни напон	Минимално растојање	
	при укрштању (m)	при паралелном вођењу (m)
1 kV \geq U	1	1
1 kV < U \leq 20 kV	2	2
20 kV < U \leq 35 kV	5	10
35 kV < U	10	15

- Минимална хоризонтална растојања MPC, MC и PC од стамбених објеката и објеката у којима стално или повремено борави већи број људи су

Капацитет m ³ /h	MOP на улазу		
	MOP \leq 4 bar	4 bar < MOP \leq 10 bar	10 bar < MOP \leq 16 bar
до 160	уз објекат (отвори на објекту морају бити ван зона опасности)	3m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)	5m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)
од 161 од 1500	3m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)	5m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)	8 m
од 1501 до 6000	5 m	8 m	10 m
од 6001 до 25000	8 m	10 m	12 m
преко 25000	10 m	12 m	15 m
Подземне станице	1 m	2 m	3 m

- Минимална хоризонтална растојања MPC, MC и PC од осталих објеката

Објекат	MOP на улазу		
	MOP \leq 4 bar	4 bar < MOP \leq 10 bar	10 bar < MOP \leq 16 bar
Железничка или трамвајска пруга	10 m	15 m	15 m
Коловоз градских саобраћајница	3 m	5 m	8 m
Локални пут	3 m	5 m	8 m
Државни пут	8 m	8 m	8 m

Ауто пута	15 m	15 m	15 m
Интерне саобраћајнице	3 m	3 m	3 m
Јавна шеталишта	3 m	5 m	8 m
Извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	10 m	12 m	15 m
Извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова	10 m	12 m	15 m
Трансформаторска станица	10 m	12 m	15 m
Надземни електро водови	0 bar < MOP ≤ 16 bar:		
	1 kV ≥ U	Висина стуба + 3 m*	
	1 kV < U ≤ 110 kV	Висина стуба + 3 m**	
	110 kV < U ≤ 220 kV	Висина стуба + 3,75 m**	
	400 kV < U	Висина стуба + 5 m**	

* али не мање од 10 m.

** али не мање од 15 m. Ово растојање се може смањити на 8 m за водове код којих је изолација вода механички и електрично појачана

• **Посебне мере заштите изграђених гасовода при извођењу радова:**

У случајевима кад се локацијски услови издају само на основу планског документа без прибављања услова потребно је предвидети посебне мере заштите изграђених гасовода.

1. У појасу ширине по 5,00м са сваке стране, рачунајући од осе транспортног гасовода максималног радног притиска 50 bar на местима укрштања и паралелног вођења предвидети извођење свих земљаних радова ручним ископом. Уколико се Пројектант одлучи за други начин ископа на овим локацијама, потребно је предвидети посебне мере заштите које се морају образложити како би се доказало да њихова примена обезбеђује исти ниво безбедности за лица која обављају радове, као и за гасовод, као ручни ископ.
2. У појасу ширине по 3,00м са сваке стране, рачунајући од осе дистрибутивног гасовода максималног радног притиска 16 bar и 4 bar, на местима укрштања и паралелног вођења, предвидети извођење свих земљаних радова ручним ископом. На растојању 1,00м до 3,00м ближе ивице рова од спољне ивице гасовода могуће је предвидети машински ископ у случају кад се пробним

- ископима (шлицовањем) недвосмислено утврди тачан положај гасовода и кад машински ископ одобри представник ЈП “Србијагас” на терену.
3. Уколико на местима укрштања и/или паралелног вођења до откопавања гасоводне цеви, оштећена изолациона трака се мора заменити новом. Замену обавезно изводе радници ЈП “Србијагас” о трошку инвеститора..
 4. Уколико на местима укрштања и/или паралелног вођења до откопавања гасоводне цеви и оштећења гасовода о овоме се хитно мора обавестити ЈП “Србијагас” ради преузимања потребних мера које ће се одредити након увида у стање на терену.
 5. У случају оштећења гасовода, које настане услед извођења радова у зони гасовода, услед непридржавања утврђених услова, као и услед непредвиђених радова који се могу јавити приликом извођења објекта, инвеститор сноси све трошкове санације на гасоводним инсталацијама и надокнади штету насталу услед евентуалног прекида дистрибуције гаса.
 6. Приликом извођења радова грађевинска механизација мора прелазити трасу гасовода на обезбеђеним прелазима уређеним тако да се не изазива појачано механичко напрезање гасовода.
 7. Употреба вибрационих алата у близини гасовода је дозвољена уколико не утиче на механичка својства и стабилност гасовода.
 8. У зони 5,00м лево и десно од осе гасовода не дозвољава се надвишење и насипање постојећег терена скидање хумуса, односно промена апсолутне коте терена која је постојала пре извођења радова.
 9. Приликом извођења радова у зонама опасности и код ослобођене гасоводне цеви потребно је применити све мере за спречавање и изазивање експлозије и пожара. Забрањено је радити са отвореним пламеном, са алатом или уређајима који мог при употреби изазвати варницу, коришћење возила који при раду могу изазвати варницу, коришћење електричних уређаја који нису у складу са нормативима прописани у одговарајућим стандардима СРПС за противексплозивну заштиту, одлагање запаљивих материја и држање материја које су подложне самозапаљењу.
 10. Инвеститор је обавезан у складу са Законом о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуција гасовитих угљоводоника (“Сл. гласник РС”, број 4/2009) да 10 дана пре почетка радова у заштитном појасу гасовода, обавести ЈП “Србијагас” у писаној форми, како би се обезбедило присуство нашег представника за време трајања радова у близини гасовода.

2.16. У целини **3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА**, поглавље 3.6. САОБРАЋАЈ, ЗЕЛЕНИЛО И ИНФРАСТРУКТУРА, тачка 3.6.5. Остали услови за изградњу и уређење простора, Постојећи систем топоводног грејања, додаје се:

Обновљиви извори енергије

Изменама и допунама Плана генералне регулације Врањске Бање даје се могућност одабира локација за коришћење хидроенергетског потенцијала за које се тек издају или су већ издате енергетске дозволе или статуси повлашћених произвођача електричне енергије на предметном подручју. (На интернет страници Министарства рударства и енергетике (www.mre.gov.rs) доступан је ажуриран регистар енергетских дозвола и регистар повлашћених произвођача електричне енергије, као и списак издатих сагласности за МХЕ у периоду када се за њих није издавала енергетска дозвола).

Изменама и допунама Плана се не одређују подручја/простори за развој постројења која користе обновљиве изворе енергије. У случају постојања одговарајућих потенцијала на територији општине, потребно је предвидети изградњу ветроелектрана или малих хидроелектрана, постројења која користе биомасу за производњу електричне и топлотне енергије, постројења за производњу

биогорива и слично. Изградњу планирати кроз израду Урбанистичког пројекта. Измене и допуне плана не спречавају њихову изградњу у будућем периоду.

Сектор геологије и рударства

У обухвату Плана, Министарство рударства и енергетике, Сектор за геологију и рударство је одобрило извођење геолошких истраживања минералних ресурса, и то:

Предузеће НИС а.д. Нови Сад, територија Републике Србије јужно од Саве и Дунава, број решења: 310-02-059/2010-06, минерална сировина нафта и гас, лист у катастру 1915, простор је омеђен координатама:

42°15'22" и 45°03'06" северне географске ширине и

19°00'54" и 23°00'43" источне географске дужине

На простору који је обухваћен предметним планом, Министарство рударства и енергетике, Сектор за геологију и рударство је одобрило извођење геолошких истраживања и експлоатације подземних вода, и то:

Истражна поља							
Број поља	Назив предузећа	Општина	Локалитет	Тип подручја истраживања	Период трајања одобрења	Y координате	X координате
V-880	Betec Resources doo	Врање	Врањска бања	термална вода	23.8.2017-23.8.2019.	7.583.700,00	4.714.000,00
						7.583.700,00	4.711.300,00
						7.580.000,00	4.711.300,00
						7.580.000,00	4.710.500,00
						7.585.000,00	4.710.500,00
V-881	Betec Resources doo	Врање	Врањска бања	термална вода	23.8.2017-23.8.2019.	7.585.000,00	4.714.000,00
						7.580.000,00	4.714.000,00
						7.583.700,00	4.714.000,00
						7.583.700,00	4.711.300,00
						7.580.000,00	4.711.300,00
V-788	Betec Resources doo	Врање	Врањска бања	термална вода	3.12.2015-3.12.2018.	7.588.400,00	4.717.000,00
						7.589.800,00	4.710.700,00
						7.589.800,00	4.707.800,00
						7.584.500,00	4.706.800,00
						7.578.500,00	4.710.000,00
						7.576.900,00	4.714.600,00
						7.576.000,00	4.723.500,00
						7.580.300,00	4.721.900,00

2.17. У целини 3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА, поглавље 3.6. САОБРАЋАЈ, ЗЕЛЕНИЛО И ИНФРАСТРУКТУРА, тачка 3.6.5. Остали услови за изградњу и уређење растора, тачка 3.6.5.1. Инжењерско-геолошки услови терена и геотехничке препоруке, Постојећи систем топлводног грејања, мења се и гласи:

Досадашњи развој система даљинског грејања у Врањској Бањи није на завидном нивоу и није адекватно пратио развој и изградњу Врањске Бање. Резултат тога је релативно мали број корисника даљинског грејања. Објакти прикључени на систем топлификације подељени су у две зоне.

Зона 1: Завод за дегенеративни реуматизам и посттрауматолошка стања, Железничко одмаралиште, Ресторан "Кичер", Стационар, Ресторан "Србија", Ресторан "Косово", Дом Здравља, ОШ "Предраг Девеџић", ОШ помоћне просторије (бивши хотел "Гранд"), Група стамбено-пословних објеката.

Зона 2: пословно производни капацитети (тренутно постојећи објекти Симпо "Цвеће", "Расадници", Живинарска фарма, ТИВ).

Резултати истраживања изворишта термоминералних вода - Почев од 1965. године, на простору Врањске Бање вршена су бројна геолошка, геофизичка, хидрогеолошка и хидрогеохемијска истраживања. Прве бушотине на дубини од 20-100 m изведене у пределу бањског парка и по ободу, у којима су откривене воде температуре до 99°C. Такође, обимна геофизичка испитивања из 1969. и 1986. године, вршена за потребе истраживања нафте, гаса и термалних вода. Прва дубока бушотина изведена је на локацији железничке станице Врање 1980. године. То је бушотина под ознаком **Вр-1/Х**, дубине 2020 m.

У периоду 1988-1991. године вршена су резимска осматрања издашности и температуре термоминералних вода Врањске Бање. Након извршених консултација са стручњацима за геотермалну енергију из Француске, Канаде и Новог Зеланда, лоциране су и изведене две дубоке бушотине **ВГ-2** и **ВГ-3**, са измереном температуром воде 126°C.

За потребе Бање каптирано је више извора и бушотина (**стара каптажа А1, А2, А3, Б1, Б1А, Б1Б, ВГ-2** и **ВГ-3**). Најпре је извршена каптажа извора при самом ободу долине, укључујући гвожђевиту чесму. Извор у парку је повезан са бушотином Б-1 дубине 120m, изведеном 1979. године.

Све бушотине треба заштитити оградом, и минималним простором који је у служби бушотина је 25,00м².

Појам геотермална енергија односи се на коришћење топлоте Земљине унутрашњости која у самом средишту износи 4000-7000С што је приближно температури површине Сунца.

Најпрактичнија за експлоатацију геотермалне енергије су подручја где се врела маса налази близу површине земље. На многим таквим локацијама у свету већ постоје постројења – измењивачи топлоте која на тај начин загрејану воду користи за грејање или индустријске сврхе.

Структура земљине унутрашњости је таква да температура у зависности од структуре слојева расте од 10 до 30 °C сваки километар ближе језгру. Скоро непроменљива температура слоја Земљине коре може се у великом обиму искористити индиректно за грејање или хлађење стамбених и пословних објеката. Током зиме када је тло топлије од грађевина на површини систем - измењивач преко цеви са водом преноси топлоту тла на зграде док лети када је тло хладније од површине ради супротно. Исти систем тако служи и за грејање и хлађење.

2.18. У целини 3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА, поглавље 3.6. САОБРАЋАЈ, ЗЕЛЕНИЛО И ИНФРАСТРУКТУРА, тачка 3.6.5. Остали услови за изградњу и уређење простора, тачка 3.6.5.2. Хидрографија, Мере заштите од поплава, додаје се:

Услови ЈВП "Србијаводе" Београд, Водопривредни центар Ниш, од 20.01.2017. дају сагласност да се на катастарској парцели 2986/1 КО Врањска Бања-неуређено корито реке Бањштице, планира намена: зелене површине - парк и шеталиште на десној обали Бањске реке (Бањштице), паралелно са водотоком, у дужини од 400m и ширини од 45m. Предметна парцела је у државној својини, са правом коришћења ЈВП "Србијаводе" Београд.

2.19. У целини 3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА, поглавље 3.6. САОБРАЋАЈ, ЗЕЛЕНИЛО И ИНФРАСТРУКТУРА, тачка 3.6.5. Остали услови за изградњу и уређење простора, тачка 3.6.5.3. Услови заштите споменика културе и амбијентаних целина, мења се у целости и гласи:

3.6.5.3. Услови заштите непокретних културних добара**I НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА**

Предметно подручје обухваћено Изменама и допунама Плана генералне регулације Врањске Бање садржи богато градитељско наслеђе. Оно сведочи о значајним дOMETИМА становништва овог дела земље не само у области градитељства већ и у културном, историјском и економском смислу. Очување непокретних културних добара, као вишеслојне историјске и културне баштине заузима посебно место у развојним перспективама, а мере њихове заштите се уграђују у просторно-планску документацију.

Према Закону о културним добрима ("Службени гласник РС", број 71/94) поред непокретних културних добара и добра која уживају предходну заштиту штите се одредбама поменутог Закона.

Заштићена околина непокретних културних добара и добра која уживају претходну заштиту, у погледу предузимања мера заштите и свих других интервенција, има исти третман као и заштићена непокретна културна добра.

Непокретна културна добра и добра која уживају претходну заштиту не смеју се уништити или оштетити, нити се без сагласности сме мењати њихов изглед, својство или намена, у складу са Законом о културним добрима ("Службени гласник РС", број 71/94).

Као трајне вредности и сведочанства људског стварања непокретна културна добра и њихова заштита налазе места у највишим планским документима. Сходно томе кроз Измене и допуне Плана генералне регулације Врањске Бање треба сагледати услове и мере заштите непокретних културних добара и добра са споменичким својствима и обезбедити њихову објективну валоризацију и адекватну трајну заштиту. Планом треба створити предуслове за пуно коришћење културне баштине у функцији најбољег развоја и напретка средине. То се подједнако односи на све врсте непокретних културних добара.

Изменама и допунама Плана генералне регулације Врањске Бање треба превасходно дефинисати место културног наслеђа у развојним перспективама градског подручја, затим утврдити начелне, опште услове и мере заштите, као и поступак прикупљања и обраде података и израде посебних услова и мера заштите.

ПРЕГЛЕД ДОБАРА СА СПОМЕНИЧКИМ СВОЈСТВИМА

На подручју обухваћеном Изменама и допунама Плана генералне регулације Врањске Бање, према документацији која се чува у Заводу за заштиту споменика културе Ниш, постоји велики број добара која поседују споменичка својства.

Археолошка налазишта на територији Врањске Бање

Врањска Бања се налази у долини Бањске реке, удаљена 12,00 км источно од Врања. Због лековитих особина топле воде позната је као лечилиште још од најранијих времена. Долина Бањштице је у правцу северозапад-југоисток широко отворена према Јужној Морави, док је са свих осталих страна потпуно затворена околним брдима. Данашња варошица је развучена целом дужином долине према Морави док се најстарије језгро налази сконцентрисано око термалних извора. Археолошки трагови сведоче да се на том простору живело већ у праисторији, а нарочито током античког периода. Остаци утврђења са обе стране Бањске реке потврђује претпоставку да су Римљани добро штитили термалне изворе. Оба утврђења, Кале и Црквиште имају стратешки положај са кога се пружа одличан преглед читавог доњег тока Бањске реке и дела Врањске котлине.

Имајући у виду да на простору стамбеног језгра нису вршена темељнија археолошка истраживања предпостављамо да се у земљи налазе материјални остаци и докази о античкој прошлости Бање. Зато предлагемо обавезан

археолошки надзор над земљаним радовима, нарочито приликом изградње инфраструктуре или нове градње објеката. Кроз Врањску Бању пролази антички пут који долином Бањштице повезује римски војнички пут „*via millitaris*“ и Ћустендил у Бугарској (антички војни и административни центар - *Pautalia*).

Врањска Бања и околина представљају простор са изузетним природним, еколошким, културно-историјским и туристичко-рекреативним потенцијалом, веома је битно да се сви наведене податци региструју у графичком прилогу: ЗАШТИТА КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА И АМБИЈЕНТАЛНИХ ЦЕЛИНА.

- **Римски пут Врањска Бања-Ћустендил - *Via Pautalija***

Несумњиво је да је простор Врањске Бање коришћен за исту намену у античко време иако за сада немамо податке о античком називу ове бање. На основу археолошких истраживања, односно рекогносцирања терена Пчињског региона, кроз Врањску Бању пролази веома важан **римски пут** који је повезивао ***Via militaris*** (војнички пут) са римском ***Pautalijom*** (Ћустендил).

- **Локалитет Кале - Градиште**

(утврђење - остаци касно античког односно рано византијског утврђења)

Доминантан плато изнад Врањске Бање представља значајно утврђено насеље, хронолошки је опредељено у касноантички и рановизантијски период (III/IV – VI век). Археолошким контролним истраживањем 2003. године пронађени су делови фортификационог зида и неколико грађевина. Крајем 2010. године откривени су остаци темеља рановизантијске базилике са стубовима и делови пластично украшених парапетних плоча на којима су у плитком рељефу уклесани мотиви из периода раног хришћанства. Утврђење кога чини акропола са подграђем на падинама било је окружено у неколико нивоа одбрамбеним зидовима и широким фортификационим бедемом. Површина коју је заузимао локалитет износи преко 5 хектара. Недалеко од локалитета, на потесу Ладна Вода регистроване су керамичке цеви које су доводиле воду до утврђења. У сваком случају ради се о најзначајнијем локалитету Врањске Бање са перспективом за будућа истраживања и са великим културно историјским потенцијалом.

Локалитет заштитити кроз даље археолошко истраживање односно конзервацију објеката.

- **Локалитет Латишка (насеље - налази античких стубова)**

Локалитет је удаљен око 1,5 км од железничке станице идући према Корбевцу. Покривен је речним наносом. Шездесетих година прошлог века ту су констатовани остаци подова и зидова, што наводи на претпоставку да се можда ради о античком насељу. Недалеко од овог локалитета, према Бујковцу, откривена је велика остава римског бронзаног новца ковнице Виминацијум и Дакија која је хронолошки опредељена за период-средина III века. Додатак представља документација археолошког одељења врањског музеја која потврђује мања археолошка истраживања шездесетих година када су пронађени делови античких грађевина са стубовима. Тада су због појаве подземних вода археолошка ископавања обустављена.

Локалитет заштитити кроз даље археолошко истраживање односно конзервацију објеката.

- **Локалитет Црквиште (утврђење)**

Локалитет Црквиште се налази са десне стране Бањске реке, на стеновитом гробу одакле се пружа одличан преглед доњег дела бањске долине. Утврђење је (у III веку) подигнуто на издуженом, елипсоидном платоу дужине око 70 x 30 м са неприступачним падинама са југоисточне стране и остацима бедема дуж северозападног обода платоа. Једини приступ, постојао је са северне стране, где је вештачки прокопаним ровом ширине око 10 метара издвојена акропола утврђења.

Око 200 метара, југозападно од утврђења, на римској некрополи је почетком XX века изграђена црква.

Прве писане податке о овом локалитету налазимо код Ф. Каница, а касније током XX века Црквиште обилазе и описују М.Васић, М.Гарашанин и М. Јовановић. Прва археолошка ископавања у атару Врањске Бање обављена су августа 1964. године када је на локалитету Латишка константовано постојање античког насеља чији карактер и величина тадашњим радовима није утврђена. Следећа археолошка истраживања обављена су на локалитету Црквиште током септембра 2003. године. Том приликом откривен је део бедема, неколико објеката и део римске некрополе. Локалитет је доста девастиран изградњом тв репетитора а нешто касније и репетитора телекомуникационог система.

Пошто је његов већи део још увек сачуван, требало би извршити археолошка ископавања и ово значајно античко утврђење конзервирати а потом претворити у видиковац.

Локалитет заштитити кроз даље археолошко истраживање односно конзервацију објеката.

- **Топлац - околина Бање**

На месту где је подигнута Црква св. Петра вероватно се налази праисторијска хумка. Непосредно изнад, северозападно од села, на потесу званом Јегрек, налазе се остаци мањег античког насеља. Према прикупљеним подацима насеље је хронолошки опредељено између IV века пре нове ере (време Касандра) и II века нове ере.

- **Античко купалиште**

У самој Врањској Бањи, нарочито око ресторана Косово, али и другде, проналажени су трагови живота из античког времена. Ово је сасвим очекивано јер је познато да су лековита својства бања одувек коришћена. Археолошка ископавања никада нису вршена у том делу тако да су ти трагови уништавани приликом изградње разних објеката. Једном приликом, такође приликом изградње неког од објеката (шездесетих година) откривена је античка посуда – кратер са волутама која је украшена црнофигуралним представама античких менада.

Сви земљани радови који се буду обављали на тим просторима треба да прати археолошки надзор. Исти треба да буде обавештен и о радовима који се буду преузимали у непосредној близини горе поменутих локалитета.

Спомен обележја

Споменик палим борцима Народно ослободилачке борбе, на брду на десној обали Бањске реке (на к.п. бр. 2042/1)

Градитељско наслеђе Врањске Бање

-Комплекс бањског купатила са централним парком и зградом железничког одмаралишта (на к.п. бр. 2034, 2746, 2744, 2750, 2751, 2752, 2748, 2749, 2745, 2741/1, 2741/2):

Зграда железничког одмаралишта (1.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Данас позната под називом Хотел Железничар. Објекат је изграђен 1929. године. Доградња данашњег хотела је изведена у више фаза: доградња објекта сведених елемената архитектуре и декоративне пластике у тридесетим, педесетим и деведесетим годинама XX века.

Ресторан „Кичер“ (2.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Доминантан објекат у централној зони Бањског парка, дограђен деведесетих година XX века.

Хотел „Морава“ (3.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Познат је и по називу Бановински хотел, а данас,

Завод за дегенеративни реуматизам и пострауматска стања. Изграђен је око 1930. године.

Старо купатило и извори (4. - 5.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Између хотела Железничар и ресторана Кичер, 2011. године је изграђена пергола са зеленилом и трг са фонтаном.

Црква Светог Илије (6.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Испод некадашњег византијског града Изома налази се бањска црква. Смештена на десној обали реке Бањштице, на узвишеној тераси.

Са исте стране реке Бањштице, низводније, на темену највише терасе, постављен је

Данашња Црква Светог Илије била је храм Светог Николе, али писаних трагова о томе нема. Цркву Светог Илије осветио је 1. септембра 1935. године митрополит скопски Јосиф. Стара врањскобањска црква била је склона паду и пошто је срушена, на њеном месту је подигнута нова црква, добровољним прилозима верника.

Црква је место где се људи Бање и околних села два пута годишње окупљају. Први пут, уочи ускршњих поклада, а други на Илиндан, другог августа. Код Срба, Илија је крсно име, дан светковања у Врањској Бањи и заштитник више заната.

Због дотрајалости зграде, а и потребе да једно овако значајно место на југу Србије заслужије лепшу цркву, 1928. године започета је изградња храма Светог Илије у Врањској Бањи. Пошто је на самом почетку било несугласица око изгледа будуће цркве, краљ Александар Карађорђевић је осим одређене финансијске помоћи послао План старе цркве са Опленца са молбом да у Бањи буде изграђена иста црква. Тиме је овај српски владар хтео да се одужи грађанима и месту за велику љубазност и поштовање према његовом оцу, који се више од три месеца лечио у Бањи.

Почетком XXI века, ЈП "Управа Бање" је пружио финансијску помоћ цркви приликом покривања крова бакарним лимом, увођења електричне расвете и уређења црквеног дворишта.

Предивна архитектура овог здања, не само својом величином, већ и духовним сјајем доминира Бањом: „Као да и Бог овој Бањској цркви одреди високо место испод византијске тврђаве, одакле је могла да мотри и грли све у Бањи и даље до Јужне Мораве и далеко на југоисток уз кањон Бањштице.“ (на к.п. бр. 2039/1).

Кућа Томе Влајинца (7.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. подигнута првих година XX века. Подигнута је на брду, спратности По+П+1 (на к.п. бр. 2740).

Ресторан „Косово“ и Стајићева кућа (8.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. На левој обали реке Бањштице, на улазку у бањски парк, трговац из Врања Митке Стајић, подигао је кућу која добија име "Косово". Чиниле су је три приземне зграде познате као „Стајићева механа и станови“.

Хотел је имао десет соба са погледом на улицу и десет у другом крилу према дворишту. На северном делу сале налазила се бина за музику и приказивање позоришних представа. Испред хотела је велики плато са столовима за госте и подигнутим подијумом за музику.

Данас је унутрашње крило објекта због неодржавања, порушено, а и предњи део, налази се у лошем стању. До данас, једино је реновирана сала за ручавање и музику и реконструисано грејање. Као кафана са 250 места и данас је у функцији.

У "Стајићеву кућу" често је навараћао и Борисав Станковић. (на к.п. бр. 2703, 2704/3).

Објекти изграђени на простору дуж Улице Краља Петра I Ослободиоца и уз реку, у периоду између два светска рата и данас.

Вила браће Стошић (9.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Подигнута је према неким изворима

1929. године. Налази се у Улици Краља Петра I Ослободиоца 45. Спратност објекта П+2 (на к.п. бр. 2702).

Вила „Балкан“ (10.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Налази се у Улици Краља Петра I Ослободиоца 47. Због својих историјско-уметничких и архитектонских својстава представља изузетно остварење (на к.п. бр. 2762/2 и 2063/1).

Вила Варшава (11.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Подигнута је око 1930. године, као приземна зграда са локалима и налази се у Улици Краља Петра I Ослободиоца 37 (на к.п. бр. 2064/1, 2064/2).

Вила Цакић (12.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Налази се у Улици Краља Петра I Ослободиоца 22,24,26 и 28 (на к.п. бр.2057/1).

Приземна зграда у Улици Краља Петра I Ослободиоца 45 и 47а (13.) (на к.п. бр. 2065/1, 2065/3).

Вила Јанче Дингарца (14.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Налази се у Улици Краља Петра I Ослободиоца. Спратност објекта П+1 (на к.п. бр. 2066/1).

Вила „Морава“ (15.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Налази се у Улици Краља Петра I Ослободиоца, а подигнута је тридесетих година XX века (на к.п. бр. 2068/1).

Зграда старе Библиотеке (16.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Налази се у Улици Краља Петра I Ослободиоца 69-71, (на к.п. бр. 2069). У приземној згради, која се налази поред виле „Морава“, била је смештена библиотека (на к.п. бр. 2069).

Вила „Војводина“ (17.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Смештена је у попречној улици. Девастирана интервенцијама у новије доба (на к.п. бр. 2067/2, 2067/3, 2067/4).

Бондручна Кућа са подрумом у Улици Краља Петра I Ослободиоца 38б (18.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Налази се у улици Краља Петра I Ослободиоца број 109 (две зграде на к.п. бр. 2071).

Габрикина кућа (19.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Налази се у Улици Краља Петра I Ослободиоца 40 (на к.п. бр. 2074).

Хотел „Гранд“ (20.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Изграђена је у Улици Краља Петра I Ослободиоца, подигнут је око 1890. године. Због својих историјско-уметничких и архитектонских својстава представља изузетно остварење (на к.п. бр. 2075).

Зграда старе школе и кућа са станом за за учитеља (21.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Налазе се у Улици Краља Петра првог Ослободиоца број 95 и 93 (на к.п. бр. 2319).

Бондручна Кућа у Улици Краља Петра I Ослободиоца 97а (22.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Налази се у улици Краља Петра I Ослободиоца број 109 (две зграде на к.п. бр. 2071).

Капетанова кућа (23.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Налази се у Улици Краља Петра I Ослободиоца 107 (на к.п. бр. 2288/4).

Бондручна Кућа са подрумом у Улици Краља Петра I Ослободиоца 107а (24.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Налази се у улици Краља Петра I Ослободиоца број 109 (две зграде на к.п. бр. 2288/3).

Бондручна Кућа у Улици Краља Петра I Ослободиоца 109 (25.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Налази се у улици Краља Петра I Ослободиоца број 109 (две зграде на к.п. бр. 2288/2).

Вила „Деса“ (26.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Налази се у Улици Краља Петра I Ослободиоца број 111. Реконструкцијама у новије доба изгубила је изворни изглед (на к.п. бр. 2289/3).

Кућа свештеника Николе (27.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Налази се у Улици Краља Петра I Ослободиоца 80 (на к.п. бр. 2291/3).

Вила Мозера (28.) - ознака у графичком прилогу: *Заштита културног наслеђа и амбијенталних целина*. Налази се у Улици Краља Петра I Ослободиоца - подигнута је крајем XIX века, а 1889. године купио је, од неких индустријалаца, Немац Мозер. Због својих историјско-уметничких и архитектонских својстава представља изузетно остварење (на к.п. бр. 2266).

Кућа Цветка М. Ђорђевића (29.) - Саграђена 1930. године, налази се у Улици Краља Петра I Ослободиоца број 118. У дворишту има стари бунар (на к.п. бр. 1508).

Зграда железничке станице Врањска Бања (30.) се налази у Улици јужноморавских бригада број 21 (на к.п. бр. 3096).

II МЕРЕ ЗАШТИТЕ НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА, ДОБАРА КОЈА УЖИВАЈУ ПРЕТХОДНУ ЗАШТИТУ И ДОБАРА СА СПОМЕНИЧКИМ СВОЈСТВИМА

Предвидети ревитализацију објеката, која укључује санацију конструктивних елемената и реконструкцију недостајућих или делимично очуваних елемената екстеријера, уз очување аутентичности. Доградња објеката се може планирати уз максимално очување интегритета предметног добра и његовог непосредног окружења и уз сагледавање ширег амбијента. Превасходно планирати ревитализацију историјски и архитектонски вредних зграда у изворном габариту. Могућа је адаптација и реорганизација унутрашњег простора, у складу са наменом.

Кроз план генералне регулације потребно је као посебну меру заштите ствари и творевина на које се може наићи у току извођења радова треба прописати следеће обавезе:

- Пре почетка земљаних радова, инвеститор је у обавези да о томе благовремено обавести Завод за заштиту споменика културе Ниш и омогући њихово несметано праћење.
- Извођач је дужан да у случају проналаска археолошких локалитета или археолошких предмета, без одлагања прекине радове и предузме мере да се налаз не уништи, не оштети и да се сачува на месту и положају у коме је откривен, као и да у року од 24 часа о томе обавести Завод за заштиту споменика културе Ниш.
- Ако постоји непосредна опасност оштећења археолошког локалитета или предмета, Завод за заштиту споменика културе Ниш привремено ће обуставити радове, док се не утврди да ли је односна непокретност или ствар културно добро или није.
- У случају проналаска археолошких локалитета или археолошких предмета инвеститор објекта је дужан да обезбеди средства за истраживање, конзервацију и презентацију откривених добара.

СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИМЕНУ И СПРОВОЂЕЊЕ УСЛОВА И МЕРА ЗАШТИТЕ

- Услове и мере заштите треба оперативно користити и применити у процесу обраде плана, а нарочито при решавању саобраћаја, изградње, намене површина и т.сл.
- Услови и мере заштите садржани су и у графичком прилогу.

2.20. У целини 3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА, поглавље 3.6. САОБРАЋАЈ, ЗЕЛЕНИЛО И ИНФРАСТРУКТУРА, тачка 3.6.5. Остали услови за изградњу и уређење простора, тачка 3.6.5.6. Остале мере и услови заштите, додаје се после тачке *Мере заштите од ратних разарања и обезбеђења потреба одбране земље нова тачка:*

✓ **Мере заштите природних добара**

У обухвату Измена и допуна Плана генералне регулације Врањске Бање нема заштићених подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите и нема евидентираних природних добара.

2.21. У целини 4.0. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА, поглавље 4.3. Правила грађења за јавне просторе, иза тачке **Саобраћајне површине и комплекси** додаје се поглавље:

Правила грађења за саобраћајне површине

Правила грађења инфраструктурних система уз државне путеве

➤ Приликом планирања инсталација водити рачуна о следећем:

- У заштитном појасу јавног пута на основу члана 28. став 2. Закона о јавним путевима ("Службени гласник Републике Србије", 101/05) може да се гради, односно поставља, водовод, канализација, топовод, железничка пруга и други сличан објекат, као и телекомуникационе и електро водове, инсталације, постројења и сл., по претходно прибављеној сагласности управљача јавног пута која садржи саобраћајно-техничке услове.
- Инсталације се могу планирати на катастарским парцелама које се воде као јавно добро путевима – својина Републике Србије, и на којима се ЈП "Путеви Србије", Београд води као корисник, или је ЈП "Путеви Србије", Београд правни следбеник корисника.

- Општи услови за постављање предметних инсталација:

- предвидети двострано проширење предметних државних путева на пројектовану ширину и изградњу додатних саобраћајних трака у потезу увентуалне реконструкције постојећих и изградње додатних раскрсница,
- траса предметних инсталација мора се пројектно усагласити са постојећим инсталацијама поред и испод предметног пута.

- Услови за укрштање предметних инсталација са предметним путевима:

- да се укрштање са путем предвиди искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на пут, у прописаној заштитној цеви,
- заштитна цев мора бити пројектована на целој дужини између крајњих тачака поречног профила пута (изузетно спољња ивица реконструисаног коловоза), увећана за по 3,00м са сваке стране,
- минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви од најниже коте коловоза до горње коте заштитне цеви износи минимално 1,35м,
- минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,00м.

- Услови за паралелно вођење предметних инсталација са предметним путевима:

- предметне инсталације морају бити постављене минимално 3,00м од крајње тачке попречног профила пута (ножице насипа трупа пута или спољне ивице путног канала за одводњавање) изузетно ивице реконструисаног коловоза уколико се тиме не ремети режим одводњавања коловоза,
- на местима где није могуће задовољити услове из претходног става мора се испројектовати и извести адекватна заштита трупа предметног пута.

- инсталације уз аутопут могу се планирати ван заштитне оgrade аутопута.

2.22. У целини 4.0. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА, поглавље 4.3. Правила грађења за јавне просторе, иза тачке **Саобраћајнице** додаје се поглавље:

Железничке инфраструктура

У инфраструктурном појасу, осим у зони пружног појаса, изузетно се могу планирати објекти који нису у функцији железничког саобраћаја, а на основу издате сагласности управљача инфраструктуре, која се издаје у форми решења и уколико је изградња тих објеката предвиђена урбанистичким планом локалне самоуправе која прописује њихову заштиту и о свом трошку спроводи прописане мере заштите тих објеката. Уколико је због просторних ограничења предвиђена изградња објеката на растојању мањем од 25 метара, изузетно се, изван насељеног места, а ради омогућавања приступа железничкој инфраструктури, објекти могу планирати на следећи начин:

- Ако се железничка пруга налази у нивоу терена, објекти се могу планирати на удаљености од најмање 13 метара од осе најближег колосека, али не на мање од 5 метара од стабилних постројења електричне вуче.
- Ако се железничка пруга налази на насипу, објекти се могу планирати на удаљености не мањој од 6 метара од ножице насипа, али не мање од 13 метара од осе најближег колосека.
- Објекте планирати ван граница земљишта чији је корисник "Инфраструктура железнице Србије" ад.

Објекти као што су рудници, каменоломи, кречане, циглане, индустријске зграде, постројења и други слични објекти не могу се градити у заштитном пружном појасу ближе од 50,00 m рачунајући од осе крајњег колосека.

Сви планирани објекти не смеју својом изградњом нити експлоатацијом угрозити безбедност одвијања железничког саобраћаја, као ни безбедност постојећих објеката јавне железничке инфраструктуре (тунела, мостова, пропуста...).

Могуће је планирати уређење зелених површина у коридору пруга, при чему треба водити рачуна да високо растиње мора бити на растојању већем од 10 метара у односу на спољну ивицу пружног појаса постојеће јавне железничке пруге.

Уколико се планом предвиђају мере заштите од буке, подизањем појасева заштитног зеленила и техничких баријера на најугроженијим локацијама насеља (око саобраћајница, пруге), реализација ових мера не може бити део инвестиције "Инфраструктура железнице Србије" ад.

У инфраструктурном појасу не планирати формирање депонија отпадних материјала, као ни трасе инсталација за одвођење површинских и отпадних вода тако да воде ка трупу железничке пруге. Одводњавање површинских вода са објеката и слободних површина предметног простора мора бити контролисано и водити на супротну страну од трупа постојеће железничке пруге и индустријских колосека.

У инфраструктурном појасу не планирати постављање знакова, извора јаке светлости или било којих предмета и справа које бојом, обликом или светлошћу могу смањити видљивост железничких сигнала или који могу довести у забуну раднике у вези значења сигналних знакова.

Укрштај водовода, канализације, продуктовода и других цевовода са железничком пругом је могуће планирати под углом од 90°, а изузетно се може планирати под углом не мањим од 60°. Дубина укопавања испод железничке пруге мора износити минимум 1,80 метара, мерено од коте горње ивице прага до коте горње ивице заштитне цеви цевовода

(продуктовода).

Железничко подручје је земљишни простор на коме се налазе железничка пруга, објекти, постројења и уређаји који непосредно служе за вршење железничког саобраћаја, простор испод мостова и виадуката, као и простор изнад трасе тунела;

Железничка инфраструктура може бити јавна железничка инфраструктура (у даљем тексту: железничка инфраструктура) и индустријска железница или индустријски колосек. Железничка инфраструктура обухвата: горњи и доњи строј пруге, објекте на прузи, станичне колосеке, телекомуникациона, сигнално-сигурносна, електровучна, електроенергетска и остала постројења и уређаје на прузи, опрему пруге, зграде железничких станица са припадајучим земљиштем и остале објекте на железничким службеним местима који су у функцији организовања и регулисања железничког саобраћаја са земљиштем које служи тим зградама, пружни појас и ваздушни простор изнад пруге у висини од 12м, односно 14м код далековода напона преко 220кV, рачунајући од горње ивице шине. Железничка инфраструктура обухвата и изграђени путни прелаз код укрштања железничке инфраструктуре и пута изведен у истом нивоу са обе стране колосека у ширини од 3 метра рачунајући од осе колосека, укључујући и простор између колосека када се на путном прелазу налази више колосека.

Индустријски колосек је железнички колосек који се прикључује на јавну железничку инфраструктуру и служи за допремање и отпремање робе за власника, односно носиоца права коришћења тог колосека. Сви наведени услови који се односе на заштиту железничке инфраструктуре се примењују и на индустријску железницу и индустријски колосек.

Пружни појас је земљишни појас са обе стране пруге, у **ширини од 8,00 m**, у **насељеном месту 6,00 m**, рачунајући од осе крајњих колосека, земљиште испод пруге и **ваздушни простор у висини од 14,00 m**. Пружни појас обухвата и земљишни простор службених места (станица, стајалишта, распутница, путних прелаза и сл.) који обухвата све техничко-технолошке објекте, инсталације и приступно-пожарни пут до најближег јавног пута.

Инфраструктурни појас је земљишни појас са обе стране пруге, у **ширини од 25,00 m**, рачунајући од осе крајњих колосека који функционално служи за употребу, одржавање и технолошки развој капацитета инфраструктуре;

У инфраструктурном појасу, ширине 25 метара са обе стране пруге, могу се постављати каблови, електрични водови ниског напона за осветљење, телеграфске и телефонске ваздушне линије и водови, контактни водови и постројења, канализације и цевоводи и други водови и слични објекти и постројења на основу издате сагласности управљача инфраструктуре, која се издаје у форми решења. **Заштитни пружни појас** је земљишни појас са обе стране пруге, у **ширини од 100,00 m**, рачунајући од осе крајњих колосека;

ЈП “Инфраструктура железнице Србије” АД Београд као ималац јавних овлашћења, има обавезу утврђивања услова за изградњу објеката, односно издавање локацијских услова, грађевинске и употребне дозволе, услова за прикључење на инфраструктурну мрежу, као и за упис права својине на изграђеном објекту. Сви остали елементи за планирање и изградњу насељске инфраструктуре (улица, водовода, канализације, продуктовода, објеката и др.) се дефинишу у оквиру посебних техничких услова “Инфраструктура железнице Србије” АД Београд.

2.23. У целини 4.0. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА, поглавље 4.2. Правила за изградњу објеката, тачка 4.2.1. Грађење на грађевинском земљишту за јавне намене и објекте, у делу J-8: Здравство додаје се:

ЗДРАВСТВЕНО-БАЊСКИ ТУРИЗАМ

Основна намена површина: бањски туризам, са здравствено - рехабилитационим садржајима у складу са прописима из ове области. Овај вид туризма може бити јавне намене у том случају је по основној намени секундарна здравствена заштита. Уколико је у приватном сектору, односно на површини остале намене, онда је по основној намени бањски туризам. У оба случаја примењују се иста правила уређења и грађења, односно морају се применити правила и за здравство и за бањски туризам.

Компатибилне намене: спорт и рекреација, здравство, пословно услужне делатности. Однос пратећих намена у односу на претежну може бити максимално 20% на нивоу намене. На парцели се може наћи и само компатибилна намена. Правила изградње основне намене примењују се и за компатибилну намену.

Услови за формирање парцеле:

- катастарска парцела може постати грађевинска уколико има облик и површину који омогућавају изградњу објекта у складу са правилима грађења и техничким прописима и која има приступ јавној саобраћајној површини
- грађевинском парцелом се сматра постојећа катастарска парцела минималне ширине фронта према јавној саобраћајној површини 12,00 м и минималне површине 600,00 м².

2.24. У целини 4.0. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА, поглавље 4.4. Посебна правила грађења, тачка 4.4.2. Посебна правила у односу на диспозицију објекта према суседним грађевинским парцелама и објектима, додаје се:

Раетојање грађевинске линије од регулационе линије за Улицу Краља Петра 1. Ослободиоца, на делу где су дупле траке, је минимум 20,00м обострано или ускладити са грађевинском линијом постојећих суседних објеката.

2.25. У целини 4.0. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА, поглавље 4.4. Посебна правила грађења, додаје се:

4.4.4. Допуна Правила грађења за Типичну урбану зону 9 ТУРИЗАМ

Туризам као компатибилна намена подразумева стационарни комерцијални туризам са једне стране и бањски туризам са друге који су међусобно повезани и могу се просторно преплитати уз одређена ограничења. Ограничења се односе на поштовање мера заштите у првом реду од буке и заштите ваздуха и воде од саобраћаја у зонама бањског туризма у односу на хотелски и угоститељски, односно комерцијални туризам.

Према начину коришћења земљишта и диспозицији у простору дефинисане су три врсте туристичких услуга на подручју Измена и допуна плана:

1. Хотелско - апартмански објекти
2. Апартманско - пансионски
3. Здравствено-бањски туризам

- **ХОТЕЛСКО - АПАРТМАНСКИ**

Као компатибилна намена може се планирати у склопу: услуга у функцији пословно услужних делатности, спорта и рекреације, здравства, бањског туризма, на простору парк-шуме.

Услови за формирање парцеле:

- катастарска парцела може постати грађевинска уколико има облик и површину који омогућавају изградњу објекта у складу са правилима грађења и техничким прописима и која има приступ јавној саобраћајној површини
- грађевинском парцелом се сматра постојећа катастарска парцела минималне ширине фронта према јавној саобраћајној површини 40,00м и минималне површине 0,50ha (5000,00 м²).

Број објеката на парцели: на свакој грађевинској парцели гради се један основни (главни објекат са рецепцијом) хотелски објекат.

пored класичне организације са једним објектом хотела са смештајним капацитетима, може се комплекс организовати и по принципу једног главног објекта са рецепцијом, рестораном гаражом... и више мањих типских објеката (смештајне јединице апартманског типа по правилу приземне). Цео комплекс се гради као јединствена урбанистичка целина и може бити на више парцела.

Могућа је изградња других објеката у функцији допуне стационарног смештаја, то су објекти за спорт и рекреацију, угоститељство, паркирање у оквиру дозвољених урбанистичких параметара за парцелу.

У оквиру парцеле дозвољена је изградња надстрешница, сеница, отворених базена, стакленика, зимских башти и отворених спортских терена, које не улазе у обрачун урбанистичких параметара

Индекс заузетости парцеле:

максимални индекс заузетости на парцели је 30%

Спратност објекта:

- Максимална спратност је По+П+3 до По+П+3+Пк.
- уколико се комплекс организује са централним објектом, тада је тај објекат максималне спратности П+3, а остали објекти су максимално П+Пк до П+1.

Слободне и зелене површине:

- минимални проценат слободних површина на парцели је 40%;
- минимални проценат зелених површина у директном контакту са тлом (без подземних објеката и/или делова подземних објеката) износи 50%;
- обавезно је максимално очување постојећих зелених површине и квалитетне вегетације на парцели, посебно вредних стабала и група стабала;
- на стрмим теренима правилним избором вегетације обезбедити дренажу површинских вода без спирања горњег слоја и са спречавањем појава ерозије;
- обавезан је полупорозан застор са вегетацијом за надземне паркинг просторе а препорука је садња стабла;
- ако се планирају равни кровови или терасе одржавати их као зелене површине са минимум 30% озелењене површине (или "зелени" равни кровови - кровне баште или зеленило у посудама).

Положај објекта на парцели, грађевинска линија, одстојање од бочне границе парцеле, растојање објекта од бочног суседног објекта, растојање од задње границе парцеле, међусобно растојање објеката на парцели, паркирање, услови за оградавање парцеле ће се дефинисати Урбанистичким пројектом.

• **АПАРТМАНСКО - ПАНСИОНСКИ**

Компатибилна намена површина: туристичке комерцијалне услуге хотелског и хотелско-апартманског типа стационарне намене, то јест услуге у функцији туризма (угоститељство), спорт и рекреација, бањски туризам.

Услови за формирање парцеле:

- катастарска парцела може постати грађевинска уколико има облик и површину који омогућавају изградњу објекта у складу са правилима грађења и техничким прописима и која има приступ јавној саобраћајној површини

– грађевинском парцелом се сматра постојећа катастарска парцела минималне ширине фронта према јавној саобраћајној површини 14,00м и минималне површине 600,00 м².

Број објеката на парцели: на грађевинској парцели планираној за туризам и угоститељство, гради се један објекат - хотелски или угоститељски објекат. Могућа је изградња других објеката у функцији допуне стационарног смештаја, то су објекти за спорт и рекреацију, угоститељство, паркирање у оквиру дозвољених урбанистичких параметара за парцелу.

У оквиру парцеле дозвољена је изградња надстрешница, сеница, отворених базена, стакленика, зимских башти и отворених спортских терена, које не улазе у обрачун урбанистичких параметара

Индекс заузетости парцеле:

максимални индекс заузетости на парцели је 40%.

Висина објекта:

– максимална планирана спратност је По+П+3.

Слободне и зелене површине:

- минимални проценат слободних површина на парцели је 25% .
- минимални проценат зелених површина у директном контакту са тлом (без подземних објеката и/или делова подземних објеката) износи 15%
- обавезно је максимално очување постојећих зелених површине и квалитетне вегетације на парцели, посебно вредних стабала и група стабала;

Положај објекта на парцели, грађевинска линија, одстојање од бочне границе парцеле, растојање објекта од бочног суседног објекта, растојање од задње границе парцеле, међусобно растојање објеката на парцели, паркирање, услови за ограђивање парцеле ће се дефинисати обавезном изградом Урбанистичког пројекта.

• **ЗДРАВСТВЕНО БАЊСКИ ТУРИЗАМ**

Основна намена површина: бањски туризам, са здравствено - рехабилитационим садржајима у складу са прописима из ове области. Овај вид туризма може бити јавне намене у том случају је по основној намени секундарна здравствена заштита.

Уколико је у **приватном сектору**, односно на површини остале намене, онда је по основној намени бањски туризам. У оба случаја примењују се иста правила уређења и грађења, односно, морају се применити правила и за здравство и за бањски туризам.

Компатибилне намене: спорт и рекреација, здравство, услуге (мање трговине), пар шума. Однос пратећих намена у односу на претежну може бити максимално 20% на нивоу намене. На парцели се може наћи и само компатибилна намена. Правила изградње основне намене примењују се и за компатибилну намену.

Услови за формирање парцеле:

- катастарска парцела може постати грађевинска уколико има облик и површину који омогућавају изградњу објекта у складу са правилима грађења и техничким прописима и која има приступ јавној саобраћајној површини
- грађевинском парцелом се сматра постојећа катастарска парцела минималне ширине фронта према јавној саобраћајној површини 14,00 м и минималне површине 600,00 м² .

Број објеката на парцели: на грађевинској парцели планираној за бањски туризам са здравственим карактером, гради се један објекат претежне намене. Могућа је изградња других објеката у функцији допуне бањског турима, то су стационарни смештај типа апартманског и пансионског смештаја, објекти за спорт и

рекреацију, угоститељство, паркирање у оквиру дозвољених урбанистичких параметара за парцелу.

У оквиру парцеле дозвољена је изградња надстрешница, сеница, отворених базена, стакленика, зимских башти и отворених спортских терена, које не улазе у обрачун урбанистичких параметара

Индекс заузетости парцеле:

максимални индекс заузетости на парцели је 60%

Висина објекта:

– максимална планирана спратност је П+2+Пк.

Слободне и зелене површине:

– минимални проценат слободних површина на парцели је 30% .

– минимални проценат зелених површина у директном контакту са тлом (без подземних објеката и/или делова подземних објеката) износи 10%

Положај објекта на парцели, грађевинска линија, одстојање од бочне границе парцеле, растојање објекта од бочног суседног објекта, растојање од задње границе парцеле, међусобно растојање објеката на парцели, паркирање, услови за ограђивање парцеле ће се дефинисати обавезном изградом Урбанистичког пројекта.

2.26. У целини 4.0. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА, поглавље 4.4. Посебна правила грађења, додаје се:

ТИПИЧНА УРБАНА ЗОНА 3 – становање малих густина - посебно становање

ПОСЕБНО СТАНОВАЊЕ

За све **постојеће објекте** дефинишу се следећи параметри:

минимална површина парцеле

- за слободно стојеће објекте.....	60,00м ²
- за двојне објекте.....	100,00м ²
- за објекте у низу.....	40,00м ²

- минимална ширина парцеле

- за слободно стојеће објекте 8,00м	
- за двојне објекте	12,00м
- за објекте у низу	5,00м

Индекс заузатости

- максимални индекс заузатости за ниво блока или целине	90%
- максимални индекс заузатости на парцели	90%

Висинска регулација

- максимална спратност објекта	П+1+Пк
- спратност помоћног објекта.....	П

Хоризонтална регулација

- растојање грађевинске линије објекта од регулационе линије парцеле	0,0м до 3,0м
--	--------------

за изграђене објекте важи постојећа грађевинска линија

минимално растојање објекта од бочних граница парцеле

- слободностојећи објекти растојање од границе парцеле јужне оријентације	1,50м
- слободностојећи објекти - растојање од границе парцеле северне оријентације.....	1,00м
- двојни објекти.....	2,00м

- у прекинутом низу 2,00м

За изграђене објекте важе постојећа растојања.

Постојећи објекти се могу реконструисати у складу са параметрима овог Плана.

Даје се могућност формирања грађевинских парцела мањих од Законом прописаних површина за дату намену.

Због нетипичног положаја и распореда изграђених објеката, као и габарита, у овој намени се дозвољава густа изградња на малим парцелама.

Код растојања између стамбених објеката мањих од 3,00м није дозвољено постављање наспрамних отвора на објектима.

Нови објекти у свему морају задовољавати параметре из овог Плана за становање малих густина. Морају да обезбеде приступ саобраћајној и комуналној инфраструктури.

Приступни прилази до парцела у посебном типу становања малих густина имају минималну ширину од 2,50 м.

Правила ограђивања нису дефинисана због специфичног габарита и положаја изграђених објеката.

2.27. Целина 5.0. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА, мења се и гласи:

3. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

3.1. Смернице за спровођење Плана

3.1.1. Директна примена плана

У складу са одредбама Закона о планирању и изградњи Изменама и допунама Плана врши се разрада Врањске Бање унутар граница грађевинског подручја.

Основни циљ израде је давање могућности **за директну примену плана**. План се може директно примењивати без нужне потребе за даљом разрадом (сем у случају спорта и рекреације, великих зона нове градње, као и зоне са специфичним проблемима као и примена компатибилних намена), према графичком прилогу број 13. НАЧИН СПРОВОЂЕЊА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПГР - ЗОНЕ И ЦЕЛИНЕ ЗА ДАЉУ РАЗРАДУ ПЛАНОВИМА НИЖЕГ РЕДА.

Измене и допуне Плана представљају правни и плански основ за израду планова детаљне регулације, урбанистичких пројеката и издавање извода из урбанистичког плана, у складу са Законом о планирању и изградњи (*"Службени гласник Републике Србије"*, број 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14). Информација о локацији из Измена и допуна Плана се издаје за сваку појединачну парцелу или деоницу саобраћајнице, односно дела мреже инфраструктуре и представља правни основ за издавање грађевинске дозволе.

3.1.2. Зоне за даљу урбанистичку разраду

Предметном Изменом и допуном Плана дефинисани су нивои даље планске разраде и степена њене обавезности, у свему према графичком прилогу: НАЧИН СПРОВОЂЕЊА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПГР - ВРАЊСКЕ БАЊЕ И ЦЕЛИНЕ ЗА ДАЉУ РАЗРАДУ ПЛАНОВИМА НИЖЕГ РЕДА.

Дефинисање различитих нивоа разраде и обавезности проистекла је из потребе за адекватним активирањем предметног простора у складу са захтевима локалне заједнице, тржишним захтевима и природним потенцијалима, и сходно томе, простори различитог нивоа и значаја су различито третирано.

• Разрада кроз Планове детаљне регулације

Предметном Изменом и допуном Плана опредељене су зоне за које је обавезна разрада кроз планове детаљне регулације. Поред тога, и за просторе које одликују посебне природне, предеоне и амбијенталне вредности, тј. очекује се обимна нова изградња препоручује се израда планова детаљне регулације. Израда ових планова није обавезујућа.

На подручју Измена и допуна Плана одређене су следеће зоне за које је обавезна разрада кроз Планове детаљне регулације:

1. План детаљне регулације спортског центра	11,50 ha
2. План детаљне регулације насеља Грамађе	5,50 ha

Прелиминарне границе Плана детаљне регулације биће дефинисане Одлуком о изради плана. Површине обухвата планова детаљне регулације су оквирне.

Осим подручја одређених за разраду кроз Планове детаљне регулације, обележених у графичком прилогу: НАЧИН СПРОВОЂЕЊА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПГР- ЦЕЛИНЕ ЗА ДАЉУ РАЗРАДУ ПЛАНОВИМА НИЖЕГ РЕДА, могућа је израда Планова детаљне регулације за саобраћајнице, цевовод сирове воде или за потребе одређивања и издвајања земљишта за јавне намене.

▪ Разрада кроз Урбанистички пројекат

Обзиром на значај појединих делова подручја, као и туристичког и економског потенцијала Врањске Бање у целини, спровођење Измена и допуна Плана кроз израду урбанистичких пројеката - УП, дефинисано је на два начина:

- као обавезна израда УП;
- као преопоручена израда УП.

Критеријуми који су определили локације планираних целина за разраду кроз Урбанистички пројекат везани су за веће просторне целине као и функционалне и обликовне разлоге, и то као:

- Потреба за детаљном архитектонско-урбанистичком разрадом која произилази из захтева природних и пејзажних вредности у зони спорта и рекреације;
- Потреба за детаљном архитектонско-урбанистичком разрадом која произилази из посебних захтева везаних за комплексе продукције-зоне за пословно услужне садржаје;
- Координирана изградња више објеката на великој грађевинској парцели;
- Потреба за детаљном архитектонско-урбанистичком разрадом посебно у зонама становања средњих густина, при изградњи вишепородичних стамбених објеката, ради што прецизнијег дефинисања услова изградње, тј. детаљна архитектонско-урбанистичка разрада простора војног магацина планираног за становање средњих густина кроз Урбанистички пројекат.

Обавезна израда Урбанистичког пројекта на територији Врањске Бање се планира на следећим локацијама:

1. Урбанистички пројекат уз Улицу Краља Петра Првог Ослободиоца	4,20ha
2. Урбанистички пројекат проширења рехабилитационог центра	0,70ha
3. Урбанистички пројекат уз рехабилитациони центар	2,00ha
4. Урбанистички пројекат уз аутобуску станицу	2,20ha
5. Урбанистички пројекат уз Његошеву улицу	1,50ha

Обавезна израда Урбанистичког пројекта је и за све просторе на којима компатибилна намена постаје претежна намена.

Сви потези за даљу разраду кроз Урбанистички пројекат су обележени у графичком прилогу: НАЧИН СПРОВОЂЕЊА ИЗМЕНАС И ДОПУНА ПГР-ЦЕЛИНЕ ЗА ДАЉУ РАЗРАДУ ПЛАНОВИМА НИЖЕГ РЕДА.

За остале случајеве у којима је неопходно дефинисати ближе правила архитектонско-урбанистичког обликовања простора, могућа је израда урбанистичког пројекта.

Препарцелација, парцелација и исправке граница какастарских парцела су дозвољене ако су испуњени услови из поглавља ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА.

Постојећи објекти који имају параметре (висину објекта, индекс заузетости) веће од максимално прописаних у Плану, задржавају се постојећи, уз могућност реконструкције у постојећим параметрима, осим у појединачним случајевима дефинисаних правилима овог Плана (условна намена).

У случајевима када је у питању већ изграђено земљиште постоји могућност да се, пројектом парцелације и препарцелације, формирају парцеле мање од минималних које су дефинисане Правилима грађења.

Намене дефинисане Изменама и допунама Плана представљају претежне намене површина на простору, што значи да заузимају најмање 50% површине блока у којој је означена та намена.

Свака претежна намена подразумева и компатибилне намене.

На нивоу појединачних грађевинских парцела намена дефинисана као компатибилна може бити и доминантна или једина. У случају изградње појединачних објеката компатибилне намене **важе правила грађења намене која се гради.**

КОМПАТИБИЛНЕ НАМЕНЕ

Принцип организације намена и просторних целина на подручју Измена и допуна Плана је извршен тако да су целине просторно одређене и заокружене компатибилне функције (намене). У оквиру просторне целине не могу се наћи намене које једна другу угрожавају својим функционисањем као и то да целине формиране тако да се конфликти између суседних целина сведени на минимум. Као компатибилна намена уводи се **туризам**.

Све компатибилне намене могу бити реализоване у оквиру површина одређене претежне намене и то са следећом тенденцијом:

- **Становање** је компатибилно са услужним и трговинским садржајима свих типова, јавним службама и комерцијалним, дечијим установама, школама, зеленилом, спортом и рекреацијом, мањим производним објектима и свим пратећим садржајима уз становање.
Забрањена је изградња производних објеката који стварају буку, као и оних који загађују животну средину;
- **Становање/виле-пансиони** је компатибилно са услужним и трговинским садржајима, туризмом, спорт и рекреација и свим пратећим садржајима уз становање;
- Становање средњих густина компатибилно је са туризмом;
- **Становање са пословањем** је компатибилно са услужним и трговинским садржајем и туризмом. Забрањено је пословање типа производни погони, ауто радионице, перионице и др., односно све делатности које су штетне по здравље људи и животне средине;
- У оквиру производних зона може се наћи пословно становање;
- **Пословно производне делатности** су компатибилне са туризмом. забрањено је становање;
- У оквиру **комерцијалних зона** може се наћи становање мањег обима у случајевима када комерцијалне делатности не остварују негативан утицај на њега;
- Комерцијалне делатности су компатибилне са туризмом и спортом и рекреацијом;

- У оквиру **спортских комплекса** могу се наћи комерцијални садржаји, хотелски капацитети, специјализоване школе (спортске, тренерске и др.) или спортски кампуси, који користе садржаје спортског центра;
- **Зеленило - Парк шума** је компатибилна са спортом и рекреацијом, турзмом и становањем /виле и пансиони;
- Намена **спорт и рекреација** је компатибилна са туризмом, угоститељством или социјалним становањем;
- У оквиру **саобраћајних површина** могу се градити станице за снабдевање горивом, магацини и складишта, под условом да су задовољени критеријуми општих еколошких услова везани за њихову намену и локацију;
- У оквиру свих зона могу се наћи комунални и верски објекти, споменици, мобилијар, тргови, скверови и зеленило свих типова;
- Могућа је трансформација локација јавних намена у јавно зеленило, трансформација производних зона у становање, која се односи на трансформацију постојећих привредних локација у постојећем стамбеном ткиву у становање, као и трансформација производних зона у услужне делатности или туризам.

У предстојећим анализама које ће бити на нивоу урбанистичког плана, будућим Плановима детаљне регулације могу се вршити корекције и измене горе одређених параметара ових Измена и допуна Плана генералне регулације Врањске Бање и то:

- даља разрада намена унутар планиране претежне намене на компатибилне намене,
- корекције планиране претежне намене у деловима целина и зона,
- корекције и разраде правила уређења,
- корекције и разраде правила грађења,
- корекције траса, капацитета и коридора комуналне инфраструктуре,
- корекције траса, регулације и профила саобраћајница.

На делу већих постојећих комплекса у обухвату овог Плана (као што су пољопривредно земљиште, посебни комплекси као што су војни и др.), на којима је предвиђена промена постојеће намене планираном другом претежном наменом, до измене намене дозвољено је коришћење комплекса у складу с постојећом наменом и прописима који важе за постојећу намену.

Као крајњи рок за израду Плана детаљне регулације се дефинише период од осамнаест месеци од дана ступања на снагу Измена и Допуна Плана. Забрањује се градња нових објеката и реконструкција постојећих објеката (изградња објеката или извођење радова којима се мења стање у простору) до усвајања Плана.

3.2 Планови који се примењују до израде нових урбанистичких планова и међупланско усаглашавање

У току израде Материјала за рани јавни увид извршена је анализа и преиспитавање важећих урбанистичких планова. Елементи из преиспитаних планова су уграђени у овај План, а остали планови су стављени ван снаге.

Правила уређења и изградње садржана у овим Изменама и допунама Плана усаглашена су са условима/правилима садржаним у следећим плановима:

- ПДР безинске станице у Врањској Бањи,
- ПДР стамбеног блока "Балканска" у Врањској Бањи,
- ПДР насеља Смоница у Врањској Бањи.

3.3. Извор финансирања

Изградња саобраћајница и инфраструктурних мрежа, формирање парцела, изградња објеката као и уређење појединих простора је приоритет. Финансирање радова у оквиру Плана обезбедиће Град Врање, кроз годишње програме пословања, приватни и други инвеститори.

Престаје да важи План детаљне регулације живинарске фарме у Врањској Бањи.

ГРАФИЧКИ ДЕО ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ВРАЊСКЕ БАЊЕ МЕЊА СЕ У СЛЕДЕЋИМ ТАЧКАМА:**4. ГРАФИЧКИ ДЕО ПЛАНА****ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА**

1.	ГРАНИЦА ОБУХВАТА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ	P 1:5000
2.	ИЗВОД ИЗ ПП ГРАДА ВРАЊА	
3.	ПОСТОЈЕЋА НАМЕНА ПОВРШИНА	P 1:5000

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНОГ СТАЊА

4.	ПЛАН НАМЕНЕ ПОВРШИНА-ПРЕТЕЖНЕ НАМЕНЕ	P 1:5000
5.	ПЛАН ОРГАНИЗАЦИЈЕ РЕКРЕАЦИЈЕ, СПОРТА И ЗЕЛЕНИЛА	P 1:5000
6.	ФУНКЦИОНАЛНА ОРГАНИЗАЦИЈА САОБРАЋАЈА	P 1:5000
7.	РЕГУЛАЦИЈА И НИВЕЛАЦИОНО РЕШЕЊЕ САОБРАЋАЈА	P 1:2500
8.	ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА	P 1:5000
9.	ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА	P 1:5000
10.	ТОПЛОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА-ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ	P 1:5000
11.	СИНХРОНИ ПЛАН	P 1:2500
12.	ЗАШТИТА КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА И АМБИЈЕНТАЛНИХ ЦЕЛИНА	P 1:5000
13.	НАЧИН СПРОВОЂЕЊА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПГР-А И ЦЕЛИНЕ ЗА ДАЉУ РАЗРАДУ ПЛАНОВИМА НИЖЕГ РЕДА	P 1:5000

5. ДОКУМЕНТАЦИОНА ОСНОВА ПЛАНА

У току израде Измена и допуна Плана обављена је стручна контрола по појединим фазама, у складу с важећим Законом о планирању и изградњи, али и на основу оцене стручног тима да је поједина решења потребно анализирати на нивоу Комисије за планове пре коначног опредељења.

Прикупљена документација и подаци, као и резултати анализа и процена обављених раније или у оквиру израде Концепта плана, чине документацију од значаја за план који се израђује, односно аналитичко документациону основу. У фази израде Материјала за рани јавни увид Плана формирана је документациона основа, која садржи релевантну документацију као и анализу постојећег стања, катастарско-топографским плановима појединих делова, фотографијама и допуном услова ЈКП-а.

За израду Материјала за рани јавни увид Плана Одељење за урбанизам, имовинско правне послове и комунално-стамбене делатности затражио је издавање података о постојећем стању, као и о условима коришћења на основу члана 46. и 48. Закона о планирању и изградњи:

- ЈКП "Комрад" Врање о комуналним услугама (отпад и чистоћа);
- ЈП "Водовод" Врање о мрежи водовода и канализације;
- ПД "Југоисток" доо Ниш, огранак Електродистрибуција Врање о постојећем стању енергетске инфраструктуре;
- ЈП "Управа Бање" Врањска Бања;
- "Електромреже Србије" Београд;
- АД "Телеком Србија" Београд - Пословна јединица Врање, о мрежи ТТ инфраструктуре;
- ЈВП "Србија воде" Београд - Водопривредни центар "Морава" Ниш, о заштити водотокова као и зонама заштите изворишта термоминералних, минералних и воде за пиће;
- ЈП "Србија шуме" Београд;
- Завод за заштиту споменика културе Ниш о евидентираним или заштићеним објектима, споменицима културе и амбијенталним целинама;
- Завод за заштиту природе Београд о евидентираним или заштићеним споменицима природе;
- МУП Србије, сектор за спасавање, о противпожарним условима које је потребно уградити у План;
- Министарство одбране Београд, сектор за инфраструктуру, о потребама одбране;
- ЈП "Путеви Србије" Београд, о јавним државним путевима;
- АД "инфраструктура железнице Србије" Београд, о траси пруге;
- Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Београд;
- Министарство трговине, туризма и телекомуникације, Београд;
- Министарство рударства и енергетике, Београд;
- Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Београд;
- Републички хидрометеоролошки завод, Београд, и
- "Југоросгас" а.д. Београд.

Тражени су подаци о:

- капацитетима и планираним проширењима;
- развојним плановима, програмима и пројектима;
- другој постојећој техничкој документацији уз такве програме, као и други подаци по потреби обрађивача.

Услови коришћења који су затражени, да ли:

- постојеће мреже и капацитети могу да приме нове кориснике;
- постоје ограничења у коришћењу мрежа и капацитета;
- постоје ограничења у смислу повећања и проширења мрежа и капацитета, као и друго по потреби обрађивача.,

Уз захтев за добијање података поднета је и подлога за израду Измена и допуна Плана у аналогној и дигиталној форми.

Сви прикупљени подаци и документи саставни су део документације Плана.

За сваку од фаза за стручну контролу Плана припреман је посебан елаборат, те сви у целини, укључујући и записнике са седница Комисије, такође представљају део документације Плана.

Аналитичко документациону основу, која се комплетира у три примерка, чине:

- сви прикупљени услови, подаци и подлоге за израду Плана;
- општија планска документа и планови суседних подручја;
- сва постојећа документација за планско подручје;
- урађене студије или експертизе по различитим областима.

За потребе израде Материјала за рани јавни увид прикупљани су и анализирани подаци о постојећем стању и условима за развој и изградњу, о свим аспектима - од расположивих подлога, преко података о становништву, природи и животној средини, о створеним структурама и фонду, до мреже саобраћаја и инфраструктурних објеката и мрежа у надлежностима и Републике и локалне самоуправе.

6. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Измене и допуне Плана су урађене у **шест** примерака оригинала у аналогном облику, који су оверени и потписани од стране председника Скупштине града Врања и **пет** примерака у дигиталном облику, од којих:

- један примерак у аналогном и дигиталном облику се доставља архиви Скупштине града;
- два примерка у аналогном и два у дигиталном облику органу градске управе надлежном за његово спровођење;
- два примерка у аналогном и један у дигиталном се достављају архиви ЈП "Завод за урбанизам" Врање;
- један примерак у аналогном и два у дигиталном се достављају Градској општини Врањска Бања, и
- један примерак у дигиталном облику се доставља Централном регистру планских докумената.

Документациона основа је урађена у **три** примерка у аналогном облику:

- два примерка се достављају органу градске управе надлежном за његово спровођење, и
- један примерак се доставља архиви ЈП "Завод за урбанизам" Врање.

Измене и допуне Плана генералне регулације Врањске Бање доступне су на увид јавности у згради Скупштине града Врања.

План ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику града Врања".

Параметри дати Планом генералне регулације Врањске Бање (Службени гласник града Врања, број 14/13) остају да важе осим у деловима који су дати Изменама и допунама плана генералне регулације Врањске Бање.